

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Strada Lev Tolstoi nr.22-24 Sector 1 cod 011948 București

Telefon: 021 307.88.18; Fax 021 307.88.75

Internet: <http://www.curteadeconturi.ro> e-mail: rei@rcc.ro

Nr. 9341/12.11.2015

CAMERA DEPUTAȚILOR

**Domnului Valeriu Ștefan ZGONEA
PREȘEDINTE**

Ștef. C. Bănuș
20.11.2015 *Zgonea*

Ștef. C. Bănuș
Z

Am onoarea să vă prezint, alăturat, „*Raportul de audit financiar al contului general anual al datoriei publice pe anul 2014*”, întocmit de către Curtea de Conturi a României la Ministerul Finanțelor Publice.

Vă rog să primiți asigurarea înaltei mele considerații.

PREȘEDINTE,

Nicolae VĂCĂROIU

Nicolae Văcăroi

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

STRADA LEV TOLSTOI NR. 22-24 SECTOR 1 COD 011948 BUCUREȘTI
TELEFON: (+40) 213078736; FAX : (+40)21.3078787
www.curteadeconturi.ro; e-mail: DepartamentII@rcc.ro

DEPARTAMENTUL II

RAPORT DE AUDIT FINANCIAR AL CONTULUI GENERAL ANUAL AL DATORIEI PUBLICE PE ANUL 2014 LA MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE (MFP)

BUCUREȘTI, OCTOMBRIE 2015

CUPRINS

	Pag.
I. ANALIZA PRINCIPALILOR INDICATORI PRIVIND DATORIA PUBLICĂ, PRECUM ȘI A EVOLUȚIEI ACESTORA	5
1. <i>Evoluția cadrului legislativ cu privire la datoria publică</i>	5
2. <i>Definirea noțiunii de datorie publică</i>	7
3. <i>Analiza datoriei publice a României – evoluție, sustenabilitate și vulnerabilitate</i>	8
II. PREZENTARE OBIECTIVE GENERALE ALE AUDITULUI	35
III. CONSTATĂRILE ȘI CONCLUZIILE AUDITULUI FINANCIAR ASUPRA CONTULUI GENERAL ANUAL AL DATORIEI PUBLICE PE ANUL 2014	37
1. <i>Datoria publică guvernamentală directă</i>	42
2. <i>Datoria publică guvernamentală garantată</i>	55
3. <i>Abateri constatate din acțiunile de control efectuate de către Curtea de Conturi la entitățile beneficiare cu privire la datoria publică guvernamentală</i>	59
4. <i>Datoria publică locală directă</i>	68
5. <i>Datoria publică locală garantată</i>	71
6. <i>Abateri constatate în timpul acțiunilor de control efectuate de către Camerele de Conturi la Unitățile Administrativ-Teritoriale cu privire la datoria publică locală</i>	72
IV. CONCLUZIILE GENERALE REZULTATE ÎN URMA MISIUNII DE AUDIT ȘI RECOMANDĂRILE ECHIEI DE AUDIT	85
V. OPINIA ECHIEI DE AUDIT	88
VI. PROPUNERI PRIVIND ÎMBUNĂTĂȚIREA CADRULUI LEGISLATIV	89

ABREVIERI

Abreviere	Denumire
BDCE	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNR	Banca Națională a României
CE	Comunitatea Europeană
DGRFI	Direcția Generală Relații Financiare Internaționale
DGTCP	Direcția Generală Trezorerie și Contabilitate Publică
DGTDP	Direcția Generală de Trezorerie și Datorie Publică
FMI	Fondul Monetar Internațional
HG	Hotărârea Guvernului
MFP	Ministerul Finanțelor Publice
OG	Ordonanța Guvernului
OMEF	Ordinul ministrului economiei și finanțelor
OMFP	Ordinul ministrului finanțelor publice
OUG	Ordonanța de Urgență a Guvernului
PIB	Produsul Intern Brut
SEC	Sistemul european de conturi
UAT	Unitate Administrativ-Teritorială
UE	Uniunea Europeană
UMP	Unitatea de management a proiectului

Prezentul raport de audit financiar este adresat Parlamentului României, Guvernului, precum și opiniei publice. Documentul întocmit de către Curtea de Conturi, Departamentul II, Direcția 2 a fost realizat în baza rezultatelor misiunii efectuate, atât la nivel central (Ministerul Finanțelor Publice) și la entități beneficiare (Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – MADR, Ministerul Culturii – MC, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România – CNADNR și Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară – ANCPI), cât și la nivel teritorial (Unități Administrativ-Teritoriale).

La **Ministerul Finanțelor Publice**, care deține calitatea de administrator al datoriei publice, acțiunea de audit financiar efectuată a fost asupra contului general anual al datoriei publice a statului pentru anul 2014. La nivelul **entităților beneficiare**, acțiunile efectuate au avut ca obiectiv controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau al creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare.

La nivelul **Unităților Administrativ-Teritoriale**, acțiunile efectuate au avut ca obiectiv controlul legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau al creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare.

I. ANALIZA PRINCIPALILOR INDICATORI PRIVIND DATORIA PUBLICĂ, PRECUM ȘI A EVOLUȚIEI ACESTORA

1. EVOLUȚIA CADRULUI LEGISLATIV CU PRIVIRE LA DATORIA PUBLICĂ

Prima lege care a definit termenii și condițiile în care statul român contractează și garantează împrumuturi interne și externe a fost **Legea nr. 91/1993 privind datoria publică**.

Ca urmare a evoluției pieței de capital și a necesităților de dezvoltare a acesteia, în anul 1999 a fost adoptată **Legea nr. 81/1999 a datoriei publice**.

Cerințele cu privire la armonizarea legislației românești referitoare la datoria publică cu angajamentele asumate de România în cadrul capitolelor de negociere la Uniunea Europeană (UE) au impus apariția unei noi legi. Astfel, a fost aprobată **Legea nr. 313/2004 a datoriei publice** care a reglementat sfera de cuprindere, scopul, contractarea, rambursarea, înregistrarea, raportarea și administrarea datoriei publice.

Ulterior, cadrul general și principiile administrării datoriei publice au fost reglementate prin elaborarea, promovarea și emiterea **OUG nr. 64/2007 privind datoria publică**, aprobată prin **Legea nr. 109/2008**, act normativ aplicabil și în prezent.

Principalele argumente care au stat la baza elaborării actului normativ menționat mai sus se referă la:

- plata din bugetul de stat a unor comisioane de neutilizare ca urmare a neefectuării la timp a tragerilor din împrumuturile contractate de către MFP și subîmprumutate ordonatorilor principali de credite;
- necesitatea asigurării finanțării deficitului bugetar în condiții de maximă eficiență și limitarea riscurilor aferente datoriei publice guvernamentale prin preluarea operațiunilor de natura datoriei publice guvernamentale de către MFP.

În nota de fundamentare a OUG nr. 64/2007 se specifica faptul că se va trece *„de la o finanțare pe proiecte la asigurarea finanțării deficitului bugetar, cheltuielile anuale aferente proiectelor propuse de ministerele de linie urmând a fi incluse în bugetele anuale ale acestora”*.

Astfel, începând cu data de 1 ianuarie 2009, MFP a preluat spre administrare de la beneficiarii de proiecte o mare parte a împrumuturilor contractate sau garantate de stat, a căror sursă de rambursare era bugetul de stat, iar cheltuielile echivalente valorii sumelor rămase de utilizat și de tras din împrumuturi, precum și contribuția României la finanțarea proiectelor, inclusiv taxele, impozitele și oricare alte costuri locale aferente proiectului, au fost cuprinse cumulat în bugetele entităților beneficiare, în cadrul sumelor alocate anual cu această destinație de la bugetul de stat.

De asemenea, prevederile OUG nr. 64/2007 au reglementat, pentru prima oară, obligativitatea elaborării unei strategii pe termen mediu în domeniul administrării datoriei publice.

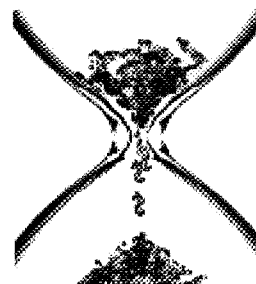
În acest context a fost introdusă prevederea potrivit căreia *„Ministerul Economiei și Finanțelor elaborează, cu consultarea Băncii Naționale a României, strategia pe termen mediu privind administrarea datoriei publice guvernamentale, pe care o înaintează spre aprobare Guvernului și spre informare Parlamentului României; strategia este revizuibilă anual sau ori de câte ori condițiile de piață și/sau necesitățile de finanțare o impun.”*

Având în vedere faptul că de la 1 ianuarie 2007 România este stat membru al UE, prin semnarea *Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (numit și Tratatul de la Lisabona*, tratat care amendează Tratatul privind Uniunea Europeană – cunoscut și ca Tratatul de la Maastricht și Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene – cunoscut și ca Tratatul de la Roma), cadrul legal național privind datoria publică existent la acea dată a fost completat de normele de procedură privind

deficitele excesive prevăzute în *Protocolul nr. 12 privind procedura aplicabilă deficitelor excesive*, anexă a *Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene*.

După data aderării, conform Regulamentului UE nr. 3605/1993, obligația de transmitere a datelor la Eurostat¹ este de două ori pe an, respectiv la data de 31 martie și la data de 30 septembrie.

Potrivit prevederilor art. 126 alineatul (2) din *Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene*, pentru a identifica erorile evidente, Comisia supraveghează evoluția situației bugetare și a nivelului datoriei publice în statele membre și examinează, în special, dacă disciplina bugetară a fost respectată pe baza următoarelor două criterii:

(a) dacă raportul dintre deficitul public planificat sau real și produsul intern brut depășește valoarea de referință de 3%²;

(b) dacă raportul dintre datoria publică și produsul intern brut depășește valoarea de referință de 60%².

2. DEFINIREA NOȚIUNII DE DATORIE PUBLICĂ

Ca urmare a modificărilor succesive ale cadrului **legal național** aferent, termenul de datorie publică a cunoscut următoarele definiții:

✓ **datoria publică** reprezintă „totalitatea obligațiilor pecuniare la un moment dat, rezultate din împrumuturi interne și externe, pe termen mediu sau lung, contractate de stat în nume propriu sau garantate de acesta” (art. 1 din Legea nr. 91/1993 privind datoria publică);

✓ **datoria publică** reprezintă „totalitatea obligațiilor interne și externe ale statului, la un moment dat, contractate de Guvern, prin Ministerul Finanțelor, în numele României” (art. 1, alin. 2 din Legea nr. 81/1999 a datoriei publice);

✓ **datoria publică** reprezintă „datoria publică guvernamentală la care se adaugă datoria publică locală” (art. 2, alin. (4) din Legea nr. 313/2004 a datoriei publice);

✓ **datoria publică** reprezintă „totalitatea obligațiilor de natura datoriei publice guvernamentale și locale” (art. 2, lit. c) din OUG nr. 64/2007 privind datoria publică).

Spre deosebire de noțiunea de datorie publică potrivit reglementărilor naționale, în conformitate cu legislația europeană **datoria publică** este definită ca fiind „totalitatea

¹ Eurostat este organismul de statistică al Uniunii Europene, având misiunea de a oferi Uniunii Europene statistici la nivel european care să permită comparații între țări și regiuni

² Valorile de referință sunt stabilite potrivit prevederilor art. 1 din *Protocolul nr. 12 privind procedura aplicabilă deficitelor excesive*, anexă a *Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene*.

datoriilor brute scadente la sfârșitul anului, la valoarea lor nominală, în sectorul administrației publice, cu excepția pasivelor ale căror active financiare sunt deținute de sectorul administrației publice. Datoria publică se constituie din pasivele administrației centrale, având următoarele categorii: numerar și depozite, titluri, altele decât acțiunile, cu excepția produselor financiare derivate și credite, așa cum sunt definite în SEC95³” (art. 1 alin. (5) din Regulamentul (CE) nr. 479/2009 al Consiliului din 25 mai 2009 pentru aplicarea Protocolului privind procedura aplicabilă deficitelor excesive, anexat la Tratatul de instituire a Comunităților Europene, republicat).

Facem mențiunea că potrivit prevederilor Regulamentului (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului, din 21 mai 2013, privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană, SEC95 a fost revizuit, urmând ca SEC 2010 să fie aplicabil datelor transmise Eurostat începând cu 1 septembrie 2014.

3. ANALIZA DATORIEI PUBLICE A ROMÂNIEI – EVOLUȚIE, SUSTENABILITATE ȘI VULNERABILITATE

Dacă la începutul perioadei de tranziție, în anul 1990, datoria publică în România era nesemnificativă, în următorii ani procesul său de acumulare s-a accelerat.

În valori absolute, datoria publică nu prezintă o relevanță deosebită în cuantificarea stării economiei sau al pericolului pe care îl prezintă pentru aceasta. Raportul dintre datoria publică și produsul intern brut (denumit în continuare PIB), unul dintre criteriile de convergență stabilite prin Protocolul privind procedura aplicabilă deficitelor excesive, anexă la Tratatul de la Maastricht, reprezintă cel mai important indicator în măsurarea gradului de îndatorare a unei țări în raport cu activitatea sa economică, subliniind solvabilitatea țării, în cazul în care s-ar lua decizia ca aceasta să fie rambursată integral în anul respectiv.

Analiza sustenabilității are scopul de a oferi răspunsuri în ceea ce privește capacitatea guvernului de a menține aceeași direcție a cheltuielilor și veniturilor sau dacă acesta va trebui să realizeze o ajustare pentru a menține constantă datoria publică guvernamentală ca proporție în PIB.

În perioada 31.12.1990-31.12.2014, nivelul datoriei publice, al PIB-ului României, precum și dinamica acestora au cunoscut următoarea evoluție:

³ SEC este acronimul Sistemului European de Conturi (European System of Accounts)

- milioane lei -

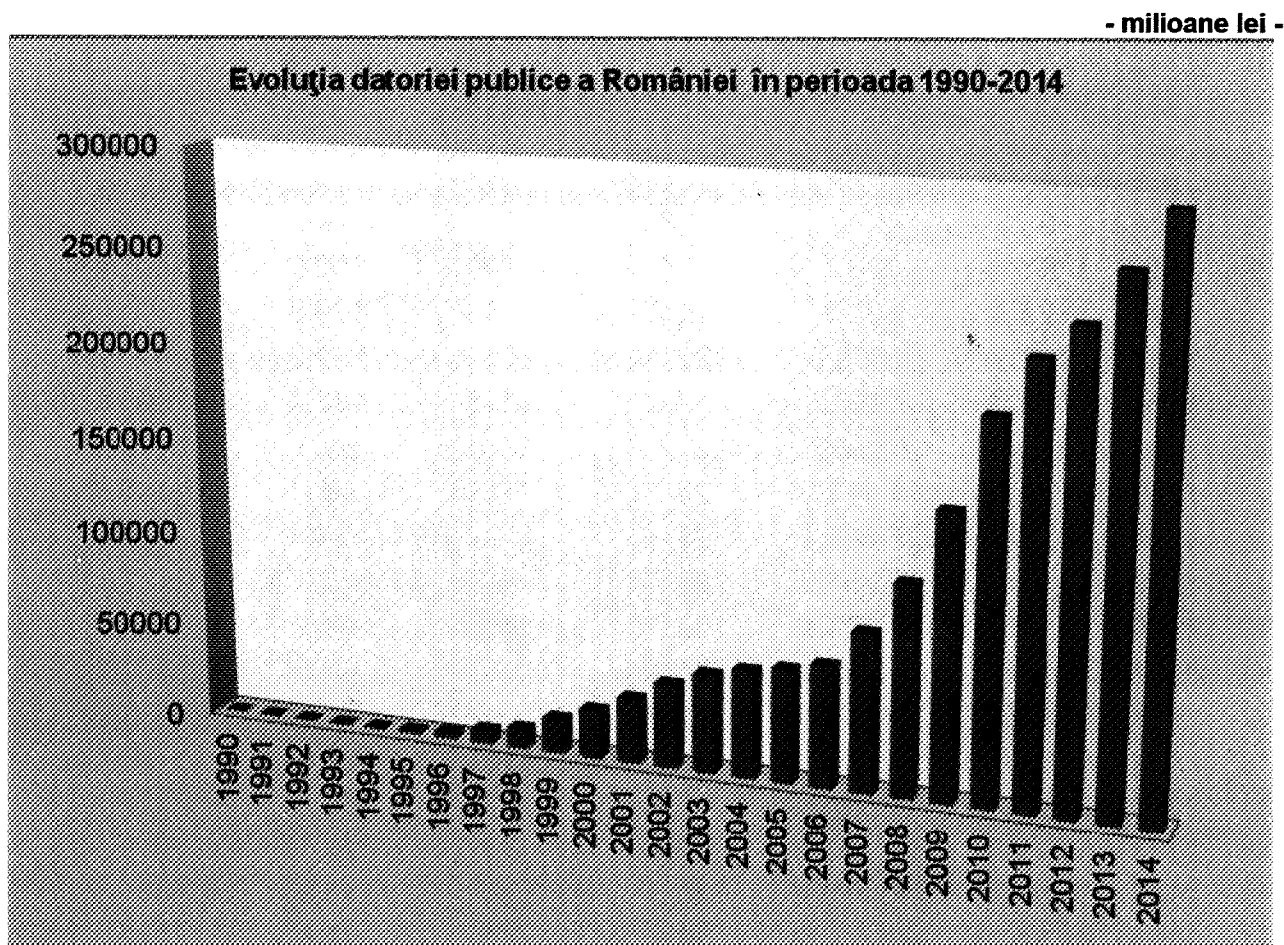
Nr. crt.	Anul	Datorie publică	Produs intern brut ⁴	Pondere datorie publică în PIB (%)	Ritm anual de creștere a datoriei publice (%)	Ritm anual de creștere a PIB (%)	Diferențe de devansare a ritmului anual de creștere a PIB
0	1	2	3	4=2/3	5	6	7=6-5
1	1990	0,7	85,8	0,8	-	-	-
2	1991	19,0	220,4	8,6	2.614,3	156,9	-2.457,4
3	1992	123,3	602,9	20,5	548,9	173,5	-375,4
4	1993	439,8	2.003,6	22,0	256,7	232,3	-24,4
5	1994	873,3	4.977,3	17,5	98,6	148,4	49,9
6	1995	1.654,9	7.656,7	21,6	89,5	53,8	-35,7
7	1996	3.294,2	11.463,5	28,7	99,1	49,7	-49,3
8	1997	7.027,4	25.689,1	27,4	113,3	124,1	10,8
9	1998	10.324,5	37.257,9	27,7	46,9	45,0	-1,9
10	1999	18.125,5	55.479,4	32,7	75,6	48,9	-26,7
11	2000	25.288,8	81.275,3	31,1	39,5	46,5	7,0
12	2001	33.817,8	118.327,2	28,6	33,7	45,6	11,9
13	2002	43.867,4	152.630,0	28,7	29,7	29,0	-0,7
14	2003	51.363,2	198.761,1	25,8	17,1	30,2	13,1
15	2004	55.819,7	248.747,6	22,4	8,7	25,1	16,5
16	2005	59.010,9	290.488,8	20,3	5,7	16,8	11,1
17	2006	63.340,8	347.004,3	18,3	7,3	19,5	12,1
18	2007	82.324,3	418.257,9	19,7	30,0	20,5	-9,4
19	2008	109.795,1	524.388,7	20,9	33,4	25,4	-8,0
20	2009	147.329,1	510.522,8	28,9	34,2	-2,6	-36,8
21	2010	194.459,2	533.881,1	36,4	32,0	4,6	-27,4
22	2011	223.268,0	565.097,2	39,5	14,8	5,8	-9,0
23	2012	240.842,6	596.681,5	40,4	7,9	5,6	-2,3
24	2013	267.150,9	637.583,1	41,9	10,9	6,9	-4,1
25	2014	295.655,5	666.637,3	44,4	10,7	4,6	-6,1

În graficul nr. 1 este prezentată evoluția datoriei publice a României în perioada 1990-2014.

Așa cum se poate observa din datele prezentate în tabel și în graficul nr. 1, în perioada analizată datoria publică a României a manifestat permanent o tendință ascendentă, înregistrând la sfârșitul anului 2014 valoarea de **295.655,5 milioane lei**, o creștere de **422.365 de ori** față de nivelul de **0,7 milioane** înregistrat în anul 1990.

⁴ Nota: Datele din conturile naționale au fost calculate pe baza principiilor metodologice ale Sistemului European de Conturi 1979 (SEC 1979), pentru perioada 1990-1994.
Datele din conturile naționale au fost calculate pe baza principiilor metodologice ale Sistemului European de Conturi 2010 (SEC 2010), pentru perioada 1995-2014.

GRAFICUL NR. 1

În graficul nr.2 este prezentată evoluția produsului intern brut al României în perioada 1990-2014. Având în vedere faptul că, în perioada 1990-2014, indicele anual al prețurilor de consum a urmat aceeași traiectorie, având o valoare de **401.463,68%**⁵, se desprinde concluzia că volumul datoriei publice nu a înregistrat o creștere semnificativă.

Analizând datele prezentate în graficul nr. 2, se poate concluziona că în aceeași perioadă, cu excepția anului 2009⁶, PIB-ul României a înregistrat o evoluție pozitivă, atinând la sfârșitul anului 2014 valoarea de **666.637,3 milioane lei**, o creștere de **7.770 de ori** față de nivelul de **85,8 milioane lei** înregistrat în anul 1990.

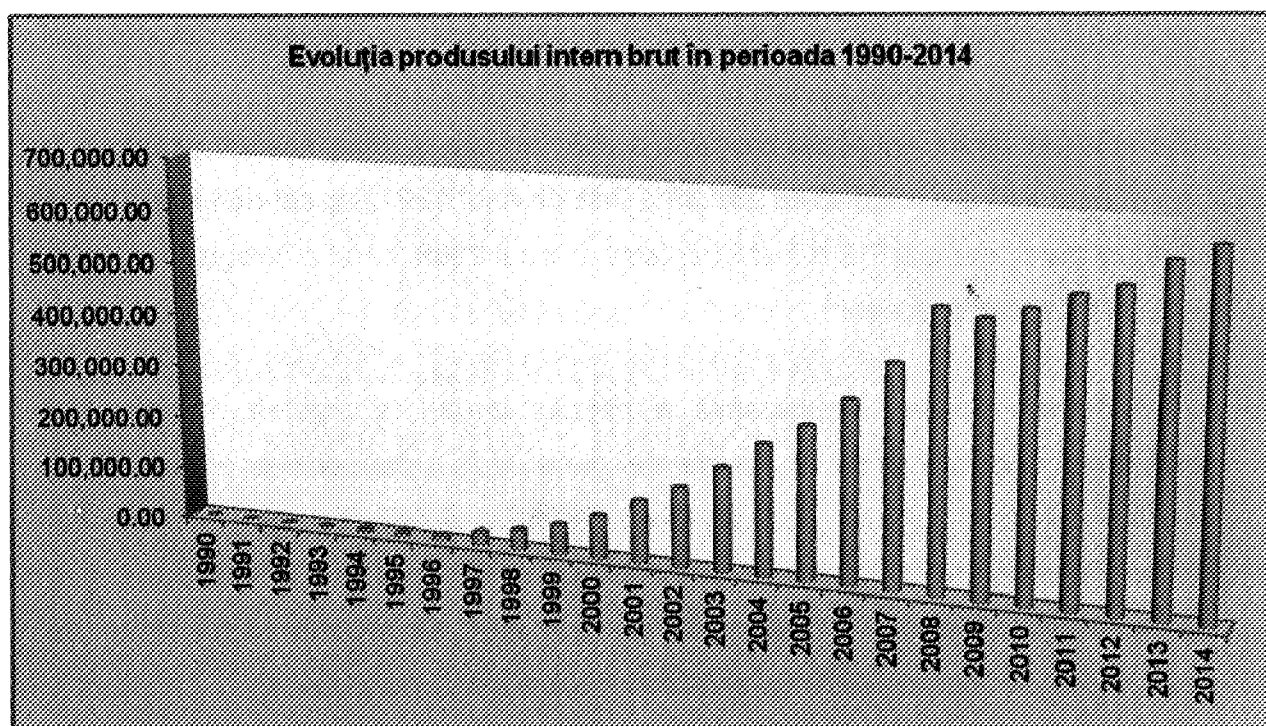
Din analiza datelor se constată astfel că, în anul 2014 față de anul 1990, datoria publică a crescut într-un ritm superior celui de creștere economică, situație în care sustenabilitatea finanțelor publice trebuie să fie o provocare majoră la nivelul politicilor publice.

⁵ Potrivit datelor INS

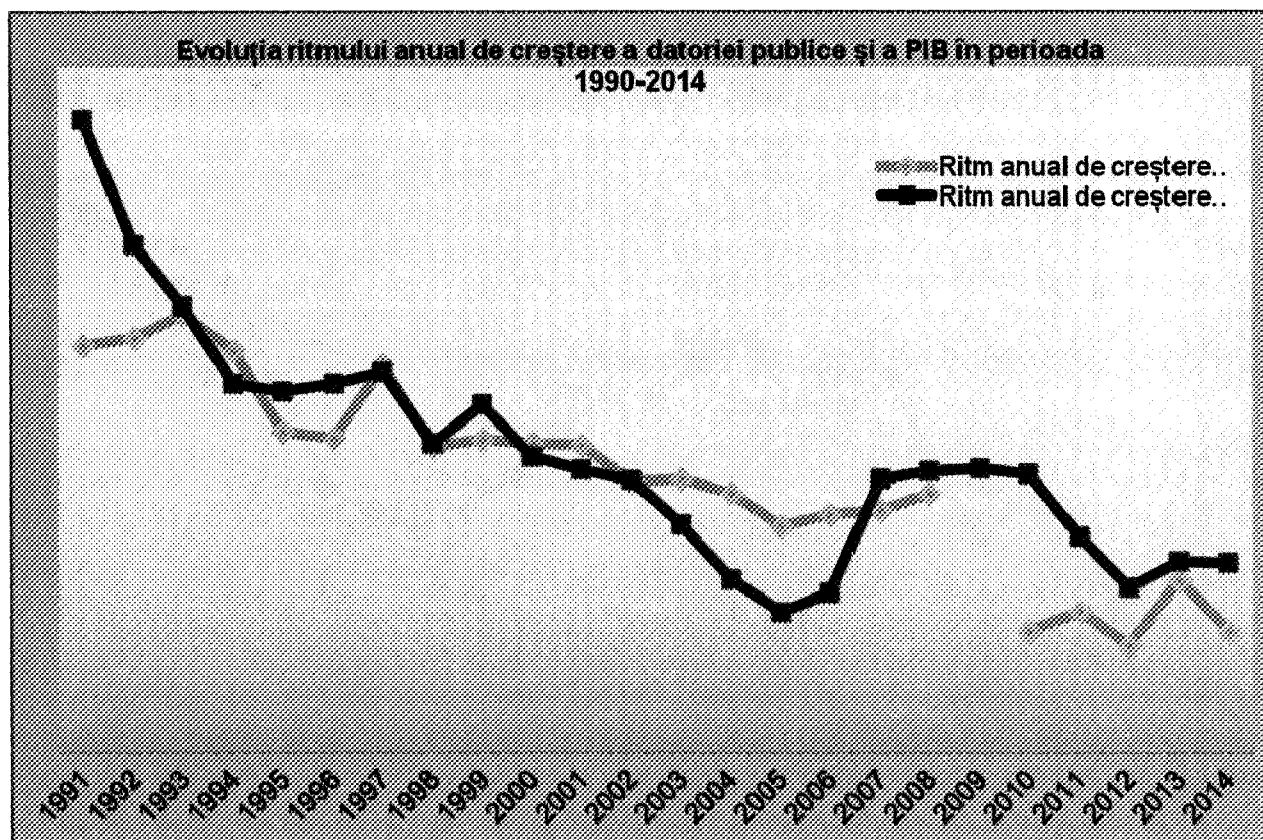
⁶ Nivelul PIB-ului a scăzut față de cel înregistrat în anul 2008

GRAFICUL NR. 2

- milioane lei -

În graficul nr. 3 se prezintă situația comparativă a ritmului anual de creștere a datoriei publice față de cel al PIB, după cum urmează:

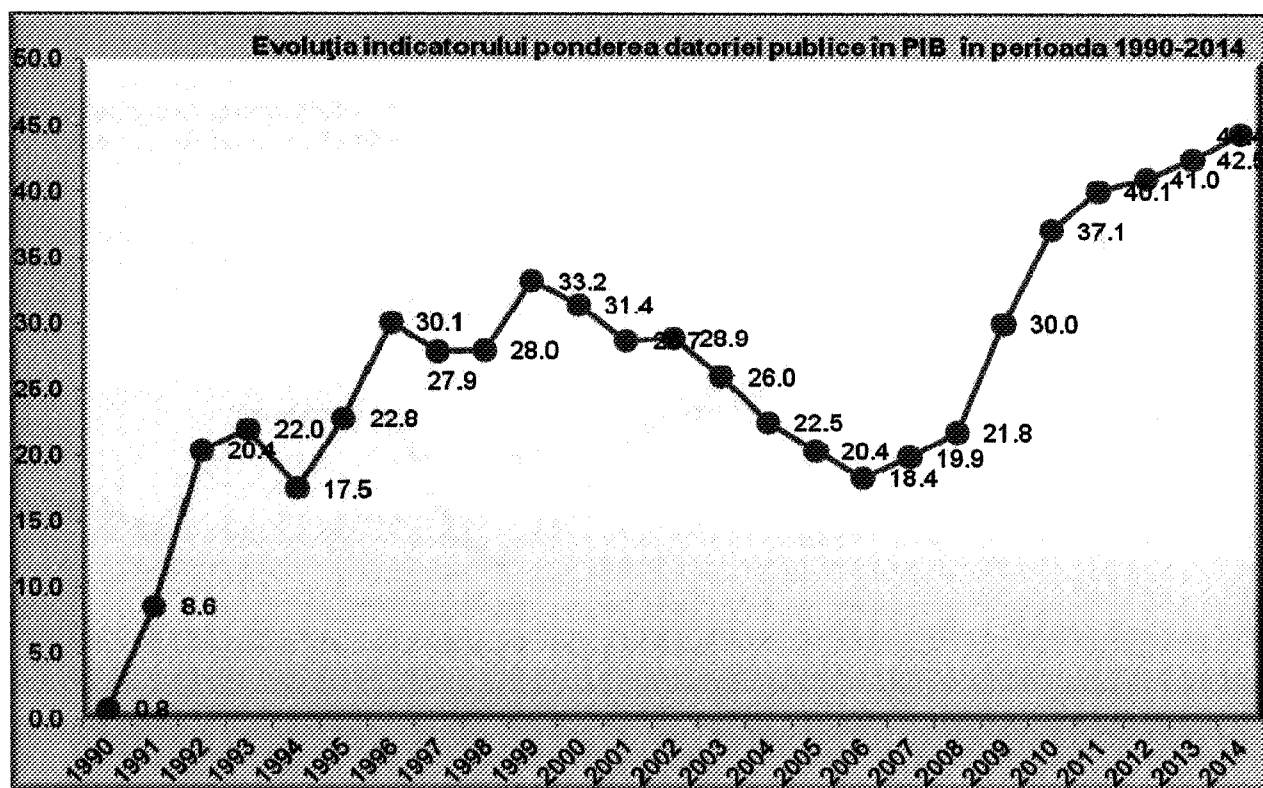

Din punct de vedere al ritmului anual de creștere a datoriei publice se observă că acesta a atins nivelul maxim în anul **1991**, an în care datoria publică s-a majorat cu **2.614,3%** față de anul 1990. Totodată, cel mai scăzut nivel al ritmului anual de creștere a datoriei publice a fost înregistrat în anul **2005**, de numai **5,7%** față de anul 2004.

Referitor la ritmul anual de creștere a PIB, acesta a atins nivelul maxim în anul **1993**, an în care PIB s-a majorat cu **232,33%** față de anul 1991, iar cel mai scăzut nivel al ritmului anual de creștere a PIB a fost înregistrat în anul **2009**, când a înregistrat o scădere de **2,64%** față de anul precedent.

Analizând situația comparativă a ritmului anual de creștere a celor doi indicatori se constată faptul că, în cea mai mare parte a perioadei analizate, ritmul anual de creștere a PIB a fost devansat de ritmul anual de creștere a datoriei publice, diferența semnificativă înregistrându-se în anul 1990. Pe de altă parte, cea mai favorabilă situație s-a înregistrat în anul 1994, an în care ritmul anual de creștere a PIB a fost net superior celui de creștere a datoriei publice.

Evoluția ponderii datoriei publice în PIB în perioada 1990-2014 este prezentată în graficul nr. 4:

Din datele prezentate în graficul nr. 4 se observă faptul că începând cu anul **1990** ponderea datoriei publice în PIB a înregistrat o creștere accelerată, ajungând în numai 3 ani, la finele anului **1993** la **22%**. Creșteri semnificative ale acestui indicator s-au înregistrat și în anul **1996 (30,1%)** și **1999 (33,2%)**, după care traiectoria a fost descendentă până în anul **2006**, atingând nivelul de **18,4%**. După anul **2007** se constată un trend crescător al ponderii datoriei publice în PIB, ajungând la nivelul maxim de **44,4%** în anul **2014**.

Raportul dintre datoria publică a statului și PIB, unul dintre criteriile de convergență stabilite prin Protocolul privind procedura aplicabilă deficitelor excesive, anexă la Tratatul de la Maastricht, demonstrează faptul că a fost și este sensibil inferior valorii de referință de **60%** din PIB.

Cu toate că raportul dintre datoria publică și produsul intern brut se situează sub pragul de alertă de 60%, apreciem că în condițiile menținerii unui ritm de creștere al datoriei publice care devansează ritmul de creștere al economiei, riscul de solvabilitate va crește.

Deși gradul de îndatorare a României continuă să fie mai mic decât gradul de îndatorare înregistrat de alte economii naționale europene, ceea ce îngrijorează este tendința sa de accelerare, impunându-se astfel o analiză a sustenabilității datoriei publice și a deficitelor bugetare.

România a avut, în momentul aderării sale, un nivel al datoriei publice printre cele mai mici din cadrul UE (**19,9%** din PIB în anul 2007 și **21,8%** în 2008). Perioada 2009-2011, caracterizată prin deficite bugetare mari, a dus, practic, la dublarea datoriei publice. Datoria publică s-a stabilizat în anul 2014 la un nivel de **39,8%**, ceea ce o poziționează mult sub media europeană și în limitele acceptate de criteriile de convergență nominală.

Conform datelor prezentate de Eurostat, în perioada 2012-2014, nivelul mediu al datoriei publice în cadrul UE⁷ a înregistrat un trend ascendent, de la **11.227.119 milioane euro** la **12.094.614 milioane euro**, respectiv o creștere de **7,73%**. O tendință similară, dar mai puțin pronunțată a înregistrat nivelul PIB în cadrul UE, care a prezentat o creștere de doar **3,81%**, de la **13.420.148 milioane euro** la **13.931.719 milioane euro**.

⁷ UE = Uniunea Europeană alcătuită din cele 28 de state membre

Se constată astfel că la nivelul UE, ca și la nivel național, ritmul de creștere a datoriei publice a devansat ritmul de creștere a economiei. Nivelul mediu al raportului dintre datoria publică și PIB în UE a crescut de la **83,7%** în 2012 la **86,8%** în 2014, nivel care se situează mult peste limita de **60%** din PIB prevăzută în Tratatul de la Maastricht.

De asemenea, în perioada analizată, **16** state dintre cele 28 de state membre ale UE au depășit valoarea de referință privind datoria publică de **60%** din PIB stabilită prin Tratatul de la Maastricht, respectiv Grecia, Italia, Portugalia, Irlanda, Cipru, Belgia, Spania, Franța, Marea Britanie, Croația, Austria, Slovenia, Ungaria, Germania, Olanda, Malta.

În ceea ce privește nivelul mediu al deficitului în cadrul UE, în perioada 2012-2014, acesta a înregistrat un trend descendent, de la **567.410 milioane euro** la **401.861 milioane euro**, respectiv o diminuare de **29,18%**.

Nivelul mediu al raportului dintre deficitul public și PIB în UE a scăzut de la **-4,2%** în 2012 la **-2,9%** în 2014, nivel care se încadrează în limita de **-3%** din PIB prevăzută în Tratatul de la Maastricht.

Cu toate acestea, **13** state membre (Cipru, Spania, Croația, Marea Britanie, Slovenia, Portugalia, Irlanda, Franța, Grecia, Finlanda, Belgia, Polonia, Italia) au înregistrat în anul 2014 deficite care au depășit pragul de **-3,0%** din PIB.

Totodată, **4** state membre (Danemarca, Germania, Estonia și Luxemburg) au înregistrat excedente bugetare în 2014, în timp ce **11** state membre ale UE, și anume Bulgaria, Republica Cehă, Letonia, Lituania, Ungaria, Malta, Țările de Jos, Austria, România, Slovacia și Suedia au înregistrat în anul 2014 deficite care nu au fost mai mari de **-3,0 %** din PIB.

În anul 2014, deficitul public (necesarul net de finanțare a sectorului consolidat al administrației publice, ca pondere din PIB) în UE a înregistrat o scădere în comparație cu 2013, în timp ce datoria publică a crescut (atât în raport cu PIB, cât și în termeni absoluți).

Relația dintre PIB și deficitul bugetar este cea care ne spune în ce măsură dezvoltarea economică este sustenabilă, din perspectiva resurselor și a datoriilor.

Nivelul datoriei publice, a deficitului, a PIB-ului, precum și raportul dintre datoria publică și PIB și cel dintre deficit și PIB-urile înregistrate în țările membre UE în perioada 2012-2014, potrivit datelor preluate de la Eurostat, au prezentat următoarea evoluție:

Nr. crt.	Țară/ Zonă	2012					2013					2014				
		Datorie publică	Deficit	PIB	Ra- port DP/ PIB	Ra- port Defi- cit/ PIB	Datorie publică	Deficit	PIB	Ra- port DP/ PIB	Ra- port Defi- cit/ PIB	Datorie publică	Deficit	PIB	Ra- port DP/ PIB	Ra- port Defi- cit/ PIB
1	EU-28	11.227.119	-567.410	13.420.148	83,7	-4,2	11.561.569	-436.819	13.520.989	85,5	-3,2	12.094.614	-401.861	13.931.719	86,8	-2,9
2	Zona Euro (ZE-19)*	8.766.691	-355.085	9.840.073	89,1	-3,6	9.029.600	-286.340	9.931.690	90,9	-2,9	9.292.618	-245.876	10.115.966	91,9	-2,4
3	Austria*	258.526	-6.919	317.213	81,5	-2,2	260.977	-4.144	322.595	80,9	-1,3	278.089	-7.916	328.996	84,5	-2,4
4	Belgia*	403.175	-16.073	388.254	103,8	-4,1	412.770	-11.534	395.262	104,4	-2,9	428.365	-13.057	402.270	106,5	-3,2
5	Bulgaria	14.388	-522	80.044	18,0	-0,7	14.731	-694	80.282	18,3	-0,9	22.694	-2.337	82.164	27,6	-2,8
6	Cehia	1.803.585	-157.889	4.047.675	44,6	-3,9	1.839.726	-47.206	4.086.260	45,0	-1,2	1.816.137	-84.558	4.266.141	42,6	-2,0
7	Cipru*	15.431	-1.130	19.411	79,5	-5,8	18.519	-891	18.119	102,2	-4,9	18.819	-1.544	17.506	107,5	-8,8
8	Croația	228.790	-17.504	330.456	69,2	-5,3	266.134	-17.672	330.135	80,6	-5,4	279.569	-18.844	328.927	85,0	-5,7
9	Danemarca	850.553	-68.442	1.866.779	45,6	-3,7	849.761	-20.024	1.886.393	45,0	-1,1	867.947	-23.942	1.919.192	45,2	1,2
10	Estonia*	1.712	-39	17.637	9,7	-0,2	1.888	-40	18.739	10,1	-0,2	2.073	121	19.526	10,6	0,6
11	Finlanda*	105.667	-4.240	199.793	52,9	-2,1	112.682	-5.122	201.995	55,8	-2,5	121.050	-6.435	204.015	59,3	-3,2
12	Franta*	1.869.155	-100.448	2.086.815	89,6	-4,8	1.953.409	-86.397	2.116.565	92,3	-4,1	2.037.772	-84.839	2.144.546	95,0	-4,0
13	Germania*	2.179.813	2.606	2.749.900	79,3	0,1	2.166.021	4.172	2.809.480	77,1	0,1	2.170.000	19.423	2.903.790	74,7	0,7
14	Grecia*	304.714	-16.871	194.204	156,9	-8,7	319.178	-22.498	182.438	175,0	-12,3	317.094	-6.356	179.081	177,1	-3,5
15	Irlanda*	210.238	-14.065	172.755	121,7	-8,1	215.328	-10.152	174.791	123,2	-5,8	203.319	-7.629	185.412	109,7	-4,1
16	Italia*	1.988.901	-48.310	1.615.131	123,1	-3,0	2.068.722	-47.455	1.609.462	128,5	-2,9	2.134.920	-49.056	1.616.048	132,1	-3,0
17	Letonia*	9.013	-175	22.043	40,9	-0,8	8.876	-172	23.222	38,2	-0,7	9.633	-347	24.060	40,0	-1,4
18	Lituania*	13.265	-1.049	33.314	39,8	-3,1	13.550	-917	34.956	38,8	-2,6	14.826	-242	36.288	40,9	-0,7
19	Luxemburg*	9.612	56	43.812	21,9	0,1	10.891	388	45.288	24,0	0,9	11.123	289	47.107	23,6	0,6
20	Malta*	4.872	-264	7.226	67,4	-3,6	5.241	-194	7.571	69,2	-2,6	5.417	-168	7.961	68,0	-2,1
21	Marea Britanie	1.420.649	-137.607	1.655.384	85,8	-8,3	1.495.731	-98.330	1.713.122	87,3	-5,7	1.600.862	-101.798	1.791.490	89,4	-5,7
22	Olanda*	426.145	-25.330	640.644	66,5	-4,0	441.039	-14.629	642.851	68,6	-2,3	451.008	-15.035	655.375	68,8	-2,3
23	Polonia	878.415	-60.433	1.615.894	54,4	-3,7	926.115	-66.735	1.662.678	55,7	-4,0	866.501	-55.241	1.728.677	50,1	-3,2
24	Portugalia*	211.784	-9.450	168.398	125,8	-5,6	219.645	-8.181	169.395	129,7	-4,8	225.280	-7.717	173.053	130,2	-4,5
25	România	222.796	-17.467	596.682	37,3	-2,9	242.194	-13.906	637.583	38,0	-2,2	265.391	-9.921	666.637	39,8	-1,5
26	Slovacia*	37.614	-3.036	72.185	52,1	-4,2	40.174	-1.902	73.593	54,6	-2,6	40.297	-2.157	75.215	53,6	-2,9
27	Slovenia*	19.336	-1.445	36.006	53,7	-4,0	25.427	-5.380	36.144	70,3	-14,9	30.133	-1.819	37.246	80,9	-4,9
28	Spania*	890.978	-108.903	1.055.158	84,4	-10,3	966.170	-71.291	1.049.181	92,1	-6,8	1.033.857	-61.391	1.058.469	97,7	-5,8
29	Suedia	1.347.018	-34.097	3.684.800	36,6	-0,9	1.462.486	-51.821	3.775.016	38,7	-1,4	1.714.957	-73.684	3.907.518	43,9	-1,9
30	Ungaria	22.414.051	-659.282	28.548.800	78,5	-2,3	23.085.005	-733.710	28.846.259	77,3	-2,5	24.525.014	-817.646	31.890.602	76,9	-2,6

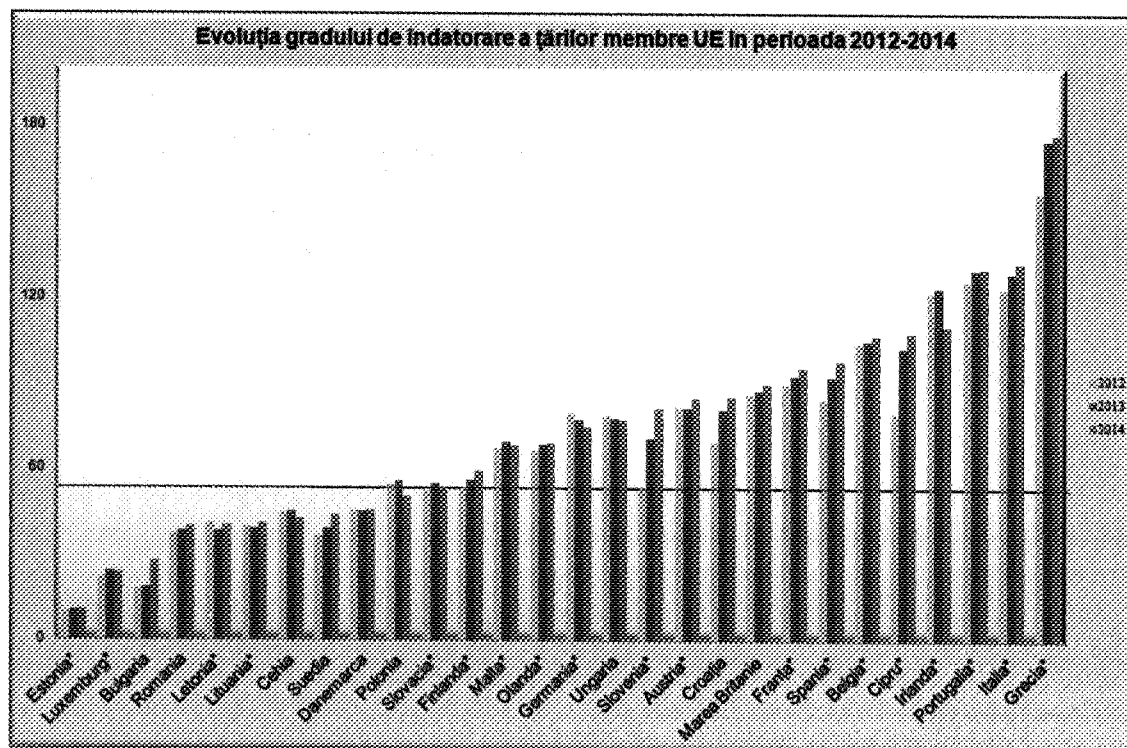
*state membre care au adoptat moneda euro ca monedă națională

** valorile absolute prezentate sunt exprimate în moneda națională a fiecărui stat membru

Potrivit datelor preluate: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6796757/2-21042015-AP-EN.pdf/2a3922ae-2976-4aef-b6ce-af19bde6a236>

Reprezentarea grafică a gradului de îndatorare a țărilor membre UE în perioada 2012-2014 este redată mai jos:

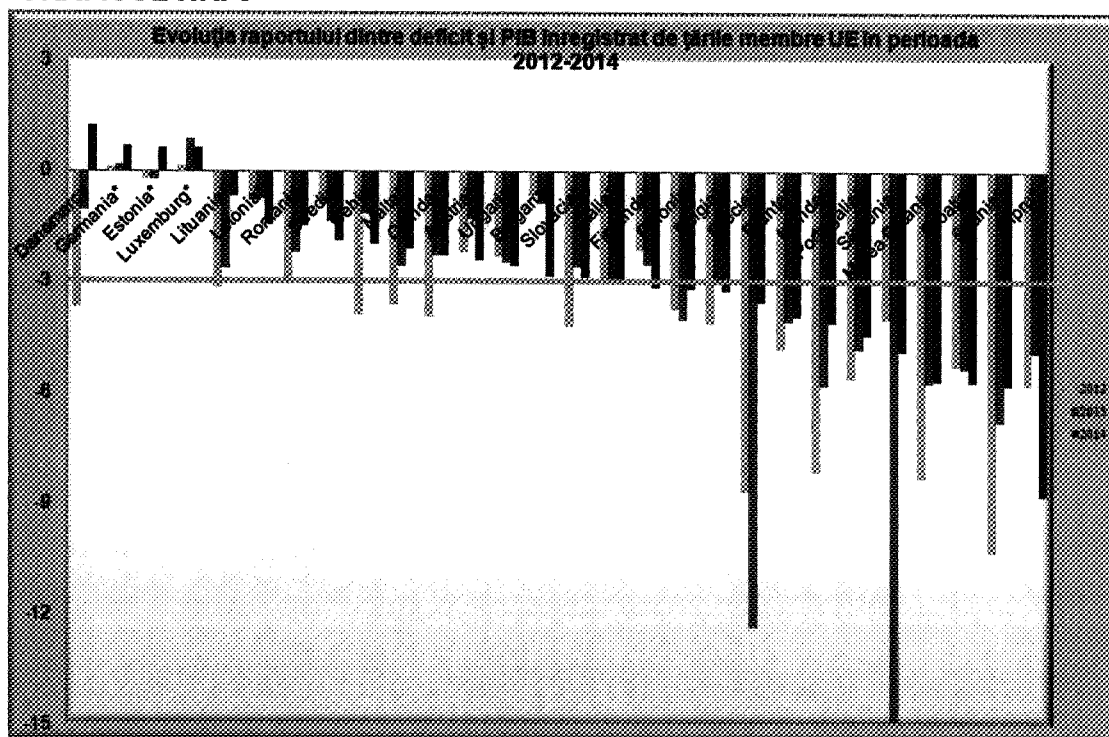
GRAFICUL NR. 5

La polul opus, statul cel mai puțin îndatorat a fost Estonia, care a înregistrat la sfârșitul anului 2014 un nivel de îndatorare de **10,6%** din PIB, urmată de Luxemburg (**23,6%**), Bulgaria (**27,6%**) și România (**39,8%**). Dintre aceste state, Bulgaria prezintă un nivel mai redus al acestui indicator, deși în anul 2014 a înregistrat cel mai ridicat ritm de creștere a nivelului de îndatorare față de celelalte state membre UE, respectiv cu **50,8%** față de anul 2013, de la **18,3%** la **27,6%** (9,3 puncte procentuale din PIB).

Indicatorul datoriei publice raportat la produsul intern brut al țării noastre, având un nivel de 39,8%, calculat după metodologia SEC 2010⁷, comparat cu celelalte state membre, ne situează în anul 2014 în fruntea clasamentului, pe a patra poziție.

GRAFICUL NR. 6

16

Din datele prezentate se observă că cele mai mari deficite raportate la PIB au fost înregistrate în anul 2013 în Slovenia (-14,9%) și în Grecia (-12,3%). Țările care au înregistrat cele mai mari excedente bugetare au fost Danemarca (1,2% în anul 2014) și Luxemburg (0,9% în anul 2013).

De asemenea, 2 state membre au înregistrat excedente bugetare pe toată perioada analizată, respectiv Germania (cel mai mare nivel fiind de 0,7% în anul 2014) și Luxemburg (cel mai mare nivel fiind de 0,9% în anul 2013). Se constată că în perioada 2012-2014, Germania a înregistrat excedente bugetare în condițiile în care a prezentat un grad de îndatorare peste pragul de 60% din PIB (79,3%, 77,1% și 74,7% din PIB).

În 2014, ponderea deficitului a depășit -3,0 % din PIB în 12 state membre ale UE: cele mai mari deficite publice (ca procent din PIB) s-au înregistrat în Cipru (-8,8%), Spania (-5,8%), Croația și Marea Britanie (ambele cu -5,7%), iar Italia s-a situat la limita -3,0% din PIB. Dintre acestea, 10 state (Cipru, Croația, Grecia, Franța, Irlanda, Marea Britanie, Polonia, Portugalia, Slovenia, Spania) au înregistrat deficite care depășesc -3,0% pentru fiecare dintre cei trei ani anteriori, prin urmare pentru întreaga perioadă analizată.

Comparativ cu anul 2013, deficitul public în raport cu PIB-ul a scăzut în anul 2014 în 10 state membre, Olanda și Marea Britanie au înregistrat aceleași deficite în 2014 ca în 2013, Estonia și Danemarca au trecut de la deficit în 2013 la excedent în 2014, Germania a înregistrat un excedent puțin mai ridicat în 2014 decât în 2013, în timp ce excedentul înregistrat de Luxemburg a scăzut ușor din 2013 până în 2014. Celelalte 12 state membre ale UE au înregistrat deficite mai mari în 2014 decât în 2013.

Indicatorul deficitului public raportat la produsul intern brut al țării noastre, având un nivel de 1,5%, calculat după metodologia SEC 2010, ne situează în anul 2014 pe locul 7 din cele 28 de state membre, respectiv pe poziția 3 în clasamentul celor 24 de țări care au înregistrat deficit.

Gradul de îndatorare a unei țări nu trebuie analizat doar în mărime strict matematică, ci trebuie corelat și cu nivelul datoriei publice pe locuitor și cu nivelul PIB-ului pe locuitor, deoarece, la același procent din PIB, gradul de suportabilitate al sarcinii datoriei publice este mult mai redus în cazul țărilor în curs de dezvoltare (cu un nivel redus al PIB-ului) comparativ cu cele dezvoltate (care, implicit, au un nivel mult mai ridicat al PIB-ului).

Îndeplinirea sustenabilă a criteriilor de la Maastricht este condiționată de atingerea unui nivel ridicat de convergență reală, nivelul PIB/locuitor reprezentând cel mai sintetic indicator în acest sens.

Evoluția datoriei publice a României/locuitor și a PIB/locuitor în perioada 1990-2014

se prezintă astfel:

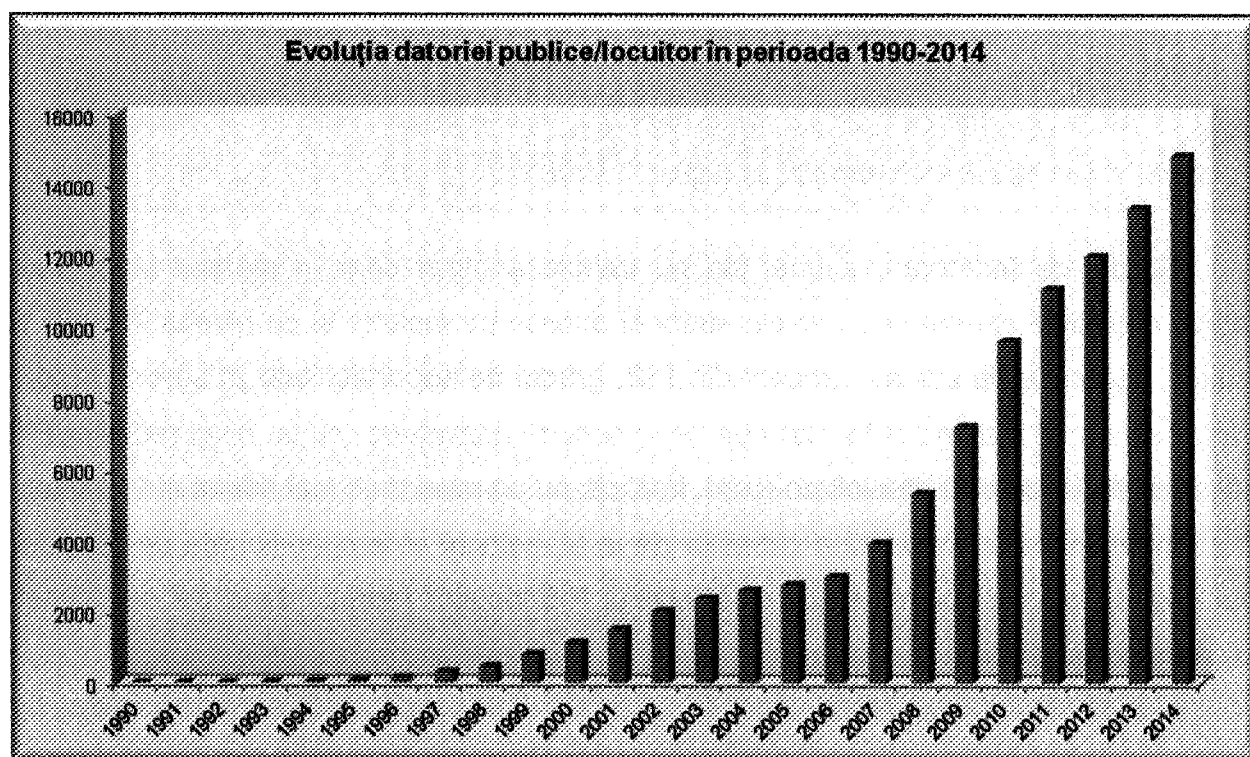
Anul	Datoria publică (milioane lei)	Datoria publică (milioane euro*)	PIB (milioane lei)	PIB (milioane euro*)	Populația României (milioane locuitori)	Datoria publică lei/locuitor	Datoria publică euro/locuitor	PIB lei/locuitor	PIB euro/locuitor
0	1	3	2	3	4	5=1/4	6=3/4	5=1/4	6=3/4
1990	0,7	x	85,8	x	23,21	0,03	x	3,7	x
1991	19,0	x	220,4	x	23,19	0,82	x	9,5	x
1992	123,3	x	602,9	x	22,79	5,41	x	26,5	x
1993	439,8	x	2.003,6	x	22,76	19,33	x	88,0	x
1994	873,3	x	4.979,5	x	22,73	38,42	x	219,1	x
1995	1.654,9	x	7.656,7	x	22,68	72,96	x	337,6	x
1996	3.294,2	x	11.463,5	x	22,61	145,71	x	507,1	x
1997	7.027,4	x	25.689,1	x	22,55	311,69	x	1.139,4	x
1998	10.324,5	x	37.257,9	x	22,50	458,81	x	1.655,7	x
1999	18.125,5	x	55.479,4	x	22,46	807,08	x	2.470,4	x
2000	25.288,8	10.485,5	81.275,3	33.699,0	22,44	1.127,19	467,37	3.622,7	1.502,1
2001	33.817,8	12.129,3	118.327,2	42.440,1	22,41	1.509,16	541,28	5.280,5	1.893,9
2002	43.867,4	12.562,6	152.630,0	43.709,7	21,68	2.023,80	579,57	7.041,5	2.016,5
2003	51.363,2	12.492,0	198.761,1	48.340,4	21,57	2.380,75	579,02	9.212,8	2.240,6
2004	55.819,7	14.073,5	248.747,6	62.715,3	21,45	2.602,09	656,05	11.595,6	2.923,5
2005	59.010,9	16.048,2	290.488,8	78.999,4	21,32	2.767,91	752,74	13.625,4	3.705,5
2006	63.340,8	18.730,5	347.004,3	102.612,4	21,19	2.988,65	883,77	16.373,0	4.841,6
2007	82.324,3	22.803,3	418.257,9	115.854,5	20,88	3.942,17	1.091,96	20.028,7	5.547,8
2008	109.795,1	27.545,2	524.388,7	131.557,6	20,54	5.345,99	1.341,19	25.532,8	6.405,6
2009	147.329,1	34.832,9	510.522,8	120.702,4	20,37	7.233,56	1.710,23	25.065,6	5.926,2
2010	194.459,2	43.383,5	533.881,1	124.598,8	20,25	9.604,44	2.142,73	26.368,7	6.154,0
2011	223.268,0	51.686,0	565.097,2	130.818,6	20,15	11.081,59	2.565,36	28.047,8	6.493,0
2012	240.842,6	54.382,2	586.681,5	132.472,6	20,06	12.006,00	2.710,95	29.246,1	6.603,8
2013	267.150,9	59.569,4	637.583,1	142.168,5	19,99	13.367,03	2.980,58	31.901,8	7.113,5
2014	295.655,5	65.963,6	666.637,3	148.733,3	19,91	14.850,66	3.313,33	33.484,9	7.470,8

*moneda euro a fost adoptat oficial la 16 decembrie 1995, iar moneda însăși a intrat pe piețele internaționale la 1 ianuarie 1999, înlocuind așa-numita unitate monetară europeană

Schematic, evoluția datoriei publice/locuitor este prezentată în graficul nr. 7, după cum urmează:

GRAFICUL NR. 7

- lei/locuitor -

Se observă faptul că pe ansamblul perioadei, populația României a înregistrat un ritm descendent, înregistrând **19,19 milioane de locuitori** la sfârșitul anului 2014, în scădere cu **17,3%** față de nivelul de **23,21 milioane de locuitori** înregistrat în anul 1990.

În condițiile în care populația României a fost în scădere permanentă, iar volumul datoriei publice a țării a înregistrat o ascensiune continuă, gradul de îndatorare a populației a crescut într-un ritm alert, înregistrând la sfârșitul anului 2014 valoarea de **14.850,66 lei/locuitor**, o creștere de **495.022 de ori** față de nivelul de **0,03 lei/locuitor** înregistrat în anul 1990.

Analizând datoria publică în euro/locuitor în perioada 2000-2014 (moneda euro a intrat pe piețele internaționale la data de 01.01.1999), aceasta a înregistrat la sfârșitul anului 2014 valoarea de **3.313,33 euro/locuitor**, o creștere de **7,09 ori** față de nivelul de **467,37 euro/locuitor** înregistrat în anul 2000, iar cea exprimată în lei/locuitor a înregistrat o creștere de **13,17 ori** de la **1.127,2 lei/locuitor** în anul 2000 la **14.850,66 lei/locuitor** în anul 2014.

Aceași tendință ascendentă a înregistrat și indicatorul PIB în euro/locuitor în perioada 2000-2014, la sfârșitul anului 2014 având valoarea de **7.470,8 euro/locuitor**, respectiv de **5,0 ori** mai mare față de nivelul de **1.502,1 euro/locuitor** înregistrat în anul 2000.

Se constată astfel că indicatorul datoria publică/locuitor a prezentat o creștere accentuată față de indicatorul PIB/locuitor.

În raport cu nivelul mediu al UE, România înregistrează decalaje majore, indicatorul cel mai edificator în acest sens fiind PIB/locuitor, evaluat la paritatea puterii de cumpărare.

În cazul PIB-ului pe cap de locuitor, indicator care măsoară activitatea economică, există diferențe semnificative între statele membre. În 2014, PIB-ul pe cap de locuitor, exprimat în standardul puterii de cumpărare, a variat între **45%** din media UE înregistrat în Bulgaria și **263%** în Luxembourg, România situându-se pe penultimul loc în UE, cu un procent de **54%** din media UE.

Cu toate că din punct de vedere al ponderii datoriei publice și al deficitului în PIB România se situează sub limitele prevăzute prin Tratatul de la Maastricht și printre primele țări din UE, în ceea ce privește nivelul de trai se constată un decalaj important față de statele membre ale UE, țara noastră poziționându-se pe penultimul loc.

În vederea efectuării unei analize corecte a evoluției datoriei publice și a sustenabilității sale pe termen lung, trebuie luate în considerare nu doar dimensiunea acesteia, ci și serviciul datoriei publice.

Serviciul datoriei publice reprezintă totalitatea sumelor constând în rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente datoriei publice provenind din finanțări rambursabile angajate pe baze contractuale sau garantate de către guvern, prin MFP, ori de către unitățile administrativ-teritoriale, prin autoritățile administrației publice locale, pentru o perioadă de timp determinată.

În perioada 2012-2014, serviciul datoriei publice se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Nr. crt.	Indicatori	Anul			Total
		2012	2013	2014	
0	1	2	3	4	5=2+3+4
1	Serviciul datoriei publice, din care:	66.399,0	68.710,3	60.184,4	195.293,7
2	Serviciul datoriei publice guvernamentale, din care:	64.274,2	66.141,2	57.561,2	187.976,6
3	Pondere serviciul datoriei publice guvernamentale în total serviciul datoriei publice (%) $R3 = R2/R1*100$	96,8	96,3	95,6	96,4
4	Serviciul datoriei publice guvernamentale interne	53.053,7	54.286,7	45.017,6	152.358,0
5	Pondere serviciul datoriei publice guvernamentale interne în total serviciul datoriei publice guvernamentale (%) $R5 = R4/R2*100$	82,5	82,1	78,2	81,0
6	Serviciul datoriei publice guvernamentale externe	11.220,7	11.854,5	12.543,6	35.618,8
7	Pondere serviciul datoriei publice guvernamentale externe în total serviciul datoriei publice guvernamentale (%) $R7 = R6/R2*100$	17,5	17,5	21,8	19,0
8	Serviciul datoriei publice locale, din care:	2.124,8	2.569,1	2.623,2	7.317,1
9	Serviciul datoriei publice locale interne	1.711,9	2.115,3	2.188,0	6.015,2
10	Pondere serviciul datoriei publice locale interne în total serviciul datoriei publice locale (%) $R10 = R9/R8*100$	80,6	82,3	83,4	82,2
11	Serviciul datoriei publice locale externe	412,9	453,8	435,2	1.301,9
12	Pondere serviciul datoriei publice locale externe în total serviciul datoriei publice locale (%) $R12 = R11/R8*100$	19,4	17,7	16,6	17,8

Din datele prezentate se constată că în perioada analizată serviciul datoriei publice guvernamentale a deținut cea mai mare pondere în serviciul datoriei publice, respectiv un procent mediu de **96,4%**.

Spre deosebire de serviciul datoriei publice guvernamentale care a manifestat o evoluție fluctuantă, nivelul serviciului datoriei publice locale a înregistrat un trend crescător. Se observă faptul că în ultimii 3 ani serviciul datoriei publice guvernamentale interne a deținut cea mai mare pondere în serviciul datoriei publice guvernamentale, respectiv un procent mediu de **81,0%**. De asemenea, serviciul datoriei publice locale interne a fost preponderent în serviciul datoriei publice locale (**82,2%**).

În condițiile în care pe ansamblul perioadei nivelul datoriei publice s-a situat pe o traiectorie ascendentă, serviciul datoriei publice a avut o evoluție fluctuantă. Astfel, în anul 2013 s-a înregistrat cel mai ridicat nivel al serviciului datoriei publice, după care în cursul anului 2014 a scăzut cu **8.525,9 milioane lei**, ajungând la o valoare de **60.184,4 milioane lei**.

În raport cu PIB-ul, serviciul datoriei publice a scăzut în anul 2014 față de anul 2012 și anul 2013 de la 11,3% la 9,0%, iar în raport cu totalul cheltuielilor bugetului general consolidat de la 31,9% la 26,1%, astfel:

- milioane lei -

Anul	Serviciul datoriei publice	Produsul intern brut	Ponderea serviciului datoriei publice în produsul intern brut (%)	Cheltuieli buget general consolidat	Ponderea serviciului datoriei publice în totalul cheltuielilor bugetului general consolidat (%)
0	1	2	3=1/2	4	5=4/1
2012	66.399,0	587.466,2	11,3	207.922,1	31,9
2013	68.710,3	628.581,3	10,9	216.168,3	31,8
2014	60.184,4	666.637,3	9,0	230.649,6	26,1
Total:	195.293,70	-	-	654.747,0	-

Deși serviciul datoriei publice a scăzut în anul 2014, în continuare acesta reprezintă un efort financiar considerabil (26,1%) pentru bugetul de stat consolidat.

În totalul cheltuielilor cu serviciul datoriei publice, mai mult de 80% reprezintă rambursări de rate de capital/refinanțările de titluri, diferența constând în dobânzi și comisioane.

Evoluția costurilor⁹ anuale aferente instrumentelor de datorie publică guvernamentală în perioada 2012-2014 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Nr. crt.	Anul	2012		2013		2014		Total:	
		Valoare	%	Valoare	%	Valoare	%	Valoare	%
1	Certificate de trezorerie	2.231,0	21,1	1.579,4	15,3	515,0	5,4	4.325,4	14,2
2	Cash management	60,7	0,6	6,0	0,1	0,4	0,0	67,1	0,2
3	Obligațiuni	4.563,1	43,2	4.738,8	46,0	4.632,4	48,1	13.934,3	45,7
4	Euroobligațiuni	1.443,4	13,7	2.075,0	20,1	2.738,7	28,4	6.226,2	20,4
5	Leasing financiar	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0
6	Împrumuturi de la instituții financiare	2.086,0	19,8	1.807,0	17,5	1.705,5	17,7	5.629,4	18,5
7	Împrumuturi din disponibilități CCTS**	170,5	1,6	105,2	1,0	40,4	0,4	316,1	1,0
Total costuri anuale		10.555,0	100,0	10.311,4	100,0	9.632,4	100,0	30.498,8	100,0

** Contul General al Trezoreriei Statului

Se observă faptul că, în perioada 2012-2014, ponderea cea mai mare în totalul costurilor anuale aferente instrumentelor de datorie publică guvernamentală o reprezintă cele ale emisiunilor de obligațiuni și euroobligațiuni, care au manifestat o tendință ascendentă.

Cu toate acestea, pe ansamblul perioadei efortul financiar reprezentând plăți de dobânzi și comisioane aferente instrumentelor de datorie publică guvernamentală a prezentat o diminuare cu 8,74%, de la 10.555 milioane lei la 9.632,4 milioane lei.

Astfel, nivelul costurilor anuale aferente instrumentelor de datorie publică guvernamentală a scăzut, în principal, datorită reducerii volumului emisiunilor de certificate de trezorerie, cash managementului și împrumuturilor de la instituții financiare.

⁹ Include plățile de dobânzi, comisioane și alte costuri asociate instrumentelor de datorie publică.

Referitor la costurile aferente împrumuturilor acordate de Fondul Monetar Internațional (FMI), Comunitatea Europeană (CE) și Banca Mondială (BIRD), precizăm faptul că în perioada 2009-2023 nivelul acestora va atinge suma de **1.491,5 milioane lei**. Contractarea acestor împrumuturi a avut drept scop continuarea reformelor economice și financiare pentru menținerea stabilității economice în contextul crizei datorilor suverane și prevenirea apariției blocajelor care ar putea afecta echilibrele macroeconomice, din necesitatea asigurării surselor de finanțare a rezervelor financiare cu scopul de a proteja finanțele publice împotriva unor șocuri externe neprevăzute etc.

Astfel, în cadrul Aranjamentului stand-by, ratificat prin OUG nr. 99/2009, în perioada 2009-2011 au fost acordate de FMI, CE și BIRD împrumuturi în valoare totală de **19.950 milioane euro**, din care MFP a efectuat trageri în sumă totală de **8.151,6 milioane euro**.

Până în prezent, situația tragerilor din „*pachetul financiar extern*”, a rambursărilor, precum și a plăților comisioanelor și dobânzilor aferente se prezintă după cum urmează:

- milioane euro -

Nr. crt.	Denumire împrumut/ baza legală	Valoare trageri	Valoare dobânzi și comisioane plătite	Valoare rambursări	Valoare sold la data de 30.09.2015
1.	FMI/UG nr. 99/2009	2.151,6	256,5	2.240,8	0
2.	CE/UG nr. 82/2009	5.000,0	773,9	1.500,0	3.500,0
3.	BIRD 7756/UG nr. 98/2009	300,0	30,2	-	300,0
4.	BIRD 8006/Legea nr. 128/2011	300,0	15,8	-	300,0
5.	BIRD 8112/UG nr. 112/2011	400,0	17,8	-	400,0
Total:		8.151,6	1.094,2	3.740,8	4.500,0

Împrumutul acordat de FMI și administrat de MFP în valoare de **2.151,6 milioane euro** a fost restituit integral în perioada 2012-2015, iar costurile aferente acestuia în sumă de **256,5 milioane euro**, reprezentând un procent de **11,9%** din valoarea împrumutului, au fost achitate în perioada 2009-2015.

Având în vedere faptul că împrumutul acordat de FMI a fost conjugat cu asistența financiară acordată de UE prin facilitatea de finanțare a balanței de plăți și cu angajamentele încheiate cu BIRD, rambursarea în totalitate a „*pachetului financiar extern*” se va realiza până în anul 2023.

În vederea rambursării împrumutului acordat de FMI în valoare de **1.946,5 milioane DST (2.151,60 milioane euro)**, MFP a utilizat următoarele surse:

a) Trageri din împrumuturile externe acordate de BEI, BIRD, BERD, BDCE pentru finanțarea unor proiecte de investiții în sumă de **333,4 milioane DST**, reprezentând **17,13%** din valoarea totală rambursată;

b) Certificate de trezorerie pentru suma de **243,3 milioane DST**, reprezentând **12,50%** din valoarea totală rambursată;

c) Împrumuturi contractate de către MFP de pe piețele externe de capital, prin redeschidere de emisiuni de obligațiuni în cadrul Programului-cadru de emisiuni de titluri de stat pe termen mediu „*Global Medium Term Notes*” pentru suma de **883,2 milioane DST**, reprezentând **45,37%** din valoarea totală rambursată;

d) Contul curent general al trezoreriei statului pentru suma de **486,6 milioane DST** reprezentând **25%** din valoarea totală rambursată.

De asemenea, în anul 2015, MFP a rambursat Tranșa 1 în sumă de **1.500 milioane euro** din împrumutul acordat de CE, utilizând în acest sens următoarele surse:

a) Trageri din împrumutul extern acordat de BEI pentru finanțarea Proiectului privind reabilitarea drumurilor, etapa a VI-a, în sumă de **13 milioane euro**, reprezentând **0,9%** din valoarea tranșei;

b) Împrumuturi contractate de către MFP de pe piețele externe de capital, prin redeschidere de emisiuni de obligațiuni în cadrul Programului-cadru de emisiuni de titluri de stat pe termen mediu „*Global Medium Term Notes*” pentru suma de **1.487 milioane euro**, reprezentând **99,1%** din valoarea tranșei.

Concluzionăm că, pentru rambursarea ratelor de capital aferente împrumuturilor contractate de România în cadrul Aranjamentului stand-by, MFP a utilizat tot instrumente de datorie publică, rezultând astfel obligații noi de natura datoriei publice, care vor produce efecte în anii viitori.

Suma de **3.500 milioane euro**, rămasă de rambursat din împrumutul de la CE în valoare de **5.000 milioane euro**, se va restitui până la data de **30.04.2019**, în 4 tranșe după cum urmează:

- tranșa nr. 2, în sumă de 1.150 milioane euro, se va rambursa în data de 13.09.2017;
- tranșa nr. 3, în sumă de 1.200 milioane euro, se va rambursa în data de 22.03.2018;
- tranșa nr. 4, în sumă de 150 milioane euro, se va rambursa în data de 25.09.2018;
- tranșa nr. 5, în sumă de 1.000 milioane euro, se va rambursa în data de 30.04.2019.

Costurile aferente acestui împrumut plătite până în prezent s-au ridicat la suma de **773,88 milioane euro**, estimându-se¹⁰ ca până în anul 2019 să ajungă la suma de **1.091,50 milioane euro**, reprezentând un procent de **21,83%**, din valoarea totală a împrumutului de **5.000 milioane euro**.

¹⁰ Potrivit datelor la 31.01.2015, www.mfinante.ro

Împrumuturile în sumă totală de **1.000 milioane euro** acordate de BIRD, ratificate prin OUG nr. 98/2009 (pentru suma de 300 milioane euro), Legea nr. 128/2011 (pentru suma de 300 milioane euro) și OUG nr. 112/2011 (pentru suma de 400 milioane euro), se vor rambursa în câte o singură tranșă la data de **15.11.2022**, **01.09.2022**, respectiv la data de **01.09.2023**.

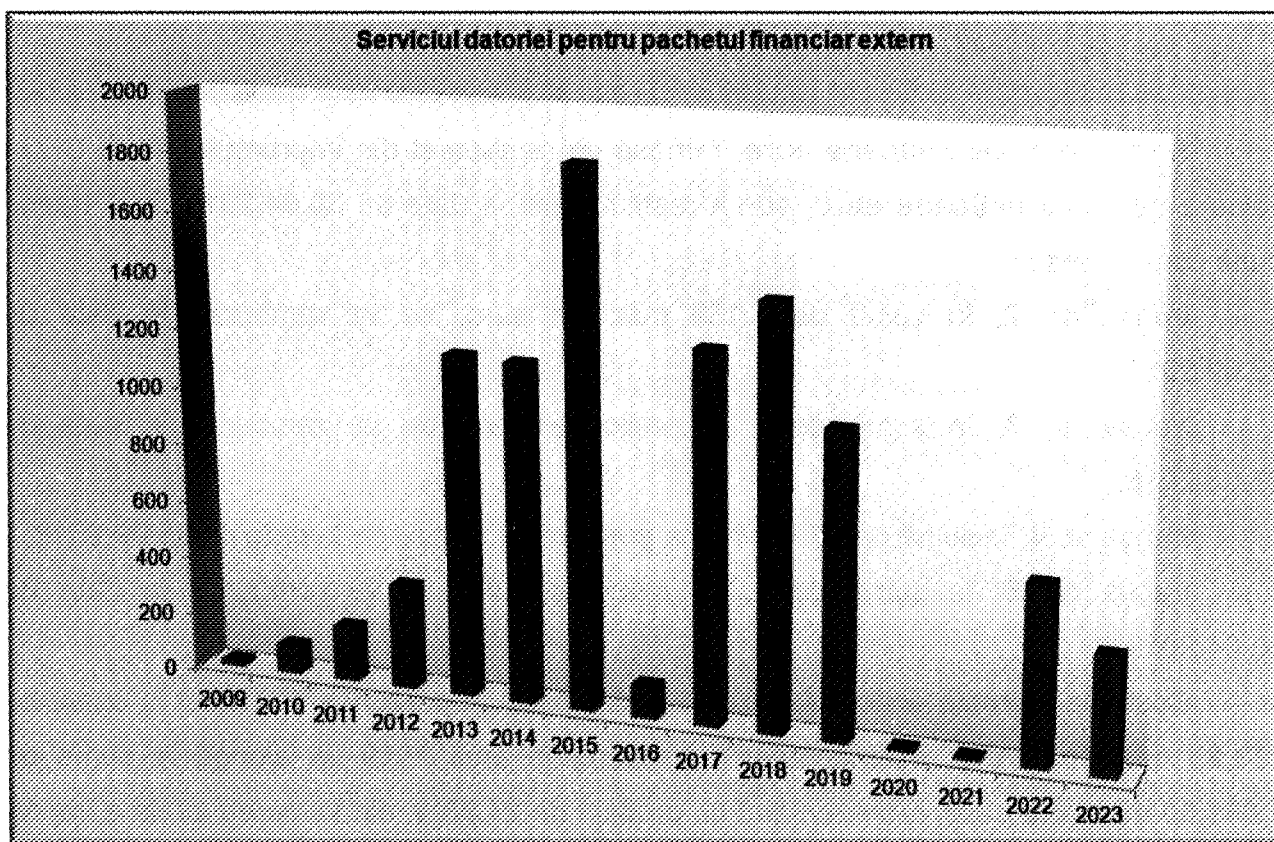
Costurile aferente acestor împrumuturi achitate până în prezent au fost în sumă totală de **63,79 milioane euro**, estimându-se ca până în anul **2023** să ajungă la suma de **143,60 milioane euro**, reprezentând un procent de **14,36%**, din valoarea totală a împrumuturilor de **1.000 milioane euro**.

Analizând costurile generate de împrumuturile din pachetul financiar extern, putem aprecia faptul că cel mai „scump” dintre aceste împrumuturi a fost cel acordat de către Comunitatea Europeană.

Pe ansamblul perioadei 2009-2023, serviciul datoriei publice aferentă pachetului financiar extern este prezentat schematic în graficul nr. 8, după cum urmează:

GRAFICUL NR. 8

- milioane euro -

În ordinea cronologică a datelor scadente, pentru perioada următoare, 2015-2023¹¹, obligațiile financiare față de FMI, CE și BIRD pentru împrumuturile acordate se prezintă astfel:

- milioane euro -

Nr. crt.	Împrumuturi	Data scadență	Valoare		
			Rate de capital	Dobânzi și comisioane	Total
1	FMI/Tranșa III și IV, rata 8	23.02.2015	169,0	1,8	170,8
2	CE/ Tranșa nr. 1	20.01.2015	1.500,0	150,7	1.650,7
3	BIRD		-	10,3	10,3
4	Total an 2015		1.635,9	162,8	1.798,7
5	CE		-	104,0	104,0
6	BIRD		-	10,3	10,3
7	Total an 2016			114,3	114,3
8	CE/Tranșa nr. 3	13.09.2017	1.150,0	103,8	1.253,8
9	BIRD		-	10,3	10,3
10	Total an 2017		1.150,00	1.150,0	114,1
11	CE/Tranșa nr. 4	22.03.2018		76,9	
12	CE/Tranșa nr. 5	25.09.2018	1.200,0		1.276,9
13	BIRD		150,0		150,0
14	Total an 2018		1350,00		10,3
15	CE/Tranșa nr. 2	30.04.2019	1.350,0	87,2	1.437,2
16	BIRD				
17	Total an 2019		1.000,00	1.000,0	33,8
18	BIRD	10,3	-	10,3	10,3
19	Total an 2020			1.000,0	44,1
20	BIRD		10,3	10,3	10,3
21	Total an 2021				10,3
22	BIRD 7756	15.11.2022	-	10,3	10,3
23	BIRD 8006	01.09.2022		10,3	10,3
24	Total an 2022		600,00	300,0	10,3
25	BIRD 8112	01.09.2023	300,0		300,0
26	Total an 2023		400,00	600,0	10,3
	Total perioada 2015-2023		6.135,94	400,0	3,7

Așa cum se observă, în anul 2015 s-a atins vârful de plată pentru achitarea datoriilor aferente pachetului de asistență externă contractat în 2009 prin Acordul Stand-by încheiat cu FMI, CE și BIRD, suma totală necesară (inclusiv dobânzi și comisioane) fiind de 1.798,74 milioane euro.

În perioada 2012-2014 au fost contractate și alte împrumuturi de la BIRD, având în principal aceeași destinație cu cele din pachetul financiar extern, valoarea totală a acestora fiind de **1.750 milioane euro**, astfel:

- milioane euro -

Nr. crt.	Denumire împrumut/ baza legală	Valoare împrumut	Valoare trageri	Valoare comision plătit	Valoare dobânzi plătite	Valoare rate de capital restituite	Valoare sold la data de 30.09.2015
1	BIRD 8176/OUG nr. 51/2012	1.000,0	1.000,0	7,6	53,6	-	1.000,0
2	BIRD 8332 /Legea nr. 180/2014	750,0	750,0	1,9	-	-	750,0

¹¹ Potrivit datelor la 31.01.2015, www.mfinante.ro

Cele două împrumuturi au fost trase integral, urmând ca rambursarea acestora să se realizeze într-o singură tranșă, la data de 01.02.2024, respectiv 15.05.2032.

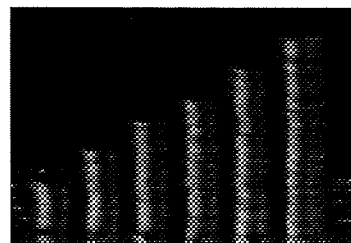
Totodată, sustenabilitatea datoriei publice este influențată și de vulnerabilitățile datoriei publice. Conceptual, vulnerabilitatea datoriei publice este reglementată de ISSAI 5410 „Ghidul pentru planificarea realizării controlului intern al datoriei publice”, conform căruia „Vulnerabilitatea datoriei publice reprezintă gradul în care guvernul devine dependent de sursele de finanțare în afara controlului sau influenței sale”¹².

Vulnerabilitatea datoriei publice este influențată atât de nivelul datoriei publice, cât și de structura datoriei publice.

Indicatorii de vulnerabilitate sunt indicatori statistici determinați la sfârșitul unei perioade, de regulă la sfârșitul anului financiar, fiind utilizați pentru evaluarea situației financiare reale referitoare la datoria publică.

Acești indicatori nu previzionează vulnerabilitatea, fiind utilizați pentru a identifica problemele de lichiditate și pentru a ajusta în timp strategia de administrare a datoriei publice, astfel încât să se obțină asigurarea că există suficiente lichidități pentru a absorbi șocurile financiare.

Vulnerabilitatea datoriei publice este influențată atât de nivelul datoriei publice, cât și de profilul acesteia. Caracteristicile structurii datoriei publice (în funcție de maturitate, monedă, creditor) trebuie abordate cu multă atenție în analiza situațiilor critice ce pot apărea în administrarea și gestionarea datoriei publice.

O pondere ridicată a datoriei publice cu maturitate inițială pe termen scurt în total datorie publică poate indica incapacitatea țării de a emite datorie publică pe termen lung, fapt ce conduce la creșterea vulnerabilității riscurilor de refinanțare și a ratelor de dobândă. O pondere ridicată a datoriei publice denominate în monedă străină în total datorie publică poate conduce la creșterea vulnerabilității riscului ratei de schimb și poate exercita presiune asupra rezervelor valutare.

Dinamica indicatorilor de analiză a vulnerabilității datoriei publice în perioada 2012-2014 au înregistrat următoarea evoluție:

Nr. crt.	Indicator	2012	2013	2014
1	Soldul de cont curent/PIB	-4,3	-0,8	-0,5
2	Rezervele internaționale/ Datoria publică externă	145,1	131,6	116,4
3	Rezervele internaționale/ Masa monetară M3	70,6	65,8	60,8
4	Rezervele internaționale/Datoria publică pe termen scurt	361,1	539,5	445,6
5	Rezervele internaționale/Importuri de bunuri și servicii	52,3	56,0	52,5
6	Datoria publică externă în monedă străină/Datoria publică externă	99,3	99,4	99,4

¹² ISSAI 5410 „Ghidul pentru planificarea realizării controlului intern al datoriei publice”.

Pentru efectuarea analizei indicatorilor de vulnerabilitate ai datoriei publice pentru anii 2012, 2013, 2014 se menționează faptul că datele au fost preluate din analizele publicate de către Comisia Națională de Prognoză¹³ și Banca Națională a României¹⁴.

Din compararea datelor înregistrate pentru anii 2013 și 2014 în analizele publicate de către cele două instituții menționate a rezultat faptul că diferențele existente între cele două prognoze pe termen mediu sunt nesemnificative și, mai mult decât atât, pentru perioada analizată informațiile din prognoza de iarnă sunt confirmate și de către Banca Națională a României¹⁵.

Indicatorul **Soldul de cont curent/PIB** reprezintă un indicator critic pentru prognozarea crizelor financiare externe. Balanța de plăți înregistrează valoarea creditului (exporturilor) și valoarea debitului (importurilor), care reflectă poziția, situația unei țări în raport cu restul lumii.

Evoluția contului curent al balanței de plăți în perioada 2012-2014 se prezintă astfel:

Indicatori	2012			2013			2014		
	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold	Credit	Debit	Sold
0	1	2	3=1-2	4	5	6=4-5	7	8	9=7-8
Cont Curent (A+B+C)	60.659	66.502	-5.843	65.158	66.326	-1.168	68.829,0	69.525	-696
A. Bunuri și servicii	53.472	59.722	-6.250	57.306	58.049	-743	61.687,0	61.335	352
a. Bunuri	45.070	52.449	-7.379	43.879	49.322	-5.443	46.637,0	52.154	-5.517
b. Servicii	8.402	7.273	1.129	13.427	8.727	4.700	15.050,0	9.181	5.869
B. Venituri primare	1.380	4.405	-3.025	2.505	5.617	-3.112	2.481,0	5.351	-2.870
C. Venituri secundare	5.807	2.375	3.432	5.347	2.660	2.687	4.661,0	2.839	1.822

În perioada 2012-2014, evoluția soldului de cont curent a avut un trend descendent, înregistrând în anul 2014 o diminuare a deficitului cu suma de 5.147 milioane euro, respectiv cu **88,1%** față de anul 2012, pe fondul:

- reducerii deficitului balanței comerciale cu suma de 6.602 milioane euro, respectiv cu **105,6%**, soldul balanței comerciale înregistrând la sfârșitul anului 2014 un excedent în sumă de 352 milioane euro, ca urmare în special a majorării surplusului înregistrat de balanța serviciilor cu suma de 4.740 milioane euro;

- diminuării deficitului balanței veniturilor primare cu suma de 155 milioane euro, respectiv cu **5,1 %**, ca urmare a reducerii plăților de dobânzi aferente finanțărilor externe;

- diminuării surplusului înregistrat de balanța veniturilor secundare (transferurilor curente) cu suma de 1.610 milioane euro, respectiv cu **46,9%**.

¹³ <http://cnp.ro/ro/prognoze>, „Proiecția principalilor indicatori macroeconomici pentru perioada 2014-2018”, Prognoza de toamnă, noiembrie 2014, Proiecția principalilor indicatori macroeconomici pentru perioada 2014-2018”, Prognoza de iarnă, februarie 2015

¹⁴ <http://www.bnr.ro>, Comunicat de presă, 12.02.2014, „Balanța de plăți și datoria externă – decembrie 2013”, Balanța de plăți și datoria externă – decembrie 2014”, Comunicat de presă, 13.02.2015

¹⁵ „Balanța de plăți și datoria externă – decembrie 2014”, Comunicat de presă, 13.02.2015

În perioada 2012-2014, ritmul de creștere/scădere a PIB și al soldului de cont curent a înregistrat următoarea evoluție:

- milioane euro¹⁶ -

Nr. crt.	Anul	Sold cont curent	PIB	Ritm de creștere/ scădere al soldului de cont curent (%)	Ritm de creștere al PIB (%)	Sold de cont curent/PIB (%)
0	1	2	3	4	5	6 = 2/3
1	2012	-5.843,0	134.734,8	-	-	-4,3
2	2013	-1.168,0	142.172,3	-80,0	5,5	-0,8
3	2014	-696,0	149.595,0	-40,4	5,2	-0,5

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai sus rezultă faptul că în anul 2013 ritmul de creștere a PIB a devansat ritmul de scădere a deficitului de cont curent, cu 85,5 puncte procentuale, ceea ce înseamnă că valoarea netă negativă a balanței de plăți a cunoscut o diminuare considerabilă atât pe fondul reducerii deficitului balanței comerciale, cât mai ales pe fondul unei creșteri accentuate a surplusului înregistrat de balanța serviciilor, comparativ cu anul 2012.

În anul 2014, ritmul de creștere a PIB a păstrat aceeași tendință de evoluție în comparație cu ritmul de scădere a deficitului de cont curent, fiind mai mare cu 45,6 puncte procentuale, ceea ce înseamnă că valoarea netă negativă a balanței de plăți a cunoscut, de asemenea, o diminuare consistentă atât pe fondul reducerii deficitului balanței comerciale, cât mai ales pe fondul unei creșteri accentuate a surplusului înregistrat de balanța serviciilor, comparativ cu anul 2013.

Este de remarcat și faptul că **ritmul de creștere a PIB în anul 2014 a fost mai mic cu 0,3 puncte procentuale comparativ cu ritmul de creștere a PIB în anul 2013**, în timp ce ritmul de scădere a deficitului de cont curent în anul 2014 a fost mai mare cu 39,6 puncte procentuale comparativ cu ritmul de scădere al deficitului de cont curent înregistrat în anul 2013.

Astfel, în perioada 2012-2014 ponderea deficitului de cont curent în PIB a scăzut cu 4,8 puncte procentuale, ceea ce înseamnă că România a înregistrat o creștere economică semnificativă, determinată de faptul că debitul net (costurile generate de importuri sunt încă mai mari decât veniturile realizate din exporturi) al României din tranzacțiile cu alte economii, raportat la PIB a avut o evoluție descrescătoare.

Indicatorul **Rezerve internaționale/Datoria publică externă** reprezintă un indicator de lichiditate util în special pentru țările cu acces fragil la piețele de capital. Acest indicator poate măsura capacitatea economiei unei țări de a face față anumitor situații în cazul în care îi sunt oprite complet finanțările externe¹⁷.

Evoluția ritmului de creștere/scădere a rezervelor internaționale și a datoriei publice externe în perioada 2012-2014 se prezintă după cum urmează:

¹⁶ Curs valutar al euro la 31.12.2014 comunicat de BNR, respectiv 4,4821 lei/euro, curs valutar al euro la 31.12.2013, comunicat de BNR, respectiv 4,4847 lei/euro și curs valutar al euro la 31.12.2012, comunicat de BNR, respectiv 4,4287 lei/euro

¹⁷ Ghid "Auditul performanței managementului datoriei publice" – București 2013, www.curteadeconturi.ro

- milioane euro -						
Nr. crt.	Ani	Rezerve internaționale ¹⁸	Datorie publică externă	Ritm de creștere al rezervelor internaționale (%)	Ritm de creștere a datoriei publice externe (%)	Rezerve internaționale/Datoria publică externă (%)
0	1	2	3	4	5	6 = 2/3
1	2012	35.413,0	24.414,0	-	-	145,1
2	2013	35.434,0	26.935,6	0,1	10,3	131,6
3	2014	35.506,0	30.501,5	0,2	13,2	116,4

La data de 31.12.2012, rezervele internaționale ale României s-au situat la nivelul sumei totale de **35.413 milioane euro**, din care rezervele valutare au însumat 31.206 milioane euro, iar valoarea celor 103,7 tone de aur ce au constituit rezerva de aur a României, în condițiile evoluției prețurilor internaționale s-a situat la nivelul sumei de 4.207 milioane euro.

La aceeași dată, în condițiile în care datoria publică externă a României s-a situat la nivelul sumei de 24.414 milioane euro, putem aprecia faptul că ponderea rezervelor internaționale în datoria publică externă în procent de **145,1% a asigurat la momentul respectiv gradul de lichiditate cel mai ridicat al economiei**, înregistrat în perioada analizată (2012-2014).

La data de 31.12.2013, rezervele internaționale ale României s-au situat la nivelul sumei totale de 35.434 milioane euro, din care rezervele valutare au însumat 32.525 milioane euro (cu 4,2% mai mari decât în anul 2012), iar valoarea celor 103,7 tone de aur, ce au constituit rezerva de aur a României, în condițiile evoluției prețurilor internaționale s-a situat la nivelul sumei de 2.909 milioane euro (cu 30,9% mai mică decât în anul 2012).

În condițiile în care datoria publică externă a României la data de 31.12.2013 s-a situat la nivelul sumei de 26.935,6 milioane euro, putem aprecia faptul că ponderea rezervelor internaționale în datoria publică externă în procent de **131,6%** a cunoscut o scădere de 13,5 puncte procentuale comparativ anul 2012. Acest fapt a condus la reducerea gradului de lichiditate al economiei și totodată la deprecierea capacității României de a fi independentă față de finanțările externe.

La data de 31.12.2014, rezervele internaționale ale României s-au situat la nivelul sumei totale de 35.506 milioane euro, din care rezervele valutare însumau 32.216 milioane euro (cu 1,0 % mai puțin decât în anul 2013), iar valoarea celor 103,7 tone de aur ce au constituit rezerva de aur a României, în condițiile evoluției prețurilor internaționale s-a situat la nivelul sumei de 3.290 milioane euro (cu 13,1% mai mare decât în anul 2013).

În condițiile în care datoria publică externă a României la data de 31.12.2014 s-a situat la nivelul sumei de 30.501,5 milioane euro, putem aprecia faptul că ponderea

¹⁸"Rezerve internaționale – decembrie 2012", Comunicat de presă, 3.01.2013, Banca Națională a României (<http://www.bnr.ro>), "Rezerve internaționale – decembrie 2013", Comunicat de presă, 03.01.2014, Banca Națională a României (<http://www.bnr.ro>) și "Rezerve internaționale – decembrie 2014", Comunicat de presă, 5.01.2015, Banca Națională a României (<http://www.bnr.ro>).

rezervelor internaționale în datoria publică externă în procent de 116,4% a cunoscut o scădere de 15,2 puncte procentuale comparativ anul 2013 atingând nivelul cel mai scăzut, în perioada analizată 2012-2014. Această situație a condus la **reducerea tot mai accentuată a gradului de lichiditate al economiei și, totodată, la creșterea constantă a deprecierii capacității României de a fi independentă față de finanțările externe.**

În concluzie, în perioada 2012-2014 ritmul de creștere a datoriei publice externe a fost de 2,9 puncte procentuale, devansând ritmul de creștere a rezervelor internaționale.

Conform prevederilor art. 30 „Rezervele internaționale”, cap. VII „Operațiuni cu aur și active externe”, alin. (1) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României „Banca Națională a României, ...stabilește și menține rezerve internaționale... alcătuite cumulativ ori selectiv din următoarele elemente:

- a) aur deținut în tezaur în țara sau depozitat în străinătate;
- b) active externe, sub forma de bancnote și monede sau disponibil în conturi la bănci sau la alte instituții financiare în străinătate, exprimate în acele monede și deținute în acele țări pe care le stabilește Banca Națională a României;
- c) orice alte active de rezervă, recunoscute pe plan internațional, inclusiv dreptul de a efectua cumpărări de la Fondul Monetar Internațional în cadrul tranșei de rezervă, precum și deținerile de drepturi speciale de trageri;
- d) cambii, cecuri, bilete la ordin, precum și obligațiuni și alte valori mobiliare, negociabile sau nu, emise sau garantate de persoane juridice nerezidente, clasificate în primele categorii de către agențiile de apreciere a riscurilor, recunoscute pe plan internațional, exprimate și plătibile în valută în locuri acceptabile pentru Banca Națională a României;
- e) bonuri de tezaur, obligațiuni și alte titluri de stat, emise sau garantate de guverne străine sau de instituții financiare interguvernamentale, negociabile sau nu, exprimate și plătibile în valută în locuri acceptabile pentru Banca Națională a României.”

Pe întreaga perioadă analizată, valoarea raportului dintre rezervele internaționale și datoria publică externă a înregistrat o tendință descrescătoare. Apreciem că în condițiile menținerii unui ritm de creștere a datoriei publice externe care devansează ritmul de creștere a rezervelor internaționale, România va fi din ce în ce mai mult dependentă de finanțări externe.

Indicatorul **Rezervele internaționale/M3** reprezintă un instrument util pentru a previziona impactul potențial în cazul retragerii de capital, în special în țările cu un sistem bancar slab dezvoltat, unde este necesar să se efectueze analize suplimentare pentru a identifica alte surse posibile pentru atragerea de capital (incluzând instrumentele de da-

torie publică pe termen scurt)¹⁹. Precizăm faptul că M3 reprezintă masa monetară în sens larg și este alcătuită din numerar în circulație + depozite overnight + depozite cu durată inițială de până la doi ani inclusiv + alte instrumente financiare.

În perioada 2012-2014, acest indicator se prezintă astfel:

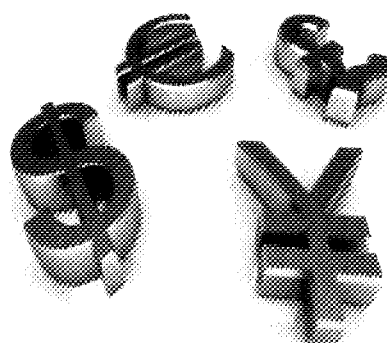
- milioane lei -

Nr. crt.	Anul	Rezervele internaționale	M3 ²⁰	Ritm de creștere al rezervelor internaționale (%)	Ritm de creștere a M3 (%)	Rezerve internaționale/ M3 (%)
0	1	2	3	4	5	6 = 2/3
1	2012	156.833,6	222.017,7	-	-	70,6
2	2013	158.910,9	241.547,1	1,3	8,8	65,8
3	2014	159.141,4	261.831,2	0,1	8,4	60,8

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai sus rezultă că în perioada 2012-2014 rezervele internaționale au înregistrat un ritm de creștere mediu de 0,7%, iar masa monetară a înregistrat un ritm de creștere mediu de 8,6%, devansând ritmul de creștere a rezervelor internaționale cu 7,9 puncte procentuale.

Diminuarea constantă cu 5 puncte procentuale, în perioada analizată, a ponderii rezervelor internaționale ale României în M3 (masa monetară în sens larg) are drept consecință reducerea constantă a capacității României de a atrage capital, utilizând instrumente de datorie publică pe termen scurt.

Indicatorul **Rezerve internaționale/Datoria publică pe termen scurt** este un indicator de lichiditate și reprezintă raportul dintre soldul rezervelor internaționale disponibile la autoritatea monetară și soldul datoriei publice pe termen scurt rămasă de plătit. Acest indicator măsoară cât de rapid o țară va fi forțată să ajusteze aceste rezerve în cazul limitării accesului la împrumuturi externe²¹.

Riscul de lichiditate este definit ca fiind un risc financiar manifestat ca urmare a incapacității unei contrapărți, respectiv a unui participant de a-și îndeplini obligațiile integral la scadență, dar aceasta/acesta va fi capabil(ă) totuși să își îndeplinească obligațiile integral într-un moment ulterior.

¹⁹ Ghid "Auditul performanței managementului datoriei publice" – București 2013, www.curteadeconturi.ro

²⁰ "Masa monetară M3 și contrapartida acesteia", Date statistice, Banca Națională a României (http://www.bnr.ro/Masa_monetara-M3-si-contrapartida-acesteia-5171.aspx)

²¹ Ghid "Auditul performanței managementului datoriei publice" – București 2013, www.curteadeconturi.ro

În perioada 2012-2014, riscul de lichiditate al economiei României a fost minim, după cum rezultă din datele prezentate în tabelul următor:

- milioane euro -						
Nr. crt.	Anul	Rezerve internaționale	Datorie publică pe termen scurt	Ritm de creștere a rezervelor internaționale (%)	Ritm de creștere/scădere a datoriei publice pe termen scurt (%)	Rezerve internaționale/datorie publică pe termen scurt (%)
0	1	2	3	4	5	6 = 2/3
1	2012	35.413,0	9.806,1			361,1
2	2013	35.434,0	6.567,6	0,1	-33,0	539,5
3	2014	35.506,0	7.967,9	0,2	21,3	445,6

Indicatorul *Rezerve internaționale/Importuri*²² reprezintă un indicator util pentru evaluarea nevoii de rezerve valutare pentru țările care nu au acces sau au acces limitat la piețele de capital. Cu ajutorul acestui indicator se analizează în mod efectiv nivelul rezervelor valutare la mărimea și gradul de deschidere a economiei.

În perioada 2012-2014, acest indicator a prezentat următoarea evoluție:

- milioane euro -				
Nr. crt.	Rezerve internaționale/importuri			
	Indicatori ²³	2012	2013	2014
1	Rezerve internaționale (valutare)	31.206,0	32.525,0	32.216,0
2	Importuri	59.722,0	58.049,0	61.335,0
3	Rezerve internaționale/Importuri (%)	52,3	56,0	52,5
4	Ritm de creștere/scădere al importurilor (%)	-	-2,8	5,7
5	Ritmul de creștere/scădere al rezervelor internaționale (%)	-	4,2	-1,0
6	Exporturi	53.472,0	57.306,0	61.687,0
7	Ritmul de creștere/scădere al exporturilor (%)		7,2	7,6
8	Produsul intern brut (PIB)	134.734,8	142.172,3	149.595,0
9	Ritmul de creștere/ scădere al PIB (%)		5,5	5,2
10	Gradul de deschidere a economiei (%)	84,0	81,1	82,2

Gradul de deschidere a economiei exprimă valoarea exporturilor și importurilor raportată la dimensiunea economiei exprimată prin PIB²⁴. Economiiile cu o mai mare deschidere spre exterior sunt mai sensibile la variațiile piețelor internaționale, având un grad mai mare de vulnerabilitate. Într-o conjunctură favorabilă, ele preiau și amplifică tendințele pozitive manifestate pe piețele internaționale²⁵.

Totodată, în anul 2013, gradul de deschidere a economiei a atins un minim de 81,1%, raportat la perioada analizată, ceea ce înseamnă că *gradul de vulnerabilitate al*

²² Ghid "Auditul performanței managementului datoriei publice" – București 2013, www.curteadeconturi.ro

²³ "Proiecția principalilor indicatori macroeconomici pentru perioada 2014-2018", Prognoza de toamnă, noiembrie 2014, Comisia Națională de Prognoză (<http://cnp.ro/ro/prognoze>) și din "Rezerve internaționale – decembrie 2012", Comunicat de presă, 3.01.2013, BNR (<http://www.bnr.ro>), iar pentru anii 2013 și 2014 din "Proiecția principalilor indicatori macroeconomici pentru perioada 2014-2018", Prognoza de iarnă, februarie 2015, Comisia Națională de Prognoză (<http://cnp.ro/ro/prognoze>) și din "Rezerve internaționale – decembrie 2013", Comunicat de presă, 3.01.2014, BNR (<http://www.bnr.ro>), respectiv din "Rezerve internaționale – decembrie 2014", Comunicat de presă, 5.01.2015, BNR (<http://www.bnr.ro>).

²⁴ Ghid "Auditul performanței managementului datoriei publice" – București 2013, www.curteadeconturi.ro

²⁵ "Regiunea centru. Elemente de competitivitate regională" - Agenția pentru dezvoltare regională centru - 2010 (ADRC), www.adrccentru.ro

economiei României a scăzut cu 2,9 puncte procentuale în anul 2013 comparativ cu anul 2012 și cu 1,1 puncte procentuale comparativ cu anul 2014.

Această concluzie rezultă din faptul că în anul 2013 valoarea importurilor raportată la PIB a înregistrat un minim de **40,8%** (cu 3,5 puncte procentuale mai puțin decât valoarea înregistrată în anul 2012 și cu 0,2 puncte procentuale mai puțin decât valoarea înregistrată în anul 2014). De asemenea, valoarea exporturilor raportată la PIB a înregistrat un minim de **40,3%** (cu 0,9 puncte procentuale mai puțin decât valoarea înregistrată atât în anul 2012, cât și în anul 2014). Altfel spus, **economia României a avut o deschidere spre exterior mai redusă, ceea ce a făcut să fie mai puțin sensibilă la variațiile piețelor internaționale.**

*Din analiza evoluției rezervelor internaționale valutare și a importurilor, în perioada 2012-2014 a rezultat faptul că în anul 2013 rezervele internaționale valutare au atins un punct maxim al ritmului de creștere de **4,2%**, în timp ce importurile au atins un nivel minim, înregistrând un ritm de creștere/scădere de **-2,8%**.*

*Astfel, se poate concluziona că în anul 2013 gradul de acoperire a rezervei internaționale valutare din importuri a atins un maxim de **56,0%**, ceea ce înseamnă că **reducerea costurilor cu importurile la nivel național a avut drept consecință creșterea rezervei internaționale valutare a României.***

În concluzie, economia României trebuie să-și concentreze eforturile în scopul *creșterii produsului intern brut – PIB* atât prin dezvoltarea sectorului industrial [industria constructoare de mașini, industria transporturilor, industria ușoară, industria electronică și electrotehnică (tehnologii inteligente: semiconductori, fonică și nanotehnologii), industria telecomunicațiilor, industria energiei și industria mediului]²⁶ și a sectorului agricol (agricultură ecologică), cât și prin dezvoltarea construcțiilor (civile) și serviciilor (sănătate, educație, turism).

Creșterea PIB poate fi atinsă prin *reducerea presiunii fiscale asupra economiei*, cu precădere *asupra sectorului productiv din toate ramurile economiei*, precum și prin *creșterea gradului de colectare a impozitelor și taxelor*, ceea ce va genera resurse financiare, *fonduri ce trebuie orientate cu precădere spre efectuarea de investiții* în sectorul de producție al economiei României.

Din această perspectivă, gradul de deschidere a economiei României va fi influențat în evoluția sa numai de volumul exporturilor care, la rândul său, va depinde de variațiile cererii și ofertei de pe piețele internaționale și de dinamica produsului intern brut.

²⁶ *Strategia Națională pentru Competitivitate (SNC) 2014-2020* – Ministerul Economiei – iunie 2014, www.minind.ro

Gradul de deschidere a economiei reprezintă unul dintre criteriile de convergență reală²⁷, iar convergența reală se obține prin politici macroeconomice susținute.

Statutul de țară membră a unei uniuni monetare determină creșterea gradului de deschidere a economiei cu 10-26 procente, care la rândul său influențează dinamica PIB.

În acest sens, apreciem faptul că în momentul îndeplinirii condițiilor de creștere economică, *pentru România va fi benefică dobândirea statutului de țară membră a Uniunii Monetare Europene*, care va avea ca efect creșterea gradului de deschidere a economiei țării și care va influența dinamica produsului intern brut.

Totodată, creșterea PIB, creșterea exporturilor și reducerea importurilor vor avea drept consecință atât *creșterea rezervei internaționale (valutare)* a țării și *creșterea capacității de rambursare a fondurilor externe* împrumutate de pe piețele de capital și de la instituțiile financiare bancare și nebancare internaționale (FMI, BEI, BIRD, BERD, Banca Japoniei), cât și *diminuarea necesității economiei de a împrumuta fonduri*.

Indicatorul ***Datorie publică externă în monedă străină/Datoria publică externă*** reflectă nevoia de a obține monedă străină pentru plata serviciului datoriei publice și acoperirea nevoilor de importuri²⁸.

În perioada 2012-2014, cei doi indicatori supuși analizei au înregistrat un ritm de creștere egal, ceea ce a determinat menținerea constantă la nivelul de **99,4%** a ponderii datoriei publice externe în monedă străină în totalul datoriei publice externe, astfel:

- milioane lei -

Nr. crt.	Indicatori	2012	2013	2014
1.	Datoria publică externă în monedă străină	107.354,8	120.021,8	135.905,8
2.	Datoria publică externă	108.122,3	120.798,1	136.710,8
3.	Ritm de creștere/scădere a datoriei publice externe, în monedă străină (%)	-	11,8	13,2
4.	Ritm de creștere/scădere a datoriei publice externe (%)	-	11,7	13,2
5.	Datoria publică externă în monedă străină/Datoria publică externă (%) R5 = R1/R2	99,3	99,4	99,4

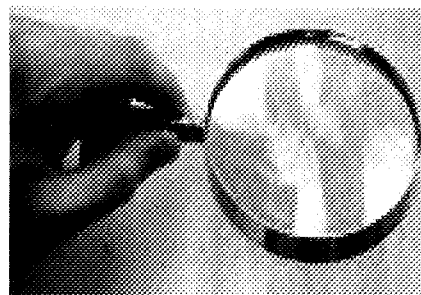
În aceste condiții apreciem că nevoia de valută a economiei României s-a menținut la un nivel ridicat pentru a asigura atât plata serviciului datoriei publice, cât și costurile generate de importurile efectuate în perioada analizată.

²⁷Teoria "Optimum currency areas (OCA)" – (McKinnon, 1963), în care gradul de deschidere a economiei este menționat ca un important criteriu de convergență

²⁸ Ghid "Auditul performanței managementului datoriei publice" – București 2013, www.curteadeconturi.ro

II. PREZENTARE GENERALĂ OBIECTIVE GENERALE ALE AUDITULUI

În baza prevederilor art. 22 lit. c) și art. 26 lit. i) din Legea nr. 94/1992 *privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, ale Programului de activitate pe anul 2015, în perioada 1.07-15.10.2015, Departamentul II din cadrul Curții de Conturi a efectuat misiunea de audit financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2014, la Ministerul Finanțelor Publice.

Responsabilitatea auditorilor publici externi este aceea de a exprima o opinie cu privire la Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014 pe baza auditului efectuat, respectiv de a planifica și efectua auditul financiar astfel încât să se obțină o asigurare rezonabilă că situațiile financiare nu sunt afectate de existența unor erori/abateri semnificative.

Cu privire la Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014, MFP confirmă că modul de contractare și gestionare a datoriei publice guvernamentale și situația garanțiilor guvernamentale pentru credite interne și externe sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative care reglementează domeniul datoriei publice și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității. MFP confirmă că anexele la Contul general anual al datoriei publice la 31 decembrie 2014 au fost întocmite în conformitate cu cadrul legal de raportare financiară aplicabil în România și cu respectarea principiilor legalității și regularității, aceste situații oferind o imagine reală și fidelă a tranzacțiilor și a soldului datoriei publice.

Auditul financiar s-a efectuat asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2014 elaborat de MFP, ca anexă la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014, având următoarea structură:

- **Contul general anual al datoriei publice guvernamentale directe la data de 31 decembrie 2014** (Anexa nr. 9 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014);
- **Situația garanțiilor guvernamentale la data de 31 decembrie 2014** (Anexa nr. 10 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014);
- **Contul datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2014** (Anexa nr. 11 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014);
- **Situația garanțiilor locale la data de 31 decembrie 2014** (Anexa nr. 12 la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2014).

Obiectivul general al auditului financiar este acela de a obține asigurarea rezonabilă că:

a) *situațiile financiare auditate au fost întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de MFP;*

b) *modul privind contractarea și gestionarea datoriei publice guvernamentale și situația garanțiilor guvernamentale sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative care reglementează domeniul datoriei publice și respectă principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.*

III. CONSTATĂRILE ȘI CONCLUZIILE AUDITULUI FINANCIAR ASUPRA CONTULUI GENERAL ANUAL AL DATORIEI PUBLICE PE ANUL 2014

DATORIA PUBLICĂ LA DATA DE 31.12.2014

În conformitate cu prevederile pct. 3.1 lit. e) din normele metodologice de aplicare a OUG nr. 64/2007, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin HG nr. 1.470/2007, MFP întocmește anual **Contul general anual al datoriei publice**, care se anexează la Contul general anual de execuție al bugetului de stat.

Structura Contului general anual al datoriei publice, precum și modalitățile de înregistrare și raportare a datoriei publice sunt stabilite prin OMEF nr. 1059/2008.

Contul general anual al datoriei publice guvernamentale se completează pe baza datelor din contabilitatea generală a Trezoreriei Statului pentru finanțările rambursabile care sunt gestionate de Ministerul Economiei și Finanțelor, cu datele raportate de Banca Națională a României pentru finanțările rambursabile contractate de aceasta în numele statului și pe baza datelor raportate de ordonatorii principali de credite sau de către regii autonome, societăți comerciale și autorități ale administrației publice locale, în calitate de beneficiari ai subîmprumuturilor și garanțiilor de stat.

Contul general al datoriei publice locale cuprinde Contul datoriei publice locale directe și Situația garanțiilor locale pentru finanțările rambursabile contractate direct de operatorii economici și/sau de serviciile publice din subordinea unităților administrativ-teritoriale.

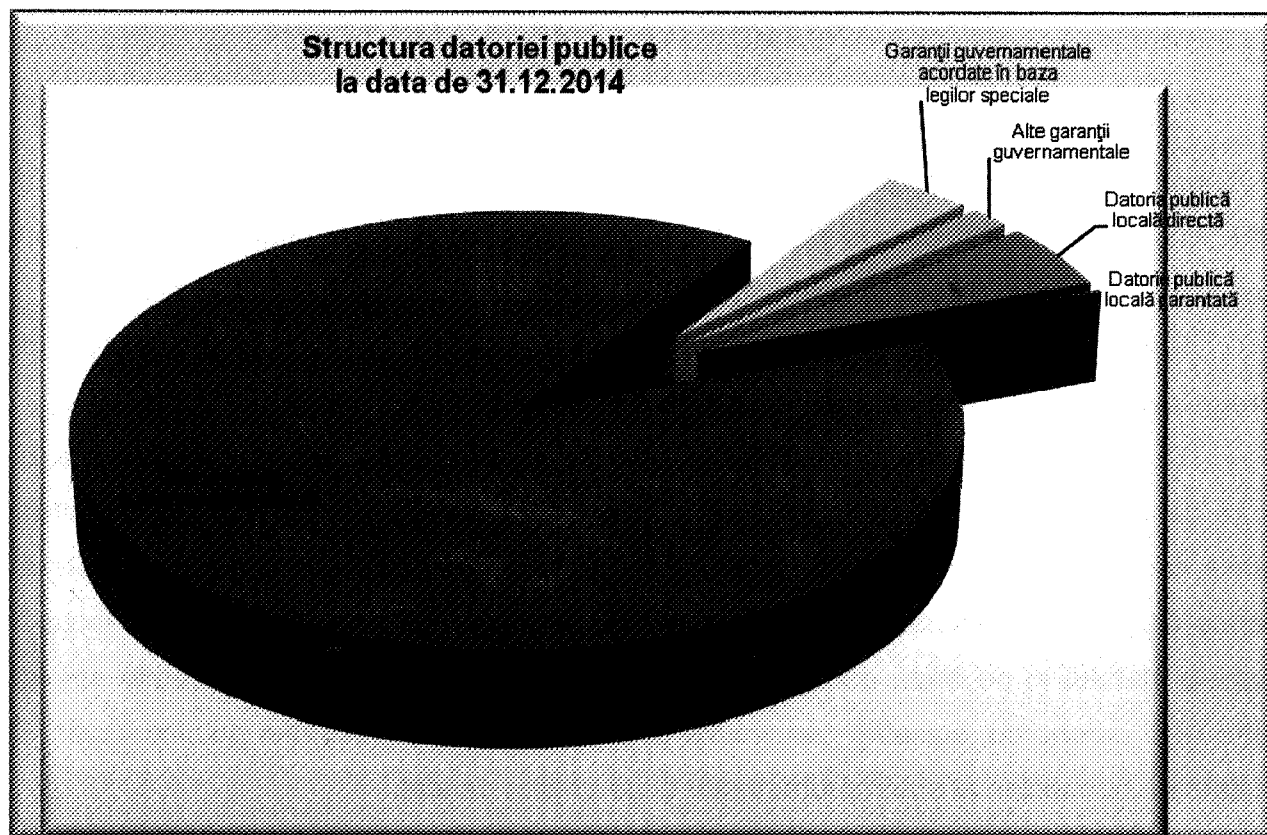
În Contul general anual al datoriei publice sunt evidențiate tranzacțiile anuale efectuate cu privire la contractarea, angajarea și rambursarea datoriei publice, pe fiecare instrument de datorie publică. Având în vedere structura Contului general anual al datoriei publice, auditul financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2014 a constat în testarea fiecărui tip de instrument de datorie publică.

Potrivit datelor raportate de către MFP în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014, rezultă că datoria publică a României la data de 31.12.2014 a fost în valoare totală de **295.655,60 milioane lei (65.973,86 milioane euro)**, în următoarea structură:

Nr. crt.	Datoria publică	Datoria publică la 31.12.2013 (milioane lei)	Datoria publică la 31.12.2014 (milioane lei)	Datoria publică la 31.12.2014 (milioane euro)*	Pondere (%)
1.	Total datorie publică guvernamentală, din care:	252.179,83	280.763,89	62.651,70	94,96
2.	Datoria publică guvernamentală directă	237.972,05	265.448,50	59.224,13	89,78
3.	Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale	8.857,00	10.576,10	2.370,20	3,57
4.	Alte garanții guvernamentale	5.350,78	4.739,25	1.057,37	1,60
5.	Total datorie publică locală, din care:	14.971,09	14.891,71	3.322,16	5,04
6.	Datoria publică locală directă	14.376,18	14.360,35	3.203,61	4,86
7.	Datorie publică locală garantată	594,91	531,36	118,55	0,18
8.	Total datorie publică (rd. 1 + rd. 5)	267.150,92	295.655,60	65.973,86	100,00

*Curs 31.12.2014 = 4,4621 lei/euro

Structura datoriei publice la 31.12.2014 se prezintă în graficul nr. 9 după cum urmează:

Datoria publică calculată conform prevederilor OUG nr. 64/2007, cu modificările și completările ulterioare a fost de **295.655,60 milioane lei**, din care datoria publică guvernamentală a fost de **280.763,89 milioane lei** (reprezentând **95%** din total datorie publică), în timp ce datoria publică locală a fost de **14.891,71 milioane lei** (reprezentând **5%** din total datorie publică).

Este de menționat faptul că, potrivit prevederilor Regulamentului (UE) nr. 549/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind Sistemul european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană, SEC95 a fost revizuit, iar SEC 2010 a fost aplicabil datelor transmise Eurostat începând cu 1 septembrie 2014.

La nivelul MFP, Procedurile operaționale PO-36.17/2010 privind raportarea statistică a datoriei guvernamentale prin Notificarea fiscală anuală a deficitului și datoriei guvernamentale, PO-36.18/2010 privind completarea chestionarului de prenotificare, PO-36.19/2010 privind raportarea trimestrială a datoriei guvernamentale și PO-36.20/2010 privind completarea chestionarului datoriei guvernamentale nu au fost actualizate ca urmare a modificărilor Sistemului european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană (SEC 2010). În timpul auditului financiar, procedurile operaționale au fost revizuite.

Datoria publică guvernamentală directă raportată la 31 decembrie 2014 a fost în creștere cu **11,54%** față de sfârșitul anului 2013. Același trend crescător l-a manifestat și datoria publică guvernamentală garantată, ajungând la **15.315,35 milioane lei** la sfârșitul anului 2014, în special ca urmare a garanțiilor acordate în cadrul programului guvernamental „Prima casă”.

Din datele prezentate mai sus se observă că în anul 2014 ponderea cea mai mare în datoria publică a României a deținut-o datoria publică guvernamentală directă (**89,78%**), urmată de cea a datoriei publice locale directe (**4,86%**), garanțiile guvernamentale acordate în baza legilor speciale (**3,57**) și alte garanții guvernamentale și datoria publică locală garantată cu o pondere de doar **1,78%**.

*În timp ce datoria publică la data de 31.12.2014, raportată în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014, conform reglementărilor naționale, a fost în sumă de **295.655,60 milioane lei (65.973,86 milioane euro)**, datoria publică la aceeași dată, calculată potrivit metodologiei de calcul prevăzută de SEC 2010, a fost raportată Eurostat ca fiind în sumă de **265.391 milioane lei (echivalent 59.476,7 milioane euro)**.*

Această diferență de raportare a datelor privind nivelul datoriei publice calculat pentru aceeași perioadă în sumă de **30.274,6 milioane lei**, reprezentând un procent de **10,2%**, provine în cea mai mare parte din neincluderea în nivelul datoriei publice raportate la Eurostat a instrumentului „*Împrumuturi temporare din disponibilitățile contului general al Trezoreriei Statului*” și a scrisorilor de garanție pentru care nu au fost efectuate plăți de la bugetul de stat.

Așa cum rezultă din „*Raportul privind administrarea datoriei publice guvernamentale - 31 decembrie 2014*”²⁹, întocmit de Direcția Generală de Trezorerie și Datorie Publică, creșterea datoriei publice în anul 2014 față de anul 2013 cu **11,33%** a fost determinată, în principal, de datoria angajată pentru acoperirea necesităților de finanțare a deficitului bugetar, de refinanțarea datoriei publice guvernamentale și pentru consolidarea rezervei financiare în valută la dispoziția Trezoreriei Statului. Potrivit prevederilor art. 59 din Legea nr. 500/2002, alin. (3) „*Deficitul bugetului de stat se finanțează temporar din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului și definitiv prin împrumuturi de stat*”.

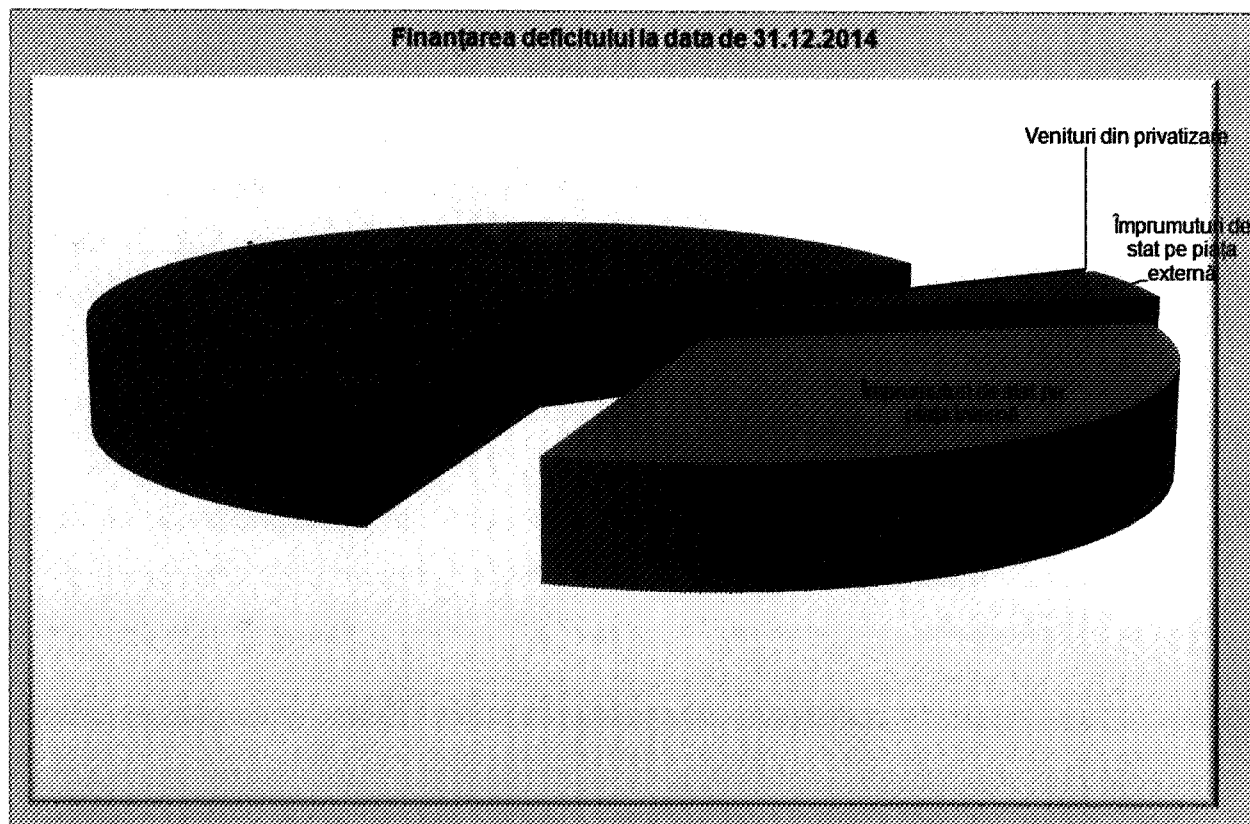
Din datele furnizate de MFP, deficitul bugetar cumulat înregistrat la 31.12.2014 în valoare de **40.571 milioane lei (9.051,78 milioane euro)** a fost finanțat din următoarele surse:

²⁹ http://discutii.mfinante.ro/static/10/Mfp/buletin/executii/RAPANUAL_privindDPG31dec2014.pdf

- milioane lei -			
Nr. crt.	Sursa	Valoare	Pondere (%)
1	Împrumuturi de stat pe piața internă	13.325,3	32,84
2	Împrumuturi temporare din Contul curent general al Trezoreriei Statului ³⁰ :	25.213,1	62,15
3	Venituri din privatizare:	25,0	0,06
4	Împrumuturi de stat pe piața externă	2.007,6	4,95
Total:		40.571,0	100,00

Schematic, finanțarea deficitului bugetar înregistrat la 31.12.2014 este prezentată în graficul nr. 10, astfel:

GRAFICUL NR. 10

Se constată astfel că deficitul bugetar a fost finanțat în cea mai mare parte (**94,99%**) din împrumuturi de pe piața internă, respectiv din împrumuturi de stat (**32,84**) și din împrumuturi temporare din contul curent general al trezoreriei statului (**62,15%**).

Aceeași situație se constată și cu privire la asigurarea surselor pentru refinanțarea/rambursarea datoriei publice, în sensul că în cea mai mare parte (**74,2%**) au fost utilizate împrumuturi de pe piața internă.

Din evidența MFP a rezultat că pentru refinanțarea datoriei publice a fost utilizată suma de **44.170,1 milioane lei (9.854,8 milioane euro)**, care include și suma de **18.784,9 milioane lei (4.191,1 milioane euro)** utilizată pentru restituirea împrumuturilor temporare din contul general al trezoreriei statului, după cum urmează:

³⁰ A fost inclusă și contravaloarea certificatelor de trezorerie emise pentru populație în sumă de 293,55 milioane lei

Nr. crt.	Sursa	Valoare	Pondere (%)
1	Împrumuturi de stat pe piața internă	32.771,5	74,2
2	Împrumuturi de stat pe piața externă	11.398,6	25,8
	Total:	44.170,1	100,0

Potrivit strategiilor de administrare a datoriei publice guvernamentale elaborate de către MFP pentru perioadele 2011-2013, 2013-2015 și 2014-2016, în vederea reducerii riscului de lichiditate și pentru evitarea presiunilor sezoniere pentru asigurarea surselor de finanțare a deficitului bugetar și de refinanțare a datoriei publice guvernamentale, MFP a constituit o rezervă financiară (buffer) în valută în valoare echivalentă acoperirii necesităților de finanțare a deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice. Dobânzile nete plătite pentru această rezervă reprezintă un cost necesar pentru asigurarea împotriva eventualelor șocuri.

În anul 2014, MFP a consolidat rezerva financiară în valută prin alimentarea cu **4.120,4 milioane euro** și **1.969,9 milioane USD** prin utilizarea următoarelor instrumente de datorie publică:

- suma de **2.728,6 milioane euro** și **1.969,9 milioane USD** din emisiunile de euroobligțiuni în euro și USD pe piețele internaționale de capital prin programul-cadru de emisiuni de titluri de stat pe termen mediu „*Medium Term Notes*”, aprobat prin OMFP nr. 568/2014, OMFP nr. 1419/2014 și prin OMFP nr. 15/2014;

- suma de **928,7 milioane euro** din emisiunile de obligațiuni de stat în Euro pe piața internă;

- suma de **300 milioane euro** din tragerea din împrumutul în valoare de 1.000 milioane euro acordat României de către BIRD pentru politici de dezvoltare cu opțiune de amânare a tragerii, ratificat prin OUG nr. 51/2012, aprobată prin Legea nr. 11/2013;

- suma de **163,1 milioane euro** din tragerile din împrumuturile externe contractate pentru proiecte de la instituțiile financiare internaționale, precum BIRD, BERD, BEI, care, conform prevederilor art. 14, alin. (1) din OUG nr. 64/2007, cu modificările și completările ulterioare, au fost preluate spre administrare de MFP începând cu anul 2009.

În cursul anului 2014, din rezerva financiară în valută la dispoziția Trezoreriei Statului a fost utilizată suma de **3.694,5 milioane euro** și **636,8 milioane USD**, pe următoarele destinații:

Nr. crt.	Destinație	Valoare			Pondere %
		milioane euro	milioane USD	milioane lei	
1	Refinanțare datorie publică, respectiv răscumpărări la scadență a titlurilor de stat	3.150,9	137,1	14.565,1	77,34
2	Rambursare datorie publică, respectiv plăți aferente ratelor de capital	143,6	499,7	2.483,1	13,18
3	Finanțare deficit, respectiv necesități echilibrare sold, gol temporar rezultat ca urmare a decalajului dintre încasări și plăți	400,0	-	1.784,8	9,48
Total:		3.694,5	636,8	18.833,0	100,00

Din datele prezentate se constată că în anul 2014 rezerva financiară în valută la dispoziția Trezoreriei Statului a fost utilizată cu preponderență pentru refinanțarea/rambursarea datoriei publice (**90,52%**).

La data de 31.12.2014 rezerva financiară în valută la dispoziția Trezoreriei Statului a prezentat un sold în sumă totală de **2.710 milioane euro** și **3.538,8 milioane USD**, echivalent a **25.193,7 milioane lei**, în creștere față de soldul inițial de **2.284,1 milioane euro** și **2.205,7 milioane USD**.

*Având în vedere că nivelul rezervei financiare în valută la dispoziția MFP la data de 31.12.2014 (**25.193,7 milioane lei**) este mai mare decât nivelul deficitului curent al bugetului de stat aferent anului 2014 (**21.102,17 milioane lei**), este aproximativ egal cu valoarea împrumuturilor temporare din contul curent general al Trezoreriei Statului (**24.919,52 milioane lei**) și reprezintă mai mult de jumătate din valoarea totală a rambursărilor/refinanțărilor înregistrate în anul 2014 (**48.636,28 milioane lei**), putem aprecia că MFP are la dispoziție o sumă semnificativă pentru acoperirea necesităților de finanțare a deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice.*

DATORIA PUBLICĂ GUVERNAMENTALĂ LA DATA DE 31.12.2014

1. DATORIA PUBLICĂ GUVERNAMENTALĂ DIRECTĂ

MFP a raportat în „Contul general anual al datoriei publice guvernamentale la data de 31.12.2014” un sold al datoriei publice guvernamentale directe în sumă de **280.763,89 milioane lei** (**62.651,70 milioane euro**), cu cea mai mare pondere în datoria publică a României (**90%**), în următoarea structură:

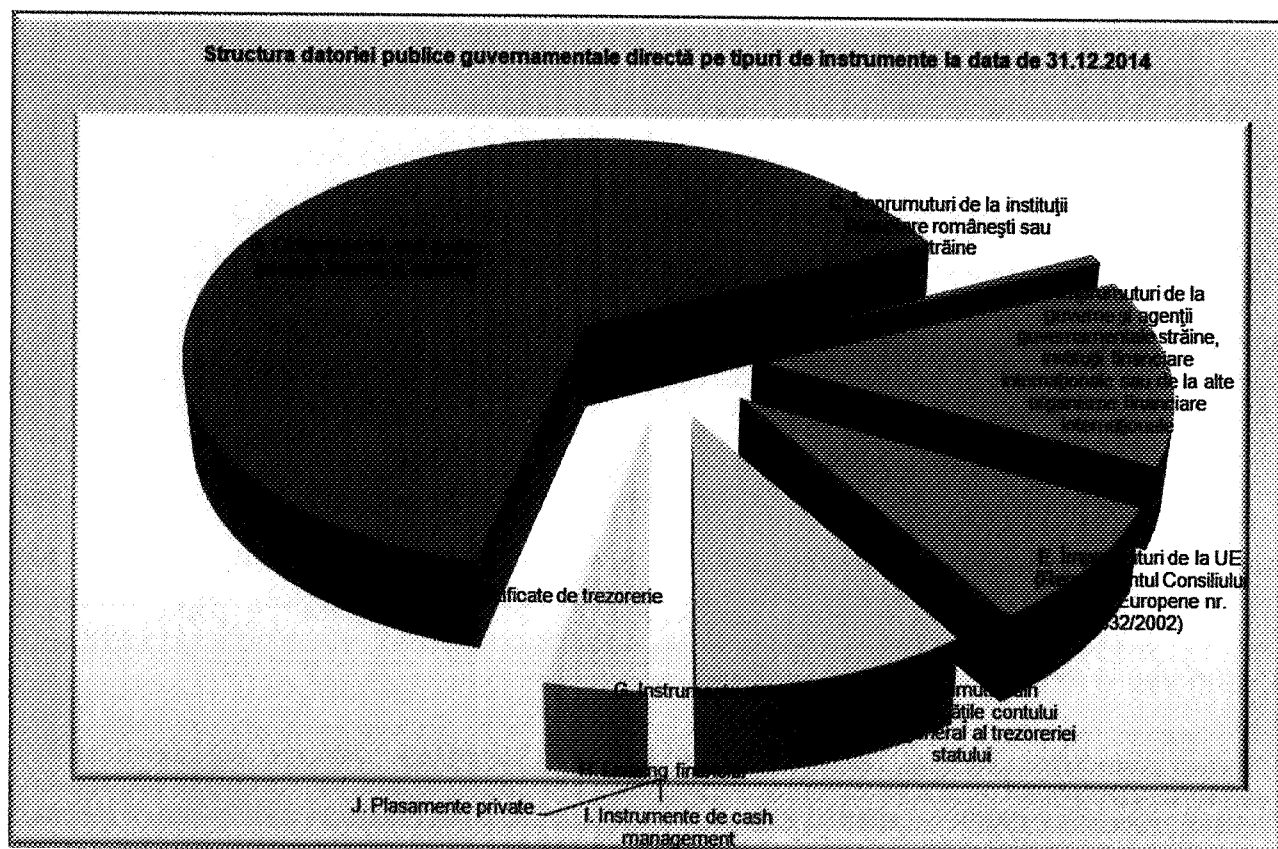
- milioane lei -

Nr. crt.	Tipul instrumentului de datorie publică	Sold la 31.12.2013	Sold la 31.12.2014	Creștere instrument de datorie publică la 31.12.2014 față de 31.12.2013 (%)	Pondere instrument de datorie publică în total datorie publică guvernamentală directă (%)
1	Total datorie publică guvernamentală directă pe tipuri de instrumente, din care:	237.972,05	265.448,50	117,98	100%
1.1	A. Certificate de trezorerie	10.298,10	10.793,44	104,81	3,84%
1.2	B. Obligațiuni de stat emise pe piața internă și externă	143.979,46	170.061,07	118,11	71,50%
1.3	C. Împrumuturi de la instituții financiare românești sau străine	2.440,63	1.770,90	72,56	0,74%
1.4	D. Împrumuturi de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale	39.674,54	35.493,08	91,98	14,92%
1.5	E. Împrumuturi de la UE (Regulamentul Consiliului Uniunii Europene nr. 332/2002)	22.423,5	22.410,50	99,94	9,42%
1.6	F. Împrumuturi din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului	19.155,82	24.919,52	130,09	10,47%
1.7	G. Instrumente structurate	0	0	0	0
1.8	H. Leasing financiar	0	0	0	0
1.9	I. Instrumente de cash-management	0	0	0	0
1.10	J. Plasamente private	0	0	0	0

*Curs 31.12.2014= 4,4821 lei/euro

Schematic, **structura datoriei publice guvernamentale directe la data de 31.12.2014** este reprezentată în graficul nr. 11, astfel:

GRAFICUL NR. 11

Din analiza structurii datoriei publice guvernamentale directe pe tipuri de instrumente la data de 31.12.2014, prezentată în graficul nr. 11, se observă că cea mai mare pondere, de **71,50%**, o dețin obligațiunile de stat emise pe piața internă și externă, urmate de împrumuturile de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale cu o pondere de **14,92%**, împrumuturile din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului cu o pondere de **10,47%**, împrumuturile de la UE cu o pondere de **9,42%**, în timp ce certificatele de trezorerie emise pe piața internă au fost de **3,84%**, iar împrumuturile de la instituțiile financiare românești sau străine sub **1%**.

Față de anul 2013, creșterea cea mai mare a volumului instrumentelor de datorie publică guvernamentală directă a fost reprezentată de împrumuturile din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului și de obligațiuni de stat emise pe piața internă și externă.

Situația privind rulajele pe structura datoriei publice guvernamentale directe se prezintă astfel:

Tipul instrumentului de datorie publică	Rulajul anului 2013 (milioane lei) ³¹		Rulajul anului 2014 (milioane lei)	
	Trageri/Angajamente noi	Rambursări/Refinanțări	Trageri/Angajamente noi	Rambursări/Refinanțări
Total datorie publică guvernamentală directă pe tipuri de instrumente, din care:	91.658,22	67.538,09	73.289,06	48.636,28
A. Certificate de trezorerie	10.785,05	27.749,59	12.822,86	12.327,53
B. Obligațiuni de stat emise pe piața internă și externă	58.522,75	19.691,66	50.797,21	27.070,38
C. Împrumuturi de la instituții financiare românești sau străine	157,77	886,01	59,54	743,93
D. Împrumuturi de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale	6.432,46	6.440,83	2.095,74	6.744,44
E. Împrumuturi de la UE (Regulamentul Consiliului Uniunii Europene nr. 332/2002)	0,00	0,00	0,00	0,00
F. Împrumuturi din disponibilitățile Contului curent general al Trezoreriei Statului ³²	2.990,19	0,00	5.763,70	0,00
G. Instrumente structurate	0,00	0,00	0,00	0,00
H. Leasing financiar	0,00	0,00	0,00	0,00
I. Instrumente de cash-management	12.770,00	12.770,00	1.750,00	1.750,00
J. Plasamente private	0,00	0,00	0,00	0,00

Din tragerile/angajamentele noi raportate de MFP în anul 2014 a rezultat că cele mai utilizate instrumente de datorie publică guvernamentală au fost obligațiunile de stat emise pe piața internă și externă, certificatele de trezorerie emise pe piața internă și împrumuturile din disponibilitățile Contului curent general al trezoreriei statului.

³¹ Potrivit prevederilor OMFP nr. 1059/2008, cu modificările și completările ulterioare, echivalentul în lei al tragerilor/angajamentelor noi și a rambursărilor/refinanțărilor a fost calculat de către MFP la un curs valutar mediu

³² Potrivit prevederilor OMFP nr. 1059/2008 „pentru împrumuturile din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului se va trece doar creșterea/scăderea netă a soldului acestor împrumuturi”.

Comparativ cu anul 2013, sume semnificative au fost disponibilizate pentru acoperirea deficitului de stat prin utilizarea instrumentului împrumuturi din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului, în anul 2014 utilizându-se cu **2.773,51 milioane lei** mai mult față de anul 2013. Precizăm că, în fapt, aceste

sume nu reprezintă rulajul anual al acestor împrumuturi, ci doar creșterea/scăderea netă a soldului acestora. De asemenea, și utilizarea instrumentului certificate de trezorerie în anul 2014 a fost mai mare cu **2.037,81 milioane lei** față de anul 2013.

Rambursările/refinanțările raportate în anul 2014 au fost efectuate în principal pentru obligațiunile de stat emise pe piața internă și externă, certificatele de trezorerie emise pe piața internă, pentru împrumuturile de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale și pentru instrumentele de cash management, în timp ce în anul 2013 rambursările au fost efectuate și pentru instrumentele de cash management.

A. Certificate de trezorerie

În anul 2014 a fost emis un număr de **17 serii de certificate de trezorerie cu discount în lei** pe piața internă, cu scadență de până la un an, în valoare totală de **12.822,86 milioane lei**.

Soldul inițial al certificatelor de trezorerie, raportat de către MFP la 01.01.2014, a fost de **10.298,10 milioane lei (2.296,27 milioane euro)** și reprezintă valoarea certificatelor de trezorerie contractate în anul 2013, scadente în anul 2014.

Valoarea angajamentelor noi aferente certificatelor de trezorerie emise în anul 2014 cu scadență de până la un an a fost de **12.822,86 milioane lei (2.885,04 milioane euro)**, din care:

- un număr de 3 serii de certificate de trezorerie cu scadență la **6 luni**, în cursul anului 2014, reprezentând un procent de **18,11%** din valoarea angajamentelor noi;
- un număr de 14 serii de certificate de trezorerie cu scadență între **6 și 12 luni**, respectiv în cursul anului 2015, reprezentând un procent de **81,89%** din valoarea angajamentelor noi.

Valoarea totală a rulajelor reprezentând **rambursări/refinanțări** în sumă de **12.327,53 milioane lei (2.773,60 milioane euro)** aferente certificatelor de trezorerie ajunse la scadență în anul 2014 a fost astfel:

- un număr de **14 serii de certificate de trezorerie** emise în anul 2013, cu scadență în anul 2014, reprezentând un procent de **81%** din valoarea rambursărilor/refinanțărilor;
- un număr de **3 serii de certificate de trezorerie** emise în anul 2014 cu scadență în cursul aeluiași an, reprezentând un procent de **18,8%** din valoarea rambursărilor/refinanțărilor;
- certificate de trezorerie pentru populație, transformate în depozite la Trezoreria Statului, reprezentând un procent de **0,2%** din valoarea rambursărilor/refinanțărilor.

La data de 31 decembrie 2014, **soldul final** al certificatelor de trezorerie a fost în sumă de **10.793,44 milioane lei (2.296,27 milioane euro)**, reprezentând **3,84%** din datoria publică guvernamentală directă, sold care a fost raportat de către MFP în „*Contul general anual al datoriei publice guvernamentale la data de 31.12.2014*”, Secțiunea A – Certificate de trezorerie. Precizăm faptul că soldul final al certificatelor de trezorerie include și soldul certificatelor de trezorerie pentru populație nerăscumpărate la scadență și transformate în certificate de depozit, emise în anii anteriori, în sumă de **293,5 milioane lei** la data de 31.12.2014. La sfârșitul anului 2014, acest instrument a înregistrat o creștere cu **4,8%** față de începutul anului.

În conformitate cu procedura de lansare a emisiunilor de titluri de stat, reglementată prin prevederile pct. 4.1.a), b)1. din HG nr. 1470/2007 *pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a OUG nr. 64/2007 privind datoria publică, cu modificările și completările ulterioare*, MFP a lansat în anul 2014 un număr de **17 serii de certificate de trezorerie cu discount** pe piața internă cu scadență la 6, 7, 11 luni și la 364 zile.

În Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale, revizuită pentru perioada 2014-2016 s-a prevăzut ca obiectiv strategic dezvoltarea pieței interne a titlurilor de stat. Pentru a îndeplini acest obiectiv, MFP a planificat un set de acțiuni, unul dintre acestea fiind și „*Emiterea certificatelor de trezorerie cu scadența la 3 luni în scopul administrării lichidităților, precum și continuarea emiterii de certificate de trezorerie cu scadența la 6 și 12 luni*” pentru creșterea eficienței pe piața titlurilor de stat. Potrivit „*Calendarului emisiunilor de titluri de stat pe anul 2014*” a fost prevăzută „*Emiterea certificatelor de trezorerie cu discount cu scadența la 3 luni*”.

Din verificările efectuate a rezultat faptul că în anul 2014 nu au fost emise certificate de trezorerie cu scadența la 3 luni, așa cum era prevăzut în Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale. De asemenea, s-a constatat faptul că MFP nu a întocmit trimestrial calendarul emisiunilor de titluri de stat, ci numai anual.

Volumul împrumuturilor lansate de MFP pe piața internă prin emisiuni de titluri de stat a fost determinat de nivelul previzionat al deficitului bugetar de **2,2%** din PIB și de nivelul refinanțărilor de titluri de stat scadente în anul 2014, denominate în lei, în sumă de **9.985,07 milioane lei**. Prin calendarul emisiunilor de titluri de stat pe anul 2014, în vederea realizării obiectivului de reducere a riscului de refinanțare și de extindere a duratei

medii rămase a titlurilor de stat, MFP și-a propus să emită certificate de trezorerie în valoare de cca **12.000-14.000 milioane lei**, care se vor majora cu valoarea titlurilor de stat emise pe termen scurt și care devin scadente în cursul anului.

Conform notelor întocmite de MFP, plasarea prin licitație a emisiunilor de certificate de trezorerie a avut în vedere următoarele:

- asigurarea necesităților de finanțare conform prevederilor prospectului de emisiuni și consolidarea poziției financiare a Trezoreriei Statului;

- finanțarea deficitului bugetului de stat din anii precedenți, acoperit din disponibilitățile temporare ale Contului general al trezoreriei statului, precum și acoperirea golului temporar de casă;

- obiectivul MFP de a menține reduse costurile asociate titlurilor de stat și de a asigura o finanțare constantă de-a lungul anului, printr-o ofertă regulată, lunară, prin emisiuni pe piața internă;

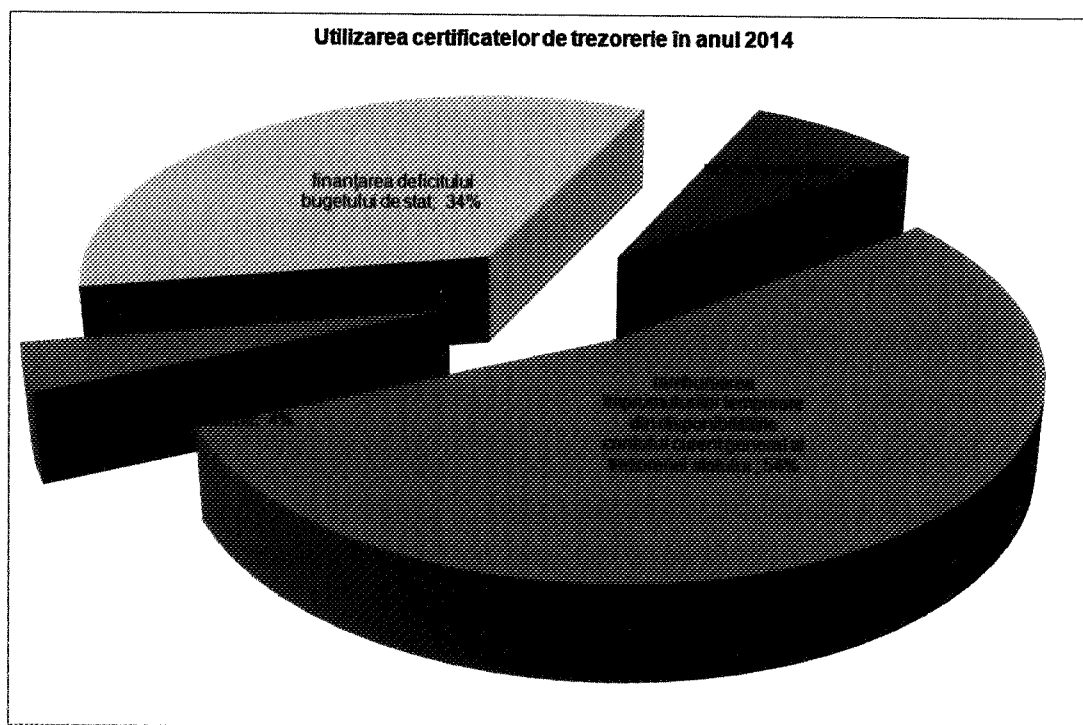
- corelarea randamentului mediu acceptat cu ratele de referință pentru titlurile de stat.

Din situațiile prezentate a rezultat că valoarea certificatelor de trezorerie emise în anul 2014, în sumă de **12.822,86 milioane lei**, a fost utilizată de către MFP în anul 2014, în scopurile prevăzute de art. 4, alin. (1) din HG nr. 1470/2007, după cum urmează:

- milioane lei -

Nr. crt.	Destinație	Valoare	Procent
1	Finanțarea deficitului bugetului de stat	4.428,23	34,53
2	Refinanțarea titluri de stat	999,98	7,80
3	Rambursarea împrumuturilor temporare din disponibilitățile Contului curent general al Trezoreriei Statului, conform prevederilor art. 7, alin. (a) din OUG nr. 146/2002	6.899,93	53,81
4	Refinanțare rate de capital aferente creditelor externe (asigurare rată FMI)	494,72	3,86
	Total:	12.822,86	100,00

Graficul nr. 12 prezintă utilizarea certificatelor de trezorerie în anul 2014, astfel:

Ca urmare a verificării efectuate s-a constatat faptul că în anul 2014 MFP a contractat o datorie publică pe bază de legi speciale, constând în emisiuni de titluri de stat pentru acordarea de despăgubiri persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni, C.E.C., în vederea achiziționării de autoturisme, precum și pentru punerea în execuție a hotărârilor judecătorești, însă în disponibilitățile Trezoreriei nu a fost înregistrată contravaloarea acestor împrumuturi de stat.

Cu toate că, în fapt, aceste „titluri de stat” nu au reprezentat împrumuturi de stat, la scadență au fost răscumpărate de MFP prin împrumuturi din disponibilitățile Trezoreriei Statului.

Mai mult, din verificarea efectuată a rezultat că suma totală de 0,19 milioane lei, reprezentând valoarea totală nominală a titlurilor de stat seria CEC 2014 și suma totală de 53,32 milioane lei, reprezentând valoarea totală nominală a titlurilor de stat seria BRD/2014, seria BRD/1/2014 și seria BRD/2014/1, nu au fost evidențiate în „Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014” ca instrument de datorie publică. De asemenea, datele din Contul general al datoriei publice guvernamentale directe nu sunt în concordanță cu datele din contabilitatea generală a Trezoreriei Statului.

În susținerea celor prezentate mai sus, precizăm că drept urmare a acțiunii de documentare efectuată la BRD Groupe Société Générale - S.A., s-a constatat faptul că banca nu a înregistrat titlurile de stat emise de MFP ca instrumente de datorie, aceste titluri nefiind achiziționate în fapt de către BRD Groupe Société Générale - S.A.

În concluzie, datele din Contul general al datoriei publice guvernamentale directe nu oferă informații privind contractarea datoriei publice guvernamentale directe pe bază de legi speciale în sumă totală de **53,51 milioane lei (11,94 milioane euro)**.

B. Obligațiuni de stat emise pe piața internă și externă

Soldul inițial al obligațiunilor de stat emise pe piața internă și externă raportat de către MFP la 01.01.2014 a fost de **143.979,46 milioane lei (32.104,59 milioane euro)**.

Rulajul total („Trageri/Angajamente noi”) aferent obligațiunilor de stat emise în anul 2014 pe categorii de valute, a fost de 2.000 milioane USD, 27.748,64 milioane lei și 3.678,66 milioane euro.

Angajamentele noi aferente a unui număr de 18 obligațiuni de stat emise în anul 2014 pe piața internă și externă, pe termen mediu și lung, au fost în sumă totală de **50.797,21 milioane lei (11.428,97 milioane euro)**, din care:

- un număr de 14 serii de obligațiuni de stat de tip benchmark emise pe piața internă în lei, cu scadență la 3, 4, 5, 7, 10 și 15 ani, reprezentând un procent de **54,62%** din valoarea angajamentelor noi;

- o serie de obligațiuni de stat cu cupon denominat în euro emisă pe piața internă, cu scadență la 5 ani, reprezentând un procent de **8,12%** din valoarea angajamentelor noi;

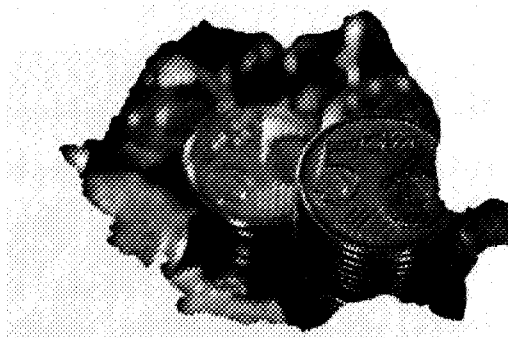
- un număr de 4 serii de obligațiuni de stat emise pe piața externă, cu scadență la 10 și 30 de ani, reprezentând un procent de **37,26%** din valoarea angajamentelor noi.

Valoarea totală a rulajelor reprezentând rambursări/refinanțări aferente obligațiunilor de stat emise pe piața internă în anii precedenți și raportată de către MFP pentru anul 2014 a fost de **27.070,38 milioane lei (6.090,62 milioane euro)**, respectiv un număr total de 5 obligațiuni, din care:

- 4 serii de obligațiuni de stat denuminate în lei emise în anii 2009, 2011 și 2012;

- o serie de obligațiuni de stat denominată în euro emisă în data de 06.05.2011.

Soldul final al obligațiunilor de stat emise pe piața internă și externă la 31.12.2014 a fost în sumă de **170.061,07 milioane lei (37.942,27 milioane euro)**, reprezentând **70,50%** din datoria publică guvernamentală directă, conform datelor raportate de către MFP în contul general anual al datoriei publice guvernamentale la data de

31.12.2014. La finele anului 2014, acest instrument a înregistrat o creștere cu **18,1%** față de începutul anului.

Volumul împrumuturilor lansate de MFP în anul 2014, pe piața internă și externă, prin emisiuni de obligațiuni de stat a fost determinat de nivelul previzionat al deficitului bugetar de **2,2%** din PIB și de nivelul refinanțărilor de titluri de stat scadente în cursul anului.

MFP și-a propus, prin calendarul emisiunilor de titluri de stat pe anul 2014, să emită obligațiuni de tip benchmark în valoare de cca **33.000-35.000 milioane lei** pe piața internă și emiterea unui volum indicativ de cca 2 miliarde euro pe piețele internaționale de capital, în funcție de evoluțiile și oportunitățile oferite de aceste piețe, în vederea realizării obiectivului de reducere a riscului de refinanțare și de extindere a duratei medii rămase a titlurilor de stat.

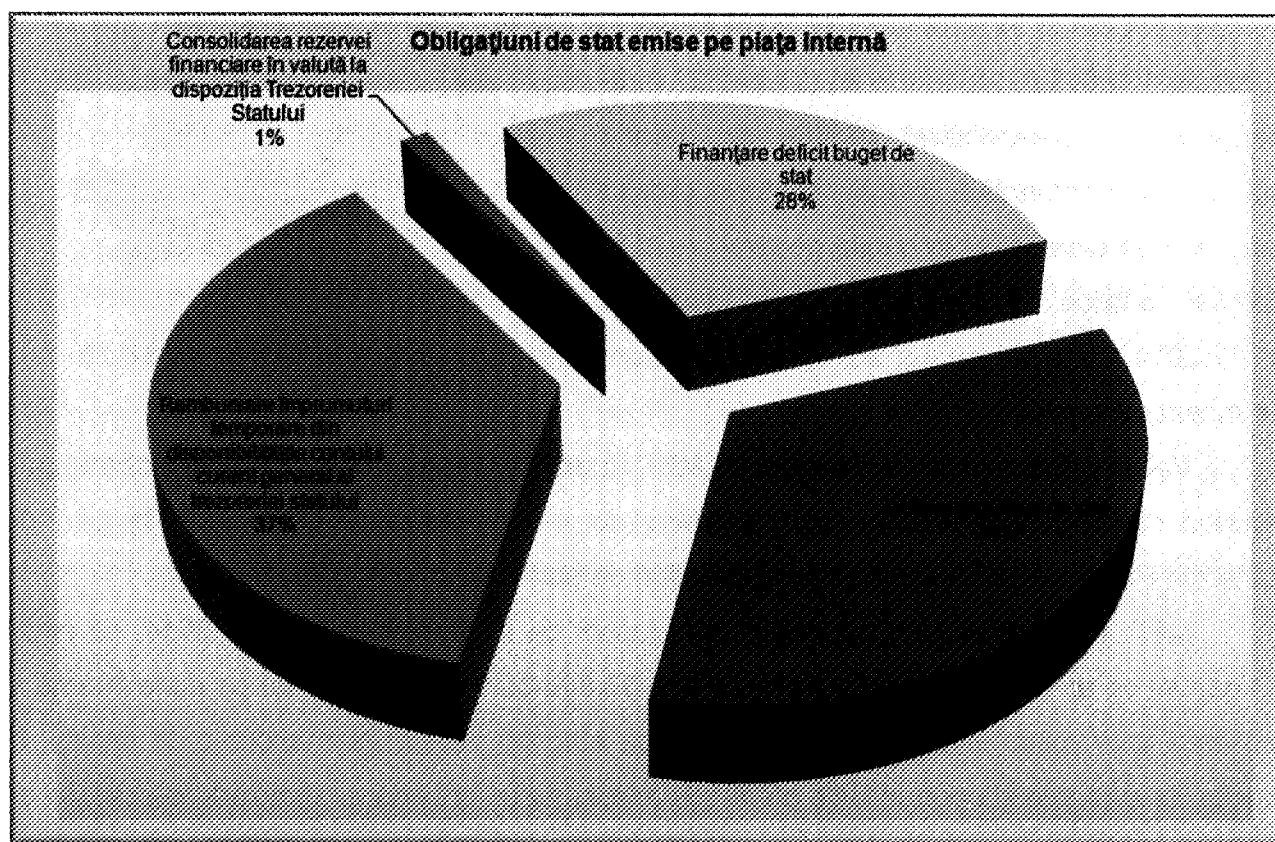
De asemenea, pentru refinanțarea emisiunii denuminate în euro, MFP și-a propus emiterea de titluri de stat denuminate în euro în condițiile extinderii maturității aferente acestora, politica MFP pe termen mediu fiind reducerea graduală a acestor emisiuni până la eliminare, având în vedere obiectivul construirii și consolidării unei curbe de randamente în lei, precum și pe cel al limitării riscului valutar din Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale pentru perioada 2015-2017.

Pe piața internă, MFP a emis în anul 2014 o singură serie de obligațiuni de stat cu scadență la 5 ani. Pentru acoperirea necesităților de finanțare, MFP a organizat licitații prin

care s-a emis/redeschis un număr total de 64 de obligațiuni de stat de tip benchmark emise pe piața internă în valoare de 31.910,99 milioane lei (27.748,6 milioane lei și 928,6 milioane euro), cu următoarea destinație:

- milioane lei -			
Nr. crt.	Destinație	Valoare	Procent (%)
1	Finanțare deficit buget de stat	8.897,12	27,88
2	Refinanțare titluri de stat	10.714,51	21,83
3	Rambursare împrumuturi temporare din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului	11.884,94	37,24
4	Consolidarea rezervei financiare în valută la dispoziția Trezoreriei Statului ³³	414,42	13,04
Total:		31.910,99	100,00

Graficul nr. 13 prezintă utilizarea obligațiunilor de stat pe piața internă după cum urmează:

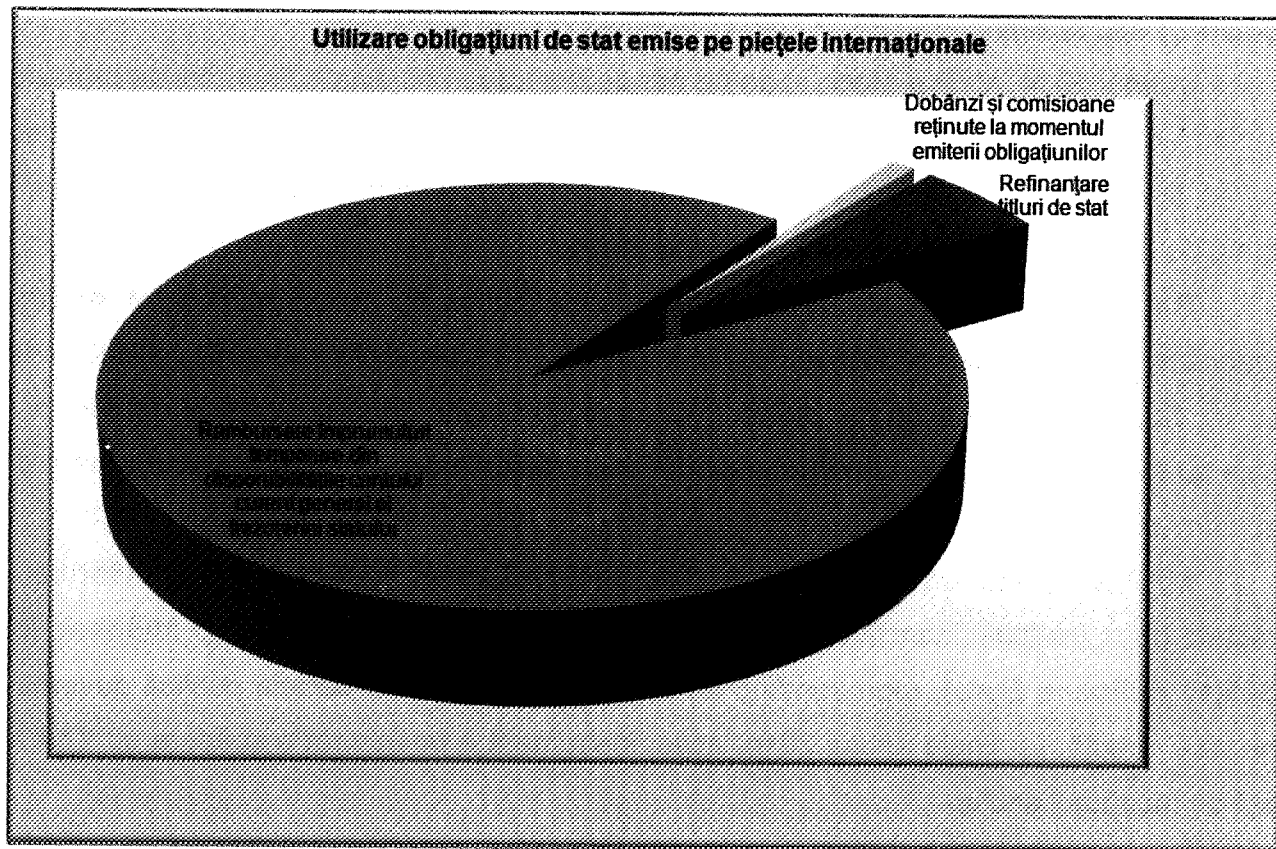
Se constată astfel că cea mai mare parte (37,24%) a obligațiunilor de stat de tip benchmark emise/redeschise în anul 2014 a fost utilizată pentru rambursarea împrumuturilor temporare din disponibilitățile Contului curent general al Trezoreriei Statului.

Pe piețele externe de capital, MFP a contractat un număr de 4 împrumuturi sub forma emisiunilor de obligațiuni. Sumele atrase prin lansarea emisiunilor de titluri de stat pe piețele internaționale au fost utilizate pentru răscumpărări la scadență a titlurilor de

³³ Suma de 928,66 milioane euro, echivalentă a 4.162,34 milioane lei, inițial a fost utilizată pentru consolidarea rezervei financiare în valută la dispoziția Trezoreriei Statului, iar, ulterior, suma de 836,20 milioane euro, echivalentă a 3.747,93 milioane lei, a fost utilizată pentru răscumpărări la scadență a titlurilor de stat

stat, pentru consolidarea rezervei financiare în valută la dispoziția Trezoreriei Statului și pentru plata de dobânzi și comisioane reținute la momentul emiterii obligațiunilor.

Graficul nr. 14 prezintă utilizarea obligațiunilor de stat emise pe piețele externe, astfel:

În ceea ce privește emisiunea titlurilor de stat pe piețele internaționale se constată că cea mai mare parte a fost utilizată pentru consolidarea rezervei financiare în valută la dispoziția Trezoreriei Statului.

Din verificarea datelor raportate în Contul general al datoriei publice guvernamentale, la data de 31 decembrie 2014, privind instrumentele de datorie publică guvernamentală directă contractate în anul 2014 cu cele evidențiate în Subregistru datorii publice guvernamentale directe, a rezultat faptul că pentru două emisiuni de obligațiuni aferente anului 2014 au fost înregistrate eronat informații în Subregistru datorii publice guvernamentale directe. Deficiența a fost remediată în timpul misiunii de audit, în sensul că au fost corelate datele raportate în contul general al datoriei publice cu cele din Subregistru datorii publice guvernamentale directe.

De asemenea, datele din Contul general al datoriei publice guvernamentale directe nu oferă informații complete cu privire la perioada de finanțare pentru care au fost emise obligațiunile în euro și obligațiunile denuminate în USD pe piața externă. În vederea remedierii acestor aspecte, MFP va proceda la remedierea acestor informații.

C. Împrumuturi de la instituții financiare românești sau străine

MFP a raportat un **sold inițial**, la data de 01.01.2014, în sumă de **2.440,63 milioane lei (544,21 milioane euro)** aferent împrumuturilor contractate de la instituții financiare românești sau străine.

În anul 2014, MFP a efectuat un număr de trei trageri destinate finanțării de proiecte conform datelor raportate de către MFP în anul 2014, pe coloana „Trageri/Angajamente noi” la *Secțiunea C. Împrumuturi de la instituții financiare românești sau străine* în valoare totală de **59,54 milioane lei (13,40 milioane euro)**.

Rambursările raportate de către MFP la *Secțiunea C: Împrumuturi de la instituții financiare românești sau străine* au fost în sumă de **743,93 milioane lei (167,38 milioane Euro)**. Sumele raportate ca rambursări/refinanțări în Contul general anual al datoriei publice au fost aferente unui număr total de 16 împrumuturi/credite pentru finanțarea de proiecte/investiții.

MFP a raportat un **sold final**, la data de 31.12.2014, aferent împrumuturilor contractate de la instituții financiare românești sau străine, în sumă de **1.770,90 milioane lei (395,10 milioane Euro)**, reprezentând un procent de **0,74%** din datoria publică guvernamentală directă. La finele anului 2014, acest instrument a înregistrat o scădere cu **27,4%** față de începutul anului.

În anul 2014, MFP a contractat un singur împrumut de pe piața internă, în valoare de **14,70 milioane euro**, în vederea asigurării contribuției părții române pentru finanțarea *Proiectului "Centrala Electrică Paroșeni"*, ratificat prin Legea nr. 121/2012.

Din datele raportate de către Societatea Complexul Energetic Hunedoara S.A. Sucursala Electrocentrale Paroșeni, conform prevederilor Ordinului nr. 1059/2008³⁴, din creditul aprobat a fost trasă/utilizată suma totală de **7,1 milioane euro** în anul 2014, pentru care s-au plătit dobânzi în sumă de **6.390,33 euro** și o primă de risc în sumă de **5.395,53 euro**.

D. Împrumuturi de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale

MFP a raportat un **sold inițial** la data de 01.01.2014 în sumă de **39.674,54 milioane lei (8.846,64 milioane euro)** aferent împrumuturilor contractate de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale.

Tragerile aferente acestor împrumuturi au fost în sumă totală de **2.095,74 milioane lei (471,52 milioane euro)**.

³⁴ Ordinul nr. 1059 din 7 aprilie 2008, privind aprobarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, emis de către Ministerul Economiei și Finanțelor, publicat în M.O. nr. 319 din 23 aprilie 2008

Rambursările în cadrul Secțiunii D. „*Împrumuturi de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale*” au fost în sumă de **6.744,44 milioane lei (1.517,45 milioane euro)**, aferente unui număr total de 116 împrumuturi externe.

MFP a raportat un **sold final** aferent împrumuturilor contractate de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale în sumă de **35.493,08 milioane lei (7.918,85 milioane euro)**, reprezentând **14,92%** din datoria publică guvernamentală directă. La sfârșitul anului 2014, acest instrument a înregistrat o scădere cu **10,5%** față de începutul anului.

MFP a contractat în anul 2014 un număr de **două împrumuturi** în sumă totală de **1.000 milioane euro**, pentru finanțarea deficitului bugetului de stat, pentru finanțarea Proiectului privind reforma sectorului sanitar – îmbunătățirea calității și eficienței sistemului sanitar, respectiv în scopul finanțării Primului împrumut pentru politici de dezvoltare privind eficientizarea finanțelor publice și creșterea economică.

Din situațiile prezentate a rezultat că sumele trase în anul 2014 și raportate în contul general anual al datoriei publice, în valoare totală de **2.095,74 milioane lei**, echivalente a **471,52 milioane euro**, au fost utilizate de către MFP pe măsura necesităților de finanțare a deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice guvernamentale, în conformitate cu prevederile OUG nr. 64/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Din verificarea efectuată s-a constatat că datele înscrise în „*Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014*” aferente împrumutului pentru finanțarea Proiectului privind construcția de locuințe sociale II, ratificat prin Legea nr. 483/29.11.2003 și împrumutului pentru finanțarea Proiectului privind construcția de locuințe sociale, ratificat prin OUG nr. 110/2001, contractate de la BDCE nu oferă o imagine fidelă a tranzacțiilor efectuate pe tipuri de instrumente la data de 31.12.2014.

Cu privire la modul de derulare a împrumuturilor contractate de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale au fost identificate, în mai multe cazuri, întârzieri înregistrate în încheierea acordurilor de împrumut subsidiare/acordurilor subsidiare, devenind astfel o practică. Consecința acestui aspect constă în demararea cu întârziere a proiectelor finanțate din împrumuturi și nefinalizarea acestora la termenele stabilite prin acordurile de împrumut.

Din verificarea efectuată la Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR cu privire la legalitatea utilizării sumelor provenite din împrumutul BIRD 4875RO au rezultat deficiențe constând în angajarea și efectuarea unor cheltuieli pentru achiziția fictivă de bunuri de natura materialelor consumabile, plăți care nu au avut la bază documente

justificative întocmite potrivit prevederilor legale. S-a constatat că MFP a efectuat trageri fără a analiza temeinic documentația propusă de MADR în vederea efectuării tragerilor, cu toate că avea această atribuție. Astfel, în documentația existentă la MFP au fost identificate numeroase documente justificative constând în facturi care nu erau certificate în privința realității, regularității și legalității operațiunii sau purtau viza „*Bun de plată*” și viza de control financiar preventiv, în conformitate cu prevederile legale în domeniu.

E. Împrumuturi de la UE (Regulamentul Consiliului UE nr. 332/2002)

În cursul anului 2014 nu s-au înregistrat mișcări în cazul împrumutului de la Comunitatea Europeană, ratificat prin OUG nr. 82/2009 *pentru ratificarea Memorandumului de înțelegere dintre Comunitatea Europeană și România*.

În consecință, soldul inițial la data de 01.01.2014 și **soldul final** la data de 31.12.2014 a fost în sumă de **5.000 milioane euro**, reprezentând **9,42%** din datoria publică guvernamentală directă la data de 31.12.2014.

F. Împrumuturi din disponibilitățile contului curent general al trezoreriei statului

Soldul inițial raportat de MFP în contul general anual al datoriei publice în anul 2014 a fost de **19.155,82 milioane lei (4.271,37 milioane euro)**.

În anul 2014, MFP a raportat trageri/angajamente noi aferente împrumuturilor din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului înregistrând **creșterea netă a soldului acestor împrumuturi** în sumă totală de **5.763,70 milioane lei (1.296,79 milioane euro)**, conform prevederilor OMFP nr. 1059/2008.

La 31.12.2014, MFP a raportat în Contul general anual al datoriei publice un sold final de **24.919,52 milioane lei (5.559,79 milioane euro)**, reprezentând **10,47%** din datoria publică guvernamentală contractată direct de stat. La finele anului 2014, acest instrument a înregistrat o creștere cu **30,1%** față de începutul anului.

G. Împrumuturi structurate

Acest instrument de datorie publică nu a fost supus testării, întrucât acesta nu a prezentat sold inițial, sold final și mișcări în cursul anului financiar auditat.

H. Leasing financiar

Acest instrument de datorie publică nu a fost supus testării, întrucât acesta nu a prezentat sold inițial, sold final și mișcări în cursul anului financiar auditat.

I. Instrumente de cash management

Contul general anual al datoriei publice prezintă un sold inițial la data de 01.01.2014 de 0 lei.

Rulajul anului 2014 prezintă „Trageri” în sumă de 1.750 milioane lei (393,74 milioane euro), reprezentând angajamente noi aferente anului 2014 și „Rambursări” în sumă de 1.750 milioane lei (393,74 milioane euro). Aceasta înseamnă că depozitele atrase în cursul anului 2014 au fost rambursate integral până la sfârșitul anului, soldul final la 31.12.2014 fiind 0.

Menționăm faptul că acest tip de instrument se derulează prin Trezoreria Centrală a statului. Din verificările efectuate asupra contului 519.301 „Depozite atrase pe termen scurt de la instituții de credit și financiare” și din Balanța analitică de verificare la 31 decembrie 2014 întocmită de MFP – DGTCP, a rezultat faptul că rulajele și soldurile aferente acestui instrument corespund cu cele raportate în contul general anual al datoriei publice guvernamentale la data de 31 decembrie 2014.

J. Plasamente private

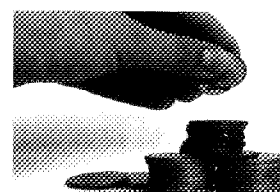
Acest instrument de datorie publică nu a fost supus testării, întrucât acesta nu a prezentat sold inițial, sold final și mișcări în cursul anului financiar auditat.

2. DATORIA PUBLICĂ GUVERNAMENTALĂ GARANTATĂ

MFP a raportat în „Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014” soldul final al garanțiilor guvernamentale în sumă de 15.315,35 milioane lei (3.417,00 milioane euro), compus din:

I. Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale în sumă de 10.576,10 milioane lei (2.359,63 milioane euro);

II. Alte garanții guvernamentale în sumă de 4.739,25 milioane lei (1.057,37 milioane euro).

I. Garanțiile guvernamentale acordate în baza legilor speciale au provenit din:

1. Garanții emise în cadrul Programului guvernamental „Prima Casă”, care au avut la data de 01.01.2014 un sold inițial de 1.766,82 milioane euro și 614,7 milioane lei, echivalent a 8.538,37 milioane lei.

La data de 31.12.2014 acestea au avut un sold final de 10.278,49 milioane lei (1.693,97 milioane euro și 2.685,96 milioane lei), în creștere față de începutul anului cu 16,9%, respectiv cu 1.740,12 milioane lei (73,12 milioane euro și 2.071,25 milioane lei).

Pentru acest program, valoarea garanțiilor acordate în anul 2014 a fost de **2.206,49 milioane lei (3,18 milioane euro și 2.192,33 milioane lei)**.

Valoarea garanțiilor executate în anul 2014, plătită de MFP pentru un număr de 159 de contracte de garantare, a fost de **13 milioane lei**, din care **2,80 milioane euro** pentru un număr de 152 de contracte de garantare și **0,54 milioane lei** pentru un număr de 7 contracte de garantare.

MFP a efectuat plata valorii de executare a garanțiilor pe baza deciziilor de aprobare a cererilor de plată emise de FNGCMM – Comitetul de soluționare a cererilor de plată a garanțiilor.

2. Garanții emise în cadrul Programului de reabilitare termică a clădirilor de locuit cu finanțare prin credite bancare, care au avut la data de 01.01.2014 un sold inițial de **2,61 milioane lei**. La data de 31.12.2014, acestea au avut un sold final de **1,93 milioane lei** în scădere față de începutul anului cu **26,1%**, respectiv suma de **0,68 milioane lei**.

Pentru acest program, valoarea garanțiilor acordate în anul 2014 a fost de **0,18 milioane lei**. Pe parcursul anului au fost anulate garanții în sumă de **0,01 milioane lei**, și au fost efectuate rambursări de către beneficiari în sumă de **0,86 milioane lei**.

3. Garanții emise în cadrul Programului de sprijin pentru beneficiarii proiectelor în domenii prioritare pentru economia românească, finanțate din instrumente structurale ale Uniunii Europene (UE), care au avut la data de 01.01.2014 un sold inițial de **93,5 milioane lei**. La data de 31.12.2014, acestea au avut un sold final de **111,3 milioane lei**, în creștere față de începutul anului cu **16,0%**, respectiv cu **17,82 milioane lei**.

Pentru acest program, valoarea garanțiilor acordate în anul 2014 a fost de **30,97 milioane lei**. Pe parcursul anului au fost efectuate rambursări de către beneficiari în sumă de **13,14 milioane lei**.

4. Garanții emise în cadrul Programului Mihail Kogălniceanu, care au avut la data de 01.01.2014 un sold inițial de **19,56 milioane lei**. Întrucât Programul Mihail Kogălniceanu a fost un program multianual pe perioada 2011-2013, de încurajare și de stimulare a dezvoltării IMM-urilor, soldul acestor garanții la data de 31.12.2014 este **0**.

Pe parcursul anului au fost anulate garanții în sumă de **2,58 milioane lei** și au fost efectuate rambursări de către beneficiari, în sumă de **15,46 milioane lei**. De asemenea, în cadrul acestui program au fost efectuate plăți de către MFP în valoare **1,21 milioane lei**.

5. Garanții emise în cadrul Programului de garantare a creditelor pentru întreprinderi mici și mijlocii, care a început să funcționeze din anul 2014, având la data de 31.12.2014 un sold final în valoare de **34,32 milioane lei**. În fapt, soldul garanțiilor emise a

fost de **32,85 milioane lei** deoarece în data de 29-30 decembrie 2014 au fost acordate 2 garanții în valoare de **1,47 milioane lei**, care au intrat în vigoare în data de 06.01.2015.

Pentru acest program, valoarea garanțiilor acordate în anul 2014 a fost de **36,07 milioane lei**, din care au fost anulate garanții în sumă de **1,74 milioane lei**.

6. Garanții în sectorul bancar care reprezintă daune din litigiile aflate pe rolul instanțelor judecătorești și angajamente extrabilanțiere garantate în favoarea **Băncii Comerciale Române S.A.**, care au avut la data de 01.01.2014 un sold de **202,95 milioane lei**. La data de 31.12.2014 acestea au avut un sold de **150,09 milioane lei**. Diferența de **52,9 milioane lei** dintre soldul inițial și soldul final de la 31.12.2014 reprezintă anulări de garanții în baza prevederilor OUG nr. 18/2004 (HG nr. 832/2004) și OUG nr. 18/2004 (HG nr. 1087/2006).

II. Alte garanții guvernamentale au prezentat la data de 31.12.2014 un sold în sumă de **4.739,25 milioane lei (1.057,37 milioane euro)** compus din:

A. Garanții acordate pentru finanțări rambursabile contractate de operatorii economici cu un sold la 31.12.2014 în valoare de **4.437,4 milioane lei**, respectiv **990 milioane euro**:

- **86,06 milioane USD** (dolari SUA), echivalent a 317,30 milioane lei;
- **799,20 milioane euro**, echivalent a 3.582,09 milioane lei;
- **524,21 milioane JPY** (yeni japonezi), echivalent a 16,18 milioane lei;
- **163,90 milioane CAD** (dolari canadieni), echivalent a 521,79 milioane lei.

Pe parcursul anului, MFP a efectuat plăți din fondul de risc în valoare de **15,04 milioane lei** în contul garanției acordate pentru finanțarea rambursabilă contractată de operatori economici, pentru plata ratelor de capital și dobânzi scadente aferente împrumutului extern contractat în vederea finanțării Proiectului de reabilitare și modernizare a sectorului energetic.

B. Garanții acordate pentru finanțări rambursabile contractate de autoritățile administrației publice locale în vederea finanțării de proiecte au reprezentat **301,9 milioane lei**, respectiv **67,4 milioane euro**.

În baza prevederilor HG nr. 484/2002 privind aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivelor de investiții cuprinse în Programul "Utilități și mediu la standarde

*europene în județul Suceava", finanțat din împrumuturi externe contractate de Consiliul Județean Suceava sau de către acesta împreună cu consiliile locale asociate, cu garanția statului, MFP a garantat împrumutul extern aferent primei etape a proiectului, în valoare de 86,3 milioane euro, precum și dobânzile, primele de asigurare, comisioanele și alte costuri aferente. Pe parcursul anului 2014, MFP a efectuat plăți din fondul de risc în valoare de **16,77 milioane lei**, în contul beneficiarului, respectiv Consiliul Județean Suceava.*

Fondul de risc este gestionat de către MFP, în condițiile legii, prin Contul curent general al Trezoreriei Statului.

Acesta este constituit conform reglementărilor legale aplicabile în anul 2014, la nivelul MFP în sumă totală de **107,28 milioane lei**, din următoarele surse:

- sumele încasate sub formă de comisioane de la subîmprumutați/garantați de stat și beneficiari ai programului pentru IMM-uri (**40,10 milioane lei**);
- sumele recuperate de la subîmprumutați/garantați de stat, reprezentând rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente finanțărilor rambursabile garantate sau subîmprumutate de stat, care au fost plătite de Ministerul Finanțelor Publice în numele garantatului ori al subîmprumutatului, includ sumele recuperate de organele fiscale de la masa credală (**41,26 milioane lei**);
- dobânzi la disponibilitățile aflate în contul fondului de risc (**0,09 milioane lei**);
- majorări de întârziere, la nivelul celor prevăzute pentru neplata în termen a obligațiilor fiscale, aplicate pentru neplata în termen de către subîmprumutați sau garantați de stat a comisioanelor la fondul de risc, respectiv a ratelor scadente, a dobânzilor, a comisioanelor și a altor costuri aferente finanțării rambursabile (**23,94 milioane lei**);
- încasări fond de risc reprezentând rate de capital, dobânzi, comisioane (**1,89 milioane lei**).

În calitate de garant, în anul 2014 MFP a efectuat plăți din fondul de risc în sumă totală de **31,809 milioane lei**.

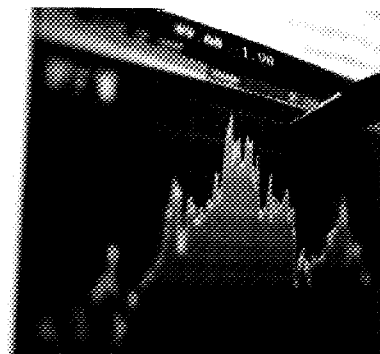
Potrivit prevederilor OUG nr. 25/13.05.2014 *privind unele măsuri pentru diminuarea arieratelor bugetare ale unor operatori economici din industria de apărare și reglementarea altor măsuri fiscal-bugetare*, în anul 2014, Guvernul a **anulat datoriile la fondul de risc** în sumă totală de **461,84 milioane lei**, din care **356,51 milioane lei**, reprezentând majorări de întârziere pentru următorii operatori economici:

- SC Uzina Mecanică Cugir SA, datorii în sumă de **335,07 milioane lei**;
- SC Uzina Mecanică Sadu, datorii în sumă de **25,15 milioane lei**;
- SC Carfil SA, datorii în sumă de **101,61 milioane lei**.

Disponibilitățile aflate în fondul de risc la sfârșitul anului 2014 au fost în sumă totală de **116,12 milioane lei**, din care **115,17 milioane lei** reprezentând disponibilitățile fondului de risc constituit conform OMFP 2005/2008 și **0,95 milioane lei** reprezentând disponibilitățile fondului de risc constituit pentru IMM conform OUG 92/2011.

3. ABATERI CONSTATATE DIN ACȚIUNILE DE CONTROL EFECTUATE DE CĂTRE CURTEA DE CONTURI LA ENTITĂȚILE BENEFICIARE CU PRIVIRE LA DATORIA PUBLICĂ GUVERNAMENTALĂ

Ca urmare a acțiunilor de control efectuate de către Curtea de Conturi la entitățile beneficiare au rezultat abateri în valoare totală de **119,05 milioane lei** și **2,17 milioane euro**, din care prejudicii în sumă totală de **89,19 milioane lei** și **0,38 milioane euro** și abateri financiar-contabile în sumă totală de **29,86 milioane lei** și **1,79 milioane euro**.

Cu privire la legalitatea utilizării sumelor alocate de către MFP în contul cheltuielilor bugetare efectuate de către subîmprumutați, pe parcursul anului 2014 s-au efectuat acțiuni de control privind legalitatea contractării, utilizării și rambursării sumelor contractate direct și subîmprumutate la entitățile beneficiare rezultând următoarele constatări:

**MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE**

Sintetic, principalele aspecte constatate cu privire la utilizarea fondurilor provenite din Împrumutul BIRD 4875 – RO aprobat prin Legea nr. 14/2007 pentru ratificarea Acordului de împrumut (Proiect privind completarea sprijinului financiar acordat de Uniunea Europeană pentru restructurarea agriculturii), semnat la București la 28 decembrie 2007, sunt următoarele:

A. Abateri de la legalitate și regularitate care au determinat producerea de prejudicii în sumă totală de 50,50 milioane lei și 0,38 milioane euro:

✓ Plățile efectuate în cadrul Proiectului CESAR au fost mai mari decât valoarea totală a creditelor bugetare deschise cu suma de 1,44 milioane lei, diferența cea mai mare, în sumă de 1,43 milioane lei, înregistrându-se în anul 2012.

Astfel, au fost efectuate plăți nelegale în sumă de 1,44 milioane lei reprezentând plățile aferente Proiectului CESAR efectuate din disponibilitățile Proiectului MAKIS, ca urmare a faptului că pentru finanțarea celor două proiecte derulate în cadrul Unității de Management a Proiectului (Proiectul CESAR și Proiectul MAKIS) a fost deschis un singur cont la Trezoreria Municipiului București.

✓ Unitatea de Management a Proiectului a angajat și a efectuat cheltuieli pentru achiziția fictivă de bunuri de natura materialelor consumabile, plăți care nu au avut la bază documente justificative întocmite potrivit prevederilor legale, plățile nelegale fiind estimate la 1,30 milioane lei.

Astfel, au fost efectuate plăți nelegale estimate la suma de 1,32 milioane lei, plăți care nu au avut la bază documente justificative întocmite potrivit prevederilor legale.

✓ În perioada 2010-2014, au fost efectuate plăți nelegale către un agent economic în sumă totală estimată de 0,41 milioane lei reprezentând contravaloare chirie lunară, utilități și bunuri pentru amenajarea spațiului închiriat, fără documente justificative întocmite potrivit prevederilor legale, precum și fără documente care să ateste realitatea bunurilor achiziționate.

✓ Achiziționarea de bunuri de natura materialelor consumabile s-a realizat cu nerespectarea prevederilor legale, în sensul că nu a fost organizată nicio procedură de achiziție și nu au fost încheiate contracte de furnizare pentru aceste produse.

✓ Contractele pentru serviciile de închiriere au fost atribuite fără respectarea prevederilor legale, prin subînchirierea de la persoane juridice ce nu aveau calitatea de proprietar sau agent imobiliar, procedura de atribuire derulându-se cu încălcarea principiilor de transparență, valoarea plăților nelegale rezultate fiind în sumă totală de 35.176 euro (suma de 30.766 euro reprezentând diferența între contravaloarea chiriei plătite unei firme și cea plătită de aceasta proprietarului și suma de 4.410 euro reprezentând sume decontate peste valoarea contractului).

✓ Din verificările efectuate asupra modului de atribuire și derulare a contractelor de consultanță individuală, în valoare totală de 0,35 milioane euro, au fost constatate următoarele aspecte generale:

- Achiziția serviciilor de consultanță individuală s-a realizat în mod nejustificat și prin nerespectarea politicilor BIRD, sarcinile consultantului fiind, în unele cazuri, aceleași cu cele ale personalului angajat al Unității de Management a Proiectului.

- Selecția consultantilor a fost efectuată necorespunzător, evaluarea acestora fiind subiectivă.

- Remunerațiile consultantilor prevăzute în contractele pentru serviciile de consultanță individuală au fost mai mari decât cele recomandate de BIRD pentru aceste tipuri de consultanță.

- Rapoartele de activitate ale consultantului au fost întocmite în mod formal, superficial, unele dintre ele nefiind semnate de către furnizor și nici de către directorul Unității de Management a Proiectului. De asemenea, nu există certitudinea privind realitatea acestor

servicii de consultanță, întrucât rapoartele de activitate au fost antedatate și înregistrate în timpul lunii de raportare, aceste documente prezentând o stare de fapt inexistentă la datele respective.

- Au fost efectuate plăți în baza contractelor fără să existe rapoarte de activitate și fără documente legal întocmite, care să ateste realitatea și efectivitatea prestării serviciilor de consultanță (fără propuneri de angajare a unei cheltuieli și angajamente bugetare, au fost acceptate la plată facturi fără ca acestea să fie certificate în privința realității, regularității și legalității, facturi care nu au purtat viza de „*bun de plată*” și nu au fost semnate și ștampilate nici de către furnizor).

✓ Referitor la efectuarea inventarierii elementelor de activ și de pasiv existente la nivelul Unității de Management a Proiectului, la predarea bunurilor achiziționate în cadrul Proiectului CESAR au fost constatate următoarele aspecte:

- Unitatea de Management a Proiectului a înregistrat în evidența contabilă, fără documente justificative și fără respectarea prevederilor legale referitoare la calculul amortizării, valoarea amortizată în sumă totală de 17,57 milioane lei, aferentă valorii mijloacelor fixe transferate, în valoare de 24,98 milioane lei.

- Valoarea mijloacelor fixe transferate de către Unitatea de Management a Proiectului în luna septembrie 2014 a fost în sumă de 24,98 milioane lei, însă documentele justificative care au stat la baza acestor operațiuni nu au fost puse la dispoziția echipei de control. De asemenea, s-a mai constatat că, în cursul anului 2011, Unitatea de Management a Proiectului a înregistrat în evidența contabilă operațiunea de transfer către MADR a unor mijloace fixe în sumă de 2,01 milioane lei, reprezentând instalații tehnologice, mijloace de transport, animale și plantații, fără documente justificative care să ateste realitatea acestor operațiuni.

- Din evidența contabilă a rezultat că în anul 2011 au fost casate/dezmembrate mijloace fixe în valoare de 0,87 milioane lei reprezentând mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale, fără ca acestea să fie valorificate potrivit prevederilor legale. Mai mult decât atât, în perioada desfășurării controlului nu au fost puse la dispoziția echipei de control documentele justificative, respectiv liste de inventar, procese-verbale de inventariere, procese-verbale de casare/dezmembrare, raport de casare, ordin/hotărâre de casare/dezmembrare emis de ordonatorul de credite și documentele de valorificare a mijloacelor fixe, care să ateste realitatea acestor operațiuni.

- În perioada 2010-2014 au fost înregistrate în contabilitate operațiuni nerealizate privind mijloace fixe ce reprezintă mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale, operațiuni din care a rezultat că valoarea

amortizării (1,39 milioane lei) a fost mai mare decât valoarea mijloacelor fixe existente în gestiunea Unității de Management a Proiectului (0,01 milioane lei).

- La data de 30.09.2014, data încheierii activității Unității de Management a Proiectului, MADR a preluat bunuri de natura mijloacelor fixe, la valoarea netă contabilă, în sumă de 0,48 milioane lei și obiecte de inventar în sumă de 0,02 milioane lei, fără documentele justificative care stau la baza acestor operațiuni.

Valoarea amortizată a mijloacelor fixe, în sumă totală de 17,57 milioane lei, a fost calculată și înregistrată în contabilitate, în debitul contului 2813 „*Amortizarea instalațiilor, mijloacelor de transport, animalelor și plantațiilor*”, după cum urmează:

- Valoarea amortizată a mijloacelor fixe înregistrate în perioada iulie-august 2014, în sumă totală de 3,36 milioane lei, din care în luna iulie în sumă de 2,54 milioane lei și în luna august în sumă de 0,82 milioane lei;
- Valoarea amortizată a mijloacelor fixe înregistrate în sumă de 10.907.733,04 lei, în anul 2013;
- Valoarea amortizată a mijloacelor fixe înregistrate în sumă de 3,31 milioane lei, în perioada anterioară anului 2013.

În perioada desfășurării controlului nu au fost puse la dispoziția echipei de control documente justificative care să ateste realitatea acestor operațiuni.

Astfel, Unitatea de Management a Proiectului a înregistrat în evidența contabilă, fără documente justificative și fără respectarea prevederilor legale referitoare la calculul amortizării, valoarea amortizată în sumă totală de 17,57 milioane lei, aferentă valorii mijloacelor fixe transferate, în valoare de 24,98 milioane lei.

Înregistrarea în mod nejustificat a amortizării efectuate în sumă totală de 17,57 milioane lei a avut drept consecință reducerea valorii nete contabile a mijloacelor fixe transferate, fără documente justificative, și implicit reducerea sumelor înregistrate, la data de 30.09.2014, în contul 6583 „*Cheltuieli privind activele cedate și alte operații de capital*”, la nivelul sumei de 7,41 milioane lei.

Din verificarea efectuată s-a constatat faptul că MADR a preluat sumele înregistrate în balanța de verificare a Unității de Management a Proiectului, de la data de 30.09.2014, în situațiile financiare de la 31.12.2014, fără documente privind operațiunea de inventariere și de predare-primire a bunurilor.

Având în vedere aspectele constatate, situațiile financiare ale MADR la data de 31.12.2014 nu reflectă o imagine fidelă a patrimoniului preluat de la Unitatea de Management a Proiectului.

B. Abateri de la legalitate și regularitate care nu au determinat producerea de prejudicii, în sumă totală de **1,34 milioane lei și 1,26 milioane euro**, dintre care exemplificăm:

✓ Fondurile alocate anual de la bugetul MADR pentru finanțarea proiectului au fost mai mari decât cele aprobate prin Legea nr. 14/2007, diferența fiind în sumă de 1,26 milioane euro. Astfel, cheltuielile bugetului de stat au fost supraestimate cu suma de 1,26 milioane euro, reprezentând credite bugetare aprobate peste limita de finanțare prevăzută de Legea nr. 14/2007.

✓ Evidența financiar-contabilă a gestionării fondurilor puse la dispoziție în vederea realizării Proiectului CESAR, nu a fost organizată potrivit prevederilor legale, în sensul că această evidență nu a fost realizată separat pe fiecare proiect, Unitatea de Management a Proiectului având două proiecte aflate în derulare.

✓ Evidența angajamentelor bugetare și legale aferente Proiectului CESAR a fost organizată necorespunzător, nu oferă informații cu privire la creditele bugetare consumate prin angajare, a creditele bugetare disponibile, precum și cu privire la angajamentele legale aprobate în cadrul Proiectului CESAR. Astfel, în evidența financiar-contabilă nu sunt reflectate operațiunile efectuate în cadrul Proiectului CESAR și nu pot fi identificate activele și serviciile finanțate din sumele alocate pentru acest proiect.

✓ Bunurile de natura materialelor consumabile, în sumă de 1,32 milioane lei, nu au fost înregistrate la momentul achiziției în evidența contabilă a Unității de Management a Proiectului, contravaloarea acestora fiind înregistrată în conturile de cheltuieli, fără documente justificative. Astfel, evidența financiar-contabilă nu reflectă operațiunile privind intrările de bunuri de natura materialelor consumabile achiziționate în cadrul Unității de Management a Proiectului, în sumă de 1,32 milioane lei.

Concluzia generală a fost aceea că fondurile alocate de la bugetul MADR pentru finanțarea Proiectului CESAR au fost utilizate fără respectarea principiilor de legalitate, regularitate, precum și a celor de economicitate, eficiență și eficacitate.

Sintetic, principalele aspecte constatate cu privire la utilizarea fondurilor provenite din Împrumutul B.D.C.E. F/P 1572 aprobat prin HG nr. 933/2007, pentru finanțarea Proiectului „**Finalizarea construcției, reabilitarea sau renovarea unor clădiri culturale de interes public din România**” sunt următoarele:

A. Abateri de la legalitate și regularitate care au determinat producerea de prejudicii în sumă totală de **1,10 milioane lei**:

✓ Plăți nelegale în sumă de 0,21 milioane lei, reprezentând contravaloarea cheltuielilor cu dispozitivele de iluminare, protecție, îngrădire, alarmă și pază. Această valoare a

fost estimată la zi prin calcularea de foloase nerealizate la nivelul dobânzii de politică monetară a B.N.R. (2.983,01 lei).

✓ Plăți nelegale în sumă de 0,84 milioane lei, acceptate la plată prin situațiile de lucrări, reprezentând contravaloarea cheltuielilor aferente consumului de utilități, precum și cel al contoarelor sau al altor aparate de măsurat, cheltuieli ce trebuiau suportate de către executant și plătite beneficiarului direct.

Plăți nelegale în sumă de 0,04 milioane lei, echivalentul a 9.327,69 euro, acceptate la plată prin situațiile de lucrări, reprezentând contravaloarea taxei depozit ecologic și a sistemului de supraveghere video constatate în cazul contractului de execuție lucrări suplimentare. În timpul controlului a fost virată la trezoreria statului suma de 0,04 milioane lei reprezentând contravaloarea taxei depozit ecologic și a sistemului de supraveghere video – OS, precum și suma de 0,01 milioane lei (8.430 lei) reprezentând foloase nerealizate aferente sumei de 0,04 milioane lei.

B. Abateri de la legalitate și regularitate care nu au determinat producerea de prejudicii, din care exemplificăm:

✓ Nerespectarea principiului specializării bugetare, în sensul că fondurile primite sub forma unor alocații bugetare anuale la titlul 65 – cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă, nu au fost repartizate pe fiecare proiect în parte, conform fiecărui plan de finanțare a proiectului, astfel încât cheltuielile efectuate să se încadreze în limitele creditelor bugetare, a fondurilor disponibile și potrivit destinațiilor stabilite prin bugetul aprobat anual.

✓ Evidența financiar-contabilă a gestionării fondurilor puse la dispoziție în vederea realizării Proiectului BDCE F/P1572, sub forma unor alocații bugetare anuale, la titlul 65 – cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă, nu a fost organizată potrivit prevederilor legale, în sensul că această evidență nu a fost realizată separat pe fiecare proiect, Unitatea de Management a Proiectului având două proiecte finanțate din împrumuturi externe rambursabile aflate în derulare.

✓ Activitatea de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor nu este organizată corespunzător;

✓ Informațiile furnizate prin Raportările către MFP și BDCE cu privire la stadiul Proiectului sunt diferite etc.

Sintetic, principalele aspecte constatate cu privire la utilizarea fondurilor provenite din Împrumutul BIRD 4875 – RO aprobat prin Legea nr. 14/2007 pentru ratificarea Acordului de împrumut (Proiect privind completarea sprijinului financiar acordat de Uniunea Europeană pentru restructurarea agriculturii) semnat la București la

28 decembrie 2007, sunt următoarele:

A. Abateri de la legalitate și regularitate care au determinat producerea de prejudicii în sumă totală de **0,32 milioane lei**:

✓ *Plăți neeligibile* efectuate din partea de cofinanțare aferentă Proiectului CESAR, în sumă totală de **0,07 milioane lei**, reprezentând contravaloarea deplasării la Washington DC în perioada 21-29 aprilie 2012 și cheltuieli privind închirierea de locuință în perioada 2009-2013;

✓ Plăți nejustificate în sumă de **0,25 milioane lei** în cadrul contractului de consultanță *"Campanie de conștientizare publică: Proiectare materiale, Relații Publice și Implementare"*;

B. Abateri de la legalitate și regularitate care nu au determinat producerea de prejudicii în sumă totală de **28,52 milioane lei** și **0,53 milioane euro**, din care exemplificăm:

✓ Acordul de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare a fost ratificat cu întârziere de 14 luni și a intrat în vigoare la 15 luni de la data semnării, iar Acordul de împrumut subsidiar încheiat între MFP și ANCPPI a fost semnat cu întârziere, după 4 luni de la publicarea Legii nr. 14/17 februarie 2009;

✓ Depășirea bugetului alocat pentru partea de cofinanțare, în perioada de implementare, ca procent de finanțare pentru implementarea Proiectului, cu suma de 532.967,8 euro, aferentă unor activități care nu s-au mai realizat;

✓ Nerespectarea principiului transparenței în atribuirea contractelor, în cazul unor contracte de consultanță;

✓ Nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și efectuarea inventarierii, prin neinventarierea elementelor de natura datoriei, în cazul contractelor de prestări servicii sistate având ca obiect înregistrarea sistematică a imobilelor, în sumă totală de 28.522.361,87 lei, precum și a scrisorilor de garanție;

✓ Grad mic de utilizare a fondurilor alocate din împrumutul extern (prefinanțare) pentru realizarea proiectului, de doar 25,4%, iar pentru partea de cofinanțare, gradul de utilizare a fondurilor alocate de la bugetul de stat a fost de 37,1% etc.

Calificativul acordat de Banca Mondială pentru rezultatul general al Componentei I în urma evaluării cu privire la implementarea, finalizarea și rezultatele împrumutului, a fost *"Moderat Nesatisfăcător"*.

Cu privire la utilizarea fondurilor provenite din împrumutul Proiectului BERD 33.391/2006 pentru finanțarea construcției variantei ocolitoare a municipiului Constanța, ratificat prin Legea nr. 210/2006, principalele constatări sunt următoarele:

Compania Națională de Autostrăzi și
Drumuri Naționale din România

A. Abateri de la legalitate și regularitate care au determinat producerea de prejudicii în sumă totală de 37,28 milioane lei:

✓ Efectuarea de cheltuieli în sumă de 37,06 milioane lei pentru executarea unor lucrări neprevăzute în contract, fără solicitarea/aprobarea Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. (CNADNR S.A.) și fără documente din care să rezulte necesitatea și oportunitatea acestora. Astfel, a fost majorat costul lucrărilor de execuție a centurii ocolitoare a municipiului Constanța cu valoarea lucrărilor aferente deschiderii timpurii a 2 tronsoane de drum, fără respectarea prevederilor „Condițiilor de contract FIDIC³⁵ pentru proiectare și execuție – Cartea Galbenă” și fără a avea prevăzute resurse financiare pentru această destinație. Valoarea a fost estimată la zi prin calcularea de foloase nerealizate la nivelul dobânzii de politică monetară a B.N.R. în sumă de 2,70 milioane lei.

✓ Cheltuieli neeligibile în cadrul Proiectului, în sumă de 0,68 milioane lei, fără TVA (echivalent a 0,16 milioane euro), care au determinat majorarea valorii contractului prin încheierea Actului adițional nr. 6/2011 la contractul de proiectare și execuție lucrări de construire a variantei de ocolire a municipiului Constanța. Suma plătită efectiv a fost de 0,22 milioane lei (0,18 milioane lei și 0,01 milioane euro), sumă aferentă remunerației membrului din Comisia de Adjudecare a Disputelor (CAD).

Astfel, au fost angajate fonduri publice și efectuate plăți la nivelul entității cu nerespectarea prevederilor legale privind exercitarea controlului financiar preventiv, respectiv cea referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale.

B. Abateri de la legalitate și regularitate care nu au determinat producerea de prejudicii, dintre care exemplificăm:

✓ Planul de achiziții al proiectului nu a fost întocmit, așa cum stabilesc prevederile legale, fără să ofere o imagine de ansamblu asupra volumului real al necesarului de fonduri și care să conducă la achiziționarea eficientă a bunurilor și serviciilor în cadrul proiectului, prin prioritizarea acestora.

✓ Angajarea de fonduri publice, precum și efectuarea plăților au fost efectuate cu nerespectarea prevederilor legale privind exercitarea controlului financiar preventiv, respectiv angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale;

✓ Neefectuarea pregătirii profesionale a personalului CNADNR S.A. conform prevederilor contractuale, ca urmare a realocării fondurilor respective, în sumă de 0,05 milioane euro, la faza a III a – supervizare lucrări, fără justificarea renunțării la instruire etc.

³⁵ FIDIC - Fédération Internationale des Ingénieurs-Conseils, Federația Internațională a Inginerilor Consultanți

Concluzia generală este aceea că la toate entitățile supuse controlului s-au constatat abateri de la legalitate, regularitate, unele dintre acestea având caracter penal, precum și abateri de la economicitate, eficiență și eficacitate. În prezent se efectuează demersurile necesare pentru transmiterea către organele de cercetare penală a actelor întocmite la entitățile la care au fost constatate abateri cu caracter penal, respectiv CNADNR și MADR.

De asemenea, toate proiectele au înregistrat întârzieri în implementare, iar, ca urmare a gestionării defectuoase a fondurilor, o mare parte din sumele împrumutate au fost anulate de către băncile finanțatoare.

Astfel, nu au fost realizate decât parțial obiectivele stabilite prin acordurile de împrumut și, implicit nu a fost atins scopul contractării datoriei publice, respectiv acela de accelerare a reformelor prioritare pentru economia românească.

DATORIA PUBLICĂ LOCALĂ LA DATA DE 31.12.2014

La data de 31 decembrie 2014, datoria publică locală a fost în sumă totală de **14.891,8 milioane lei (3.322,5 milioane euro)**, înregistrând o scădere cu **0,5%** față de soldul anului precedent.

În anul 2014, ponderea datoriei publice locale în valoare de **14.891,8 milioane lei** a fost de **5%** în total datorie publică (**295.655,5 milioane lei**).

Datele înregistrate în *Contul general al datoriei publice locale directe, la data de 31 decembrie 2014*, precum și în *Situația garanțiilor locale, la data de 31 decembrie 2014* au rezultat din preluarea din raportările lunare ale unitățile administrativ-teritoriale întocmite în baza pct. 10, alin. (3), Capitolul II *Modalitatea de raportare a datoriei publice* din OMEF nr. 1059/2008, cu modificările și completările ulterioare și din totalizarea de către MFP a sumelor raportate de beneficiari în cursul anului 2014.

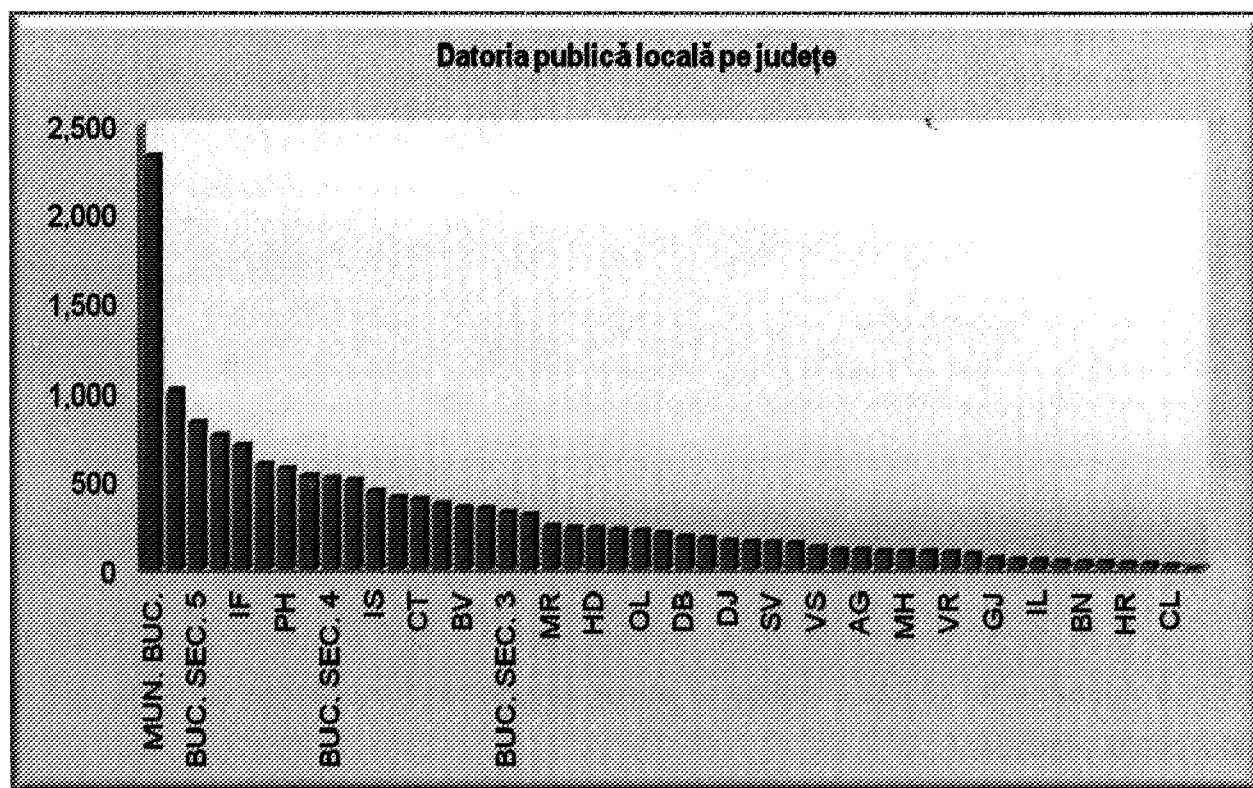

Soldul datoriei publice locale la 31 decembrie 2014 cuprinde:

- datoria publică locală directă, în sumă totală de **14.360,4 milioane lei (3.203,9 milioane euro)**;
- datoria publică locală garantată, în sumă totală de **531,4 milioane lei (118,6 milioane euro)**.

Din punct de vedere al nivelului datoriei publice locale la data de 31.12.2014, ponderea cea mai ridicată în total o deține municipiul București, urmată de Sectorul 1 și Sectorul 5 din București.

Situația privind nivelul datoriei publice locale la data de 31.12.2014 este prezentată în GRAFICUL NR. 15:

4. DATORIA PUBLICĂ LOCALĂ DIRECTĂ

Însumând valorile raportate de către MFP în Contul general al datoriei publice locale directe, la data de 31 decembrie 2014, rezultă că datoria publică locală directă la 31.12.2014 a fost în sumă de **14.360,4 milioane lei (3.203,9 milioane euro)**.

Structura datoriei publice locale directe, pe tipuri de instrumente, la data de 31 decembrie 2014, se prezintă astfel:

Tipul instrumentului de datorie publică locală	Sold la 31.12.2014 (milioane lei)	Pondere instrument de datorie publică locală în total datorie publică locală directă (%)
Total datorie publică locală directă pe tipuri de instrumente, din care:	14.360,4	100,0
A. Titluri de valoare - obligațiuni municipale	3.057,5	21,3
B. Împrumuturi de la bănci	11.078,8	77,1
C. Alte tipuri de finanțare (credit furnizor/leasing financiar)	224,1	1,6

Astfel, în anul 2014, ponderea principală în structura datoriei publice locale directe, pe tipuri de instrumente, au deținut-o împrumuturile de la bănci, înregistrând un procent de **77,1%**.

Valoarea finanțărilor rambursabile contractate direct atât de pe piața internă, cât și de pe piața externă, de către unitățile administrativ-teritoriale, a fost în sumă totală de **2.120 milioane lei (1.913,3 milioane lei, 0,9 milioane USD și 45,4 milioane euro)**.

Aceste finanțări au avut diverse **destinații**, după cum urmează:

- pentru finanțarea proiectelor care beneficiază de fonduri externe nerambursabile de la Uniunea Europeană, în sumă totală de **756,4 milioane lei**;
- pentru finanțarea investițiilor de interes local, în sumă totală de **1.163,4 milioane lei (956,6 milioane lei, 0,9 milioane USD și 45,4 milioane euro)**;
- pentru refinanțarea datoriei publice locale, în sumă totală de **200,2 milioane lei**.

A. Titluri de valoare - obligațiuni municipale

Potrivit Contului general al datoriei publice locale directe, la data de 31 decembrie 2014, cu privire la titlurile de valoare - obligațiuni municipale, MFP a raportat, pe fiecare județ, soldul la începutul anului în valuta tranzacției și în lei, rulajul anului 2014 aferent tragerilor și rambursărilor în valuta tranzacției și în lei și soldul la finele anului în valuta tranzacției și în lei.

Din însumarea acestora au rezultat următoarele:

- Soldul inițial la data de 01.01.2014 a fost în sumă totală de **3.117,5 milioane lei (875,1 milioane lei și 500 milioane euro)**;
- Tragerile efectuate în cursul anului au fost în valoare de **0,48 milioane lei (0,13 milioane USD)**;
- Valoarea rambursărilor efectuate în cursul anului a fost de **58,62 milioane lei**;
- Soldul final înregistrat la data de 31.12.2014 a fost de **3.057,5 milioane lei (816,5 milioane lei și 500 milioane euro)**.

În anul 2014 nu au fost emise titluri de valoare - obligațiuni municipale la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

B. Împrumuturi de la bănci

Potrivit Contului general al datoriei publice locale directe, la data de 31 decembrie 2014, în ceea ce privește împrumuturile de la bănci, MFP a raportat, pe fiecare județ, soldul la începutul anului în valuta tranzacției și în lei, rulajul anului 2014 aferent tragerilor și rambursărilor în valuta tranzacției și lei și soldul la finele anului în valuta tranzacției și lei.

Din însumarea acestora au rezultat următoarele:

- Soldul inițial, la data de 01.01.2014, a fost în sumă totală de **10.984,8 milioane lei (7.675,4 milioane lei, 737,8 milioane euro și 0,12 milioane USD)** ;
- Tragerile efectuate au fost în valoare de **1.370,6 milioane lei, 91,3 milioane euro și 0,1 milioane USD**;
- Valoarea rambursărilor a fost de **1.388,1 milioane lei, 66,1 milioane euro și 0,1 milioane USD**;
- Soldul final, înregistrat la data de 31.12.2014, a fost de **11.078,8 milioane lei (7.657,9 milioane lei, 763,1 milioane euro și 0,2 milioane USD)**.

În anul 2014, la nivelul unităților administrativ-teritoriale au fost contractate fonduri rambursabile prin efectuarea de împrumuturi bancare, în sumă totală de **2.117,7 milioane lei (1.912,9 milioane lei, 0,9 milioane USD și 44,9 milioane euro)**, în următoarele scopuri:

- pentru finanțarea proiectelor care beneficiază de fonduri externe nerambursabile de la Uniunea Europeană, în sumă totală de **756,4 milioane lei**;
- pentru finanțarea investițiilor de interes local, în sumă totală de **1.161,1 milioane lei (956,3 milioane lei, 0,9 milioane USD, 44,9 milioane euro)**;
- pentru refinanțarea datoriei publice locale, în sumă totală de **200,2 milioane lei**.

C. Alte tipuri de finanțare (credit furnizor/leasing financiar)

Potrivit Contului general al datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2014, cu privire la alte tipuri de finanțare, MFP a raportat, pe fiecare județ, soldul la începutul anului în valuta tranzacției și în lei, rulajul anului 2014 aferent tragerilor și rambursărilor în valuta tranzacției și lei și soldul la finele anului în valuta tranzacției și lei.

Din însumarea acestora au rezultat următoarele:

- Soldul inițial la data de 01.01.2014 a fost în sumă totală de **273,9 milioane lei (78,1 milioane lei, 31,7 milioane euro și 16,5 milioane USD)**.
- Tragerile efectuate au fost în valoare de **68,0 milioane lei și 0,5 milioane euro**.
- Valoarea rambursărilor a fost de **39,6 milioane lei, 16,5 milioane euro și 3,7 milioane USD**;
- Soldul final înregistrat la data de 31.12.2014 a fost de **224,1 milioane lei (106,5 milioane lei, 15,7 milioane euro și 12,8 milioane USD)**.

Pentru finanțarea investițiilor de interes local, în anul 2014 au fost contractate fonduri rambursabile de natura operațiunilor de leasing financiar, în sumă de **2,3 milioane lei (0,4 milioane lei și 0,4 milioane euro)**. O parte dintre aceste contracte, reprezentând un procent de **26,1**, a fost încheiată fără a fi obținut avizul Comisiei de autorizare a împru-

muturilor locale, aspect constatat la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Noșlac - județul Alba, comuna Matca - județul Galați, comuna Bălești - județul Gorj, comuna Deveselu - județul Olt, comuna Cârlibaba - județul Suceava, comuna Talpa - județul Teleorman, orașul Sânnicolau Mare și comuna Pișchia, ambele din județul Timiș.

Având în vedere aspectele menționate, MFP, prin serviciul de datorie publică locală, a sesizat Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) în vederea efectuării unor acțiuni de control pentru aplicarea contravențiilor și încasarea amenzilor conform prevederilor legale în domeniu.

5. DATORIA PUBLICĂ LOCALĂ GARANTATĂ

La 31.12.2014, datoria publică locală garantată a fost în sumă de **531,4 milioane lei (118,6 milioane euro)**, în următoarea structură:

Tipul instrumentului de datorie publică locală	Sold la 31.12.2014 (milioane lei)	Pondere instrument de datorie publică locală în total datorie publică locală garantată la 31.12.2014 (%)
Total datorie publică locală garantată pe tipuri de instrumente, din care:	531,4	100,0
A. Împrumuturi garantate	335,5	63,1
B. Bilete la ordin avalizate	195,9	36,9

Astfel, în anul 2014, în structura datoriei publice locale garantate pe tipuri de instrumente cea mai mare pondere au avut-o împrumuturile garantate, în procent de **63,1%**.

A. Împrumuturi garantate

Potrivit Contului general al datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2014, în ceea ce privește împrumuturile garantate, MFP a raportat, pe fiecare județ, soldul la începutul anului în valuta tranzacției și în lei, rulajul anului 2014 aferent tragerilor și rambursărilor în valuta tranzacției și lei și soldul la finele anului în valuta tranzacției și lei.

Din însumarea acestora au rezultat următoarele:

- Soldul inițial, la data de 01.01.2014, a fost în sumă totală de **318,7 milioane lei (43,8 milioane lei și 61,3 milioane euro)**.
- Tragerile efectuate au fost în valoare de **68,9 milioane lei și 1,8 milioane euro**.
- Valoarea rambursărilor a fost de **15,8 milioane lei și 9,9 milioane euro**;
- Soldul final, înregistrat la data de 31.12.2014, a fost de **335,5 milioane lei (96,9 milioane lei și 53,2 milioane euro)**.

În anul 2014, la nivelul unităților administrativ-teritoriale au fost contractate fonduri rambursabile prin garantarea de împrumuturi bancare, în sumă totală de **237,9 milioane lei (206,7 milioane lei, 7 milioane euro)**, în următoarele scopuri:

➤ finanțarea proiectelor care beneficiază de fonduri externe nerambursabile de la Uniunea Europeană, în sumă totală de **89,2 milioane lei (83,4 milioane lei și 1,3 milioane euro)**;

➤ finanțarea investițiilor de interes local, în sumă totală de **148,7 milioane lei (123,2 milioane lei și 5,7 milioane euro)**.

C. Bilete la ordin avalizate

Potrivit Contului general al datoriei publice locale directe la data de 31 decembrie 2014, în ceea ce privește biletele la ordin avalizate, MFP a raportat, pe fiecare județ, soldul la începutul anului în valuta tranzacției și în lei, rulajul anului 2014 aferent tragerilor și rambursărilor în valuta tranzacției și lei și soldul la finele anului în valuta tranzacției și lei.

Din însumarea acestora au rezultat următoarele:

Soldul inițial la data de 01.01.2014 a fost în sumă totală de **276,2 milioane lei (86,1 milioane lei și 42,4 milioane euro)**.

- Tragerile efectuate au fost în valoare de **0,3 milioane lei și 4,5 milioane euro**.
- Valoarea rambursărilor a fost de **38,4 milioane lei și 13,8 milioane euro**;

Soldul final înregistrat la data de 31.12.2014 a fost de **195,9 milioane lei (48 milioane lei și 33 milioane euro)**.

În anul 2014, la nivelul unităților administrativ-teritoriale nu au fost avalizate bilete la ordin.

6. ABATERI CONSTATATE ÎN TIMPUL ACȚIUNILOR DE CONTROL EFECTUATE DE CĂTRE CAMERELE DE CONTURI LA UNITĂȚILE ADMINISTRATIV-TERITORIALE CU PRIVIRE LA DATORIA PUBLICĂ LOCALĂ

În baza programului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2015, Camerele de conturi județene au efectuat misiuni cu tema „*Controlul legalității contractării sau garantării, precum și a utilizării și rambursării finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale*”, în coordonarea Departamentului II.

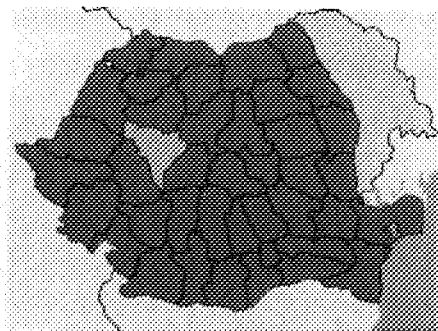
Ca urmare a acțiunilor întreprinse, până la data finalizării raportului de audit financiar au fost efectuate acțiuni de control la nivelul a **28** de județe, respectiv la **73** de unități administrativ-teritoriale, iar pentru **39** dintre acestea *au fost emise* decizii prin care s-au dispus măsuri în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Astfel, au fost constatate următoarele:

A. abateri de la legalitate și regularitate care au determinat producerea de prejudicii în sumă totală de **13,49** milioane lei cu privire la contractarea, garantarea, utilizarea și rambursarea finanțărilor rambursabile.

B. abateri de la legalitate și regularitate care nu au determinat producerea de prejudicii, în sumă totală de **1.018,91** milioane lei.

În continuare este prezentată o sinteză a principalelor abateri constatate de către camerele de conturi județene la cele **73** de unități administrativ-teritoriale verificate, structurate pe cele două tipuri de abateri menționate mai sus, după cum urmează:

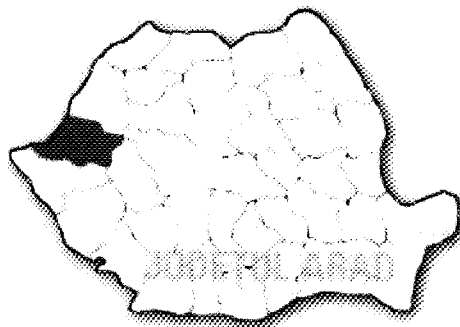
Județul Alba:

A. Au fost acceptate la plată și decontate situații de lucrări, majorate nejustificat cu suma de **13.177** lei, prin includerea în situațiile de plată a unor lucrări care nu au fost executate la obiectivul de investiții „Modernizare drum comunal DC 29 între sat Veseuș și DJ 107”.

Ca urmare a constatării acestor abateri de la legalitate și regularitate, ce au generat producerea de prejudicii, în timpul controlului au fost calculate beneficii nerealizate în suma totală de **5.271** lei.

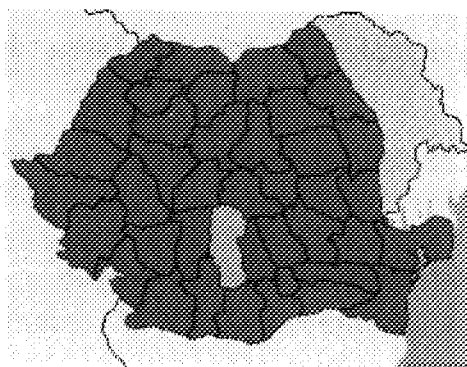
Județul Arad:

A. Rambursarea ratelor scadente, plata dobânzilor și plata comisioanelor aferente nu au fost efectuate conform graficelor de rambursare, generând astfel bugetului local cheltuieli suplimentare nelegale sub forma dobânzilor penalizatoare, în sumă totală de **404.909** lei.

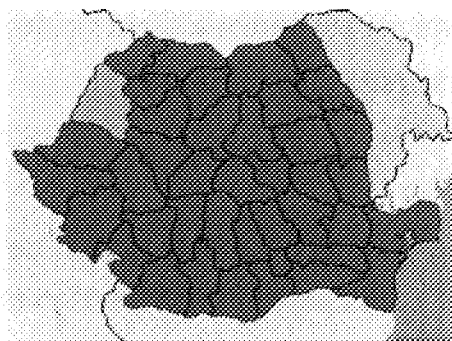
Județul Argeș:

B. Suma totală de **167.670** lei, reprezentând contravaloarea ratelor scadente și achitate în perioada octombrie-decembrie 2014 a fost înregistrată și raportă în mod eronat în Bilanțul contabil și în Situația activelor și datoriilor instituțiilor publice din administrația publică locală, întocmite la 31.12.2014.

Județul Bacău:

B. Valoarea lucrărilor executate în sumă totală de **1.147.940 lei**, aferentă proiectelor *Reutilizare clădire în scopul transformării sale în centru social* și *Reabilitare infrastructură de străzi în municipiul Moinești*, nu a fost decontată din linia de credit contractată pentru această destinație.

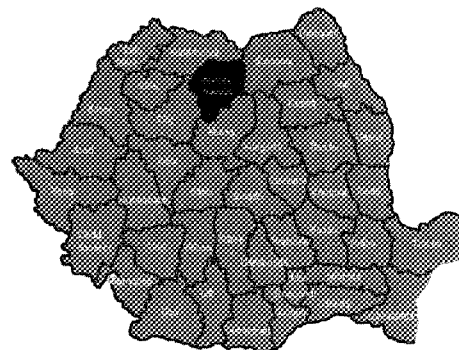
Județul Bihor:

A. S-a constatat achitarea unor dobânzi nelegale în sumă totală de **1.354 lei**, aferente împrumuturilor entității, contractate pentru finanțarea unor obiective de investiții.

Județul Bistrița-Năsăud:

B. Suma totală de **69.161 lei**, reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane bancare a fost înregistrată în mod eronat în evidența contabilă a unității administrativ-teritoriale verificate.

A fost achitată în plus suma de **47.653 lei** reprezentând diferența dintre nivelul obligațiilor scadente pentru perioada 03.12.2010-31.12.2014 și viramentele efectuate de entitate.

Județul Botoșani

A. S-au constatat abateri care au determinat producerea de prejudicii în sumă totală de **1.822.110 lei**, din care:

- au fost acceptate la plată situații de lucrări în sumă totală de **691.721 lei**, reprezentând diferență preț manoperă și diferențe preț materiale fără ca acestea să fie probate cu documente;

- au fost efectuate plăți nelegale în sumă totală de **123.554 lei**, reprezentând lucrări neexecutate la obiectul de investiții;

- a fost înregistrată în documentația financiară, respectiv în contabilitatea instituției, în mod nelegal, obligația de plată în sumă totală de **1.006.836 lei**, reprezentând TVA aferent costurilor facturate de constructor, fără documente justificative, în sumă de **194.871 lei** și

dobânzi și comisioane bancare înscrise nejustificat de către constructor în facturile fiscale, în sumă de **811.965 lei**.

B. S-au contractat *împrumuturi* de tipul *creditului furnizor* în sumă totală de **10.090.161 lei**, *fără hotărârea Consiliului local de aprobare a contractării împrumutului* pentru realizarea investiției publice de interes local și fără avizul Comisiei de autorizare a împrumuturilor locale;

- A fost înregistrată în mod eronat suma totală de **811.965 lei**, reprezentând valoarea dobânzilor și a comisioanelor aferente a doua contracte de tipul creditului furnizor, la capitolul/subcapitolul bugetar cap. 67.10 „Cultură, recreere și religie”, titlul XII „Active nefinanciare”, art. 71.01.01 „Construcții”.

Județul Brăila:

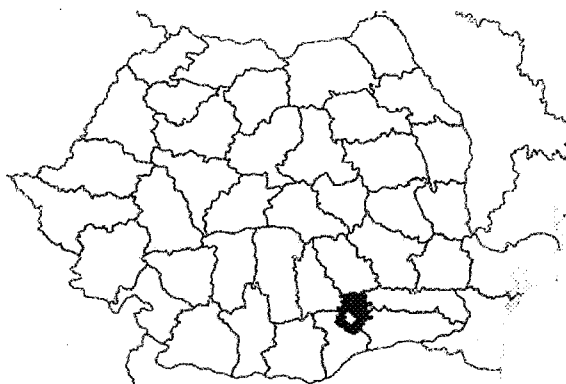
B. În anul 2010 nu a fost raportată suma totală de **62.011 lei**, din care suma de 60.591 lei, la cap. 54. 02 „Rambursări de credite aferente datoriei publice interne locale” și suma de 1.420 lei, la cap. 55.02 „Tranzacții privind datoria publică, respectiv dobânzi și comisioane aferente datoriei publice”, reprezentând valoarea totală a sumelor rambursate din credite aferente datoriei publice interne locale, provenind din finanțările rambursabile angajate direct de unitatea administrativ-teritorială în baza unui contract de credit încheiat cu o bancă comercială.

Județul Brașov:

A. Au fost efectuate plăți nelegale în sumă totală de **10.160 lei** pentru lucrări neexecutate, de un agent economic, ce trebuiau efectuate în baza contractelor de execuție lucrări, ce aveau ca obiectiv realizarea de „Reparații instalație electrică și de iluminat”, respectiv „Prelungirea șarpantei intrare școală, montat opritori de zăpadă, trepte, grilaje metalice, reparații gard”.

B. A fost înregistrată în contabilitate în mod eronat, în conturi de cheltuieli, suma de 62.243 lei, reprezentând valoarea dobânzilor calculate și datorate în anii 2013 și 2014 pentru împrumutul contractat de la Ministerul Finanțelor Publice, pentru reducerea arieratelor, conform prevederilor OUG nr. 3/2013, fără a fi evidențiată în contul 168.07.03 – „Dobânzi aferente altor împrumuturi și datorii asimilate – primite din venituri din privatizare”.

București Sector 5

A. S-au constatat abateri care au avut drept consecință producerea de prejudicii în sumă totală de **83.639 lei**, din care:

- Plata nejustificată a sumei de **76.719 lei**, prin virarea unei sume mai mari decât valoarea dobânzii datorate Băncii Comerciale Române, pentru care s-au calculat dobânzi și penalități de

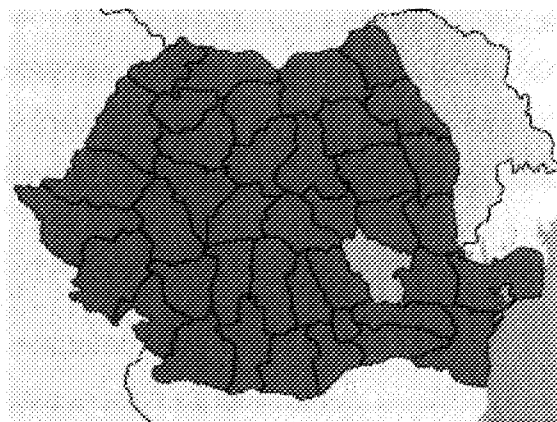
întârziere în sumă de **1.266 lei**;

- Plata nejustificată a sumei de **2.636 lei**, prin virarea unei sume mai mari decât rata de împrumut datorată Ministerului Finanțelor Publice în luna august 2013, pentru care s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere în sumă de **697 lei**;

- Plata nejustificată a sumei de **1.836 lei**, reprezentând penalități de întârziere pentru neachitarea unei rate la termenul scadent, pentru care s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere în sumă de **485 lei**.

Județul Buzău:

A. Nu au fost respectate prevederile legale, generând prejudicii în sumă totală de **3.502.741 lei**, cu privire la contractarea și garantarea (prin avalizarea biletelor la ordin) împrumuturilor pentru realizarea obiectivelor de investiții, precum și cu privire la modul de derulare a contractului încheiat cu un agent economic;

- În perioada 2010-2015 s-au efectuat plăți nelegale în sumă totală de **2.622.169 lei** către un agent economic, pentru realizarea unor lucrări de modernizare și extindere a sistemului de iluminat public, finanțate prin credit furnizor.

- În anul 2013, pentru rambursarea împrumutului și pentru plata dobânzii garantate în baza H.C.L.M. nr. 39/2012, aprobată contrar prevederilor Legii nr. 273/2006, privind finanțele publice locale, U.A.T.M. Buzău a decontat nelegal suma de **1.214.212 lei**, reprezentând costuri de finanțare ale Regiei Autonome Municipale Buzău.

B. În anul 2014 s-a contractat un împrumut în sumă de 2.246.000 lei pentru asigurarea de la bugetul local a contribuției financiare pentru extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în Municipiul Râmnicu Sărat, deși pentru finanțarea investiției contri-

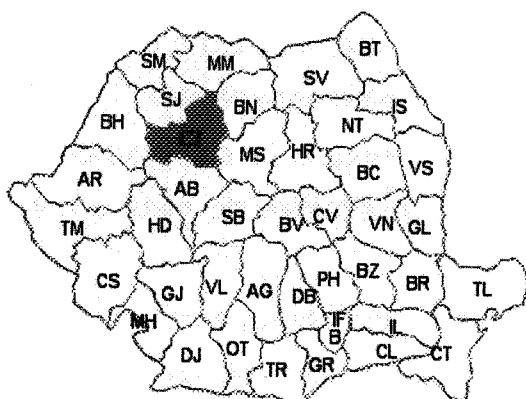
buția bugetului local trebuia să fie în sumă de 1.827.399,32 lei, mai puțin cu **418.601 lei** față de suma împrumutată.

➤ la data de 31.12.2014, în evidența contabilă a unității administrativ-teritoriale, nu au fost înregistrate dobânzi în sumă de **5.788.153 lei**, aferente împrumuturilor contractate și împrumuturi garantate în sumă de **7.837.530 lei**, conform reglementărilor legale.

➤ suma de **23.398.418 lei**, reprezentând valoarea totală a împrumutului pe termen lung contractat de la BEI, în scopul finanțării proiectului „*Reabilitarea stației de epurare a apelor uzate, a sistemului de canalizare și a rețelei de alimentare cu apă potabilă în municipiul Buzău*”, nu a fost evidențiată și raportată în situațiile financiare anuale la 31.12.2014.

Județul Călărași:

B. Împrumuturile contractate în sumă totală de **676.000 lei**, nu au fost înregistrate în contabilitate în contul 162 „*Împrumuturi interne și externe contractate de autoritățile administrației publice locale*”, dobânzile plătite aferente acestor împrumuturi au fost înregistrate în mod eronat în contul 666 „*Cheltuieli cu dobânzile*”, iar dobânda datorată, aferentă perioadei de raportare, nu a fost înregistrată în creditul contului 168 „*Dobânzi de plătit*”. Activele fixe de natura clădirilor și investițiile reprezentând mijloace fixe aflate în curs de execuție nu au fost înregistrate în contabilitate în mod analitic, în conturi, neputându-se astfel identifica valoarea fiecărei investiții în parte, valoarea estimată a abaterii fiind în sumă totală de **74.829.000 lei**.

Județul Cluj:

A. Au fost efectuate plăți nejustificate în sumă totală de **4.259 lei**, reprezentând rambursări suplimentare ale ratelor de împrumut datorate partenerilor contractuali.

B. Au fost contractate două credite furnizor în sumă totală de **382.305 lei**, fără avizul Comisiei de autorizare a împrumuturilor locale și prin nerespectarea prevederilor legale de raportare a serviciului datoriei publice în cazul acordurilor încheiate cu mai mulți agenți economici.

Județul Constanța:

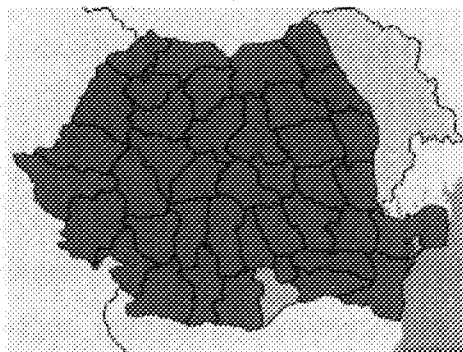
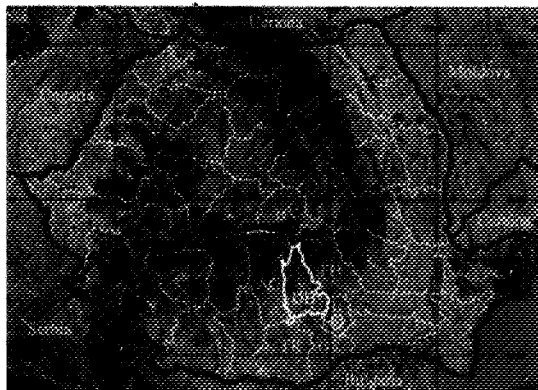
B. S-a constatat faptul că un împrumut contractat de la o bancă comercială pe o perioadă de 10 ani a fost înregistrat în mod eronat în contabilitate.

Județul Dâmbovița:

A. Au fost angajate și plătite din fonduri de la bugetul local, dobânzi în sumă de **19.452 lei**, peste nivelul dobânzilor reținute de bancă, sumă ce nu a fost regularizată ulterior cu banca.

B. Datele înregistrate în evidența contabilă și raportate în situațiile financiare anuale privind cheltuielile cu dobânzile aferente finanțării rambursabile au fost majorate în mod eronat cu suma de **8.043 lei**.

Datele raportate în situațiile financiare anuale, încheiate în perioada 2012-2014, referitor la datoria publică locală au fost supraevaluate cu suma de **61.651 lei** față de nivelul real confirmat prin extrasele de cont emise de banca finanțatoare.

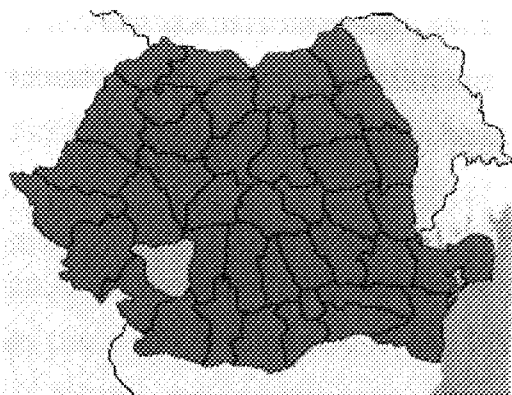

Județul Giurgiu:

A. Au fost efectuate plăți nejustificate în sumă de **50.170 lei** din împrumutul contractat cu Ministerul Finanțelor Publice, reprezentând sume nedatorate furnizorilor de bunuri și servicii, considerate drept arierate.

Au fost efectuate plăți nelegale în sumă totală de **638.809 lei** la obiective de investiții ca urmare a înscrierii în situațiile de plată a unor cantități de lucrări mai mari decât cele real executate.

Au fost efectuate plăți fără documente justificative legal întocmite, în sumă totală de **254.559 lei**, precum și plăți nelegale la nivelul sumei de **141.240 lei**, ca urmare a executării unor lucrări de investiții în afara domeniului public al comunei la obiectivul *"Reabilitare și modernizare sistem de iluminat public"*.

Județul Gorj:

B. Nu a fost înregistrată în contabilitate ca datorie publică suma totală de **79.502 lei**, reprezentând dobânda de **5,5%** pe an aferentă împrumutului contractat, iar rambursarea împrumutului contractat de unitatea administrativ-teritorială nu s-a efectuat la termenele stabilite în scadențar, fapt pentru care MFP a calculat, iar unitatea administrativ-teritorială a plătit dobânzi de întârziere în sumă totală de **2.349 lei**, înregistrate pe cheltuieli, fără aprobarea consiliului local.

A fost înregistrată în contabilitate, în mod eronat suma totală de **1.139.236 lei**, reprezentând valoarea unui împrumut contractat în sumă de 1.000.000 lei, valoarea dobânzilor datorate în sumă de 135.756 lei și valoarea comisioanelor datorate în sumă de 3.480 lei.

Nu au fost raportate în bilanțul contabil cheltuielile cu dobânzile aferente împrumutului contractat, în sumă de **135.757 lei**, datorate în anii 2012, 2013 și 2014, parte a datoriei publice locale interne.

A fost contractat și garantat un împrumut intern în valoare de **6.411.000 lei**, cu nerespectarea încadrării în limita de **30%** din totalul veniturilor proprii, a totalului datoriilor anuale reprezentând ratele scadente la împrumuturile contractate și/sau garantate, dobânzile și comisioanele aferente acestora, inclusiv ale împrumutului care urmează să fie contractat și/sau garantat în anul respectiv.

Județul Hunedoara:

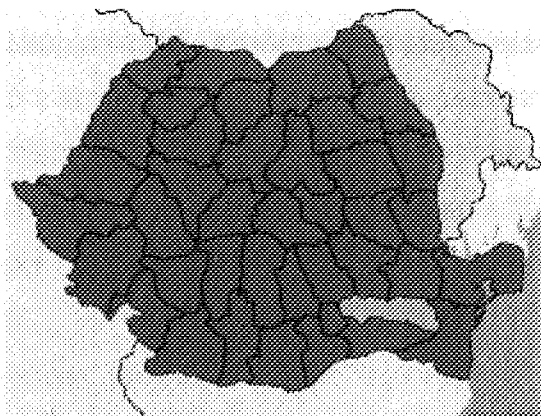
A. A fost efectuată plata sumei de **35.672 lei** reprezentând întreaga valoare a contractului de prestări servicii încheiat cu un agent economic, în termen de 2 luni de la contractarea unor servicii, fără ca prestatorul de servicii să fi îndeplinit în totalitate obiectul contractului până la data finalizării controlului.

Au fost efectuate plăți nelegale estimate la nivelul sumei de **306.664 lei**, reprezentând dobânzi și comisioane plătite în perioada 30.08.2007-31.12.2014, fără respectarea prevederilor cuprinse în contractul de credit.

B. O entitate a beneficiat în mod nelegal de alimentarea cu cote defalcate din impozitul pe venit și cu sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat pentru echilibrarea bugetelor locale, la nivelul sumei estimate de **166.781 lei**, ca urmare a faptului că atât

Situația privind finanțarea rambursabilă contractată direct, fără garanția statului, sau garantată de unitatea administrativ-teritorială, cât și Situația raportărilor lunare – „Plăți restante” transmise lunar MFP nu au reflectat realitatea, necuprinzând nivelul real al arieratelor.

Județul Ialomița:

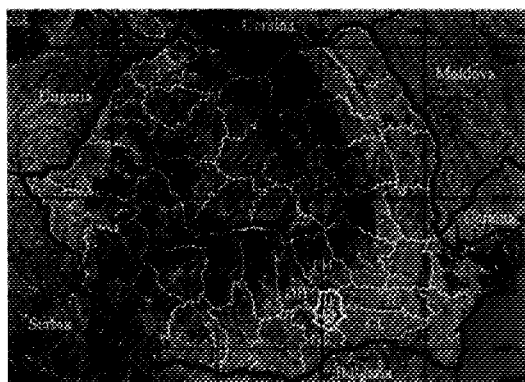
A. Au fost efectuate plăți nelegale în sumă totală de **63.016 lei** reprezentând *cheltuieli de capital* rezultate din decontarea unor situații de lucrări în care au fost incluse articole de deviz neexecutate sau executate în cantități mai mici decât cele solicitate la plată, ceea ce a condus la producerea de prejudicii în bugetul entității.

Județul Iași:

B. Nu s-a asigurat înregistrarea în evidența contabilă și în situațiile financiare a tuturor operațiunilor efectuate în legătură cu datoria publică locală a unității, în sensul că nu s-a procedat la înregistrarea împrumutului în contabilitate la data efectivă a contractării, iar ratele și dobânzile aferente au fost înregistrate în mod eronat pe conturi de cheltuieli.

În timpul controlului, ordonatorul de credite a întreprins măsuri operative cu privire la înregistrarea corectă în contabilitate a sumei de **207.651 lei**, reprezentând valoarea ratelor împrumutului, înregistrate inițial în mod eronat pe cheltuieli și a sumei de **622.637 lei**, reprezentând valoarea dobânzilor plătite și a dobânzilor rămase de achitat.

Județul Ilfov:

B. Nu a fost înregistrată în conturile speciale în afara bilanțului suma de **580.325.000 lei**, reprezentând garanțiile constituite din veniturile bugetului local, aferente acordurilor de garantare a creditelor rambursabile.

Județul Maramureș:

A. A fost efectuată plata sumei de **118.083 lei**, reprezentând contravaloarea unor lucrări necorespunzătoare din punct de vedere calitativ.

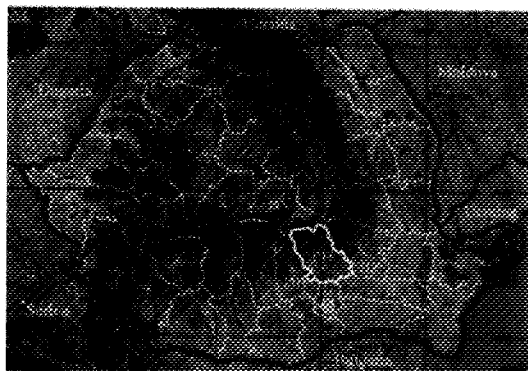
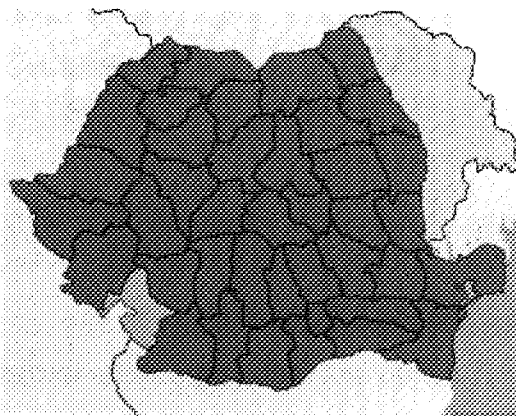
Județul Mehedinți:

A. În perioada 2013-2014 au fost efectuate plăți nelegale în sumă totală de **155.781 lei**, reprezentând "Dobânzi" înregistrate la capitolul bugetar 55.02, pentru care entitatea nu a prezentat documente justificative până la data încheierii controlului.

Nu au fost respectate prevederile legale, cu privire la utilizarea și rambursarea creditului contractat pentru realizarea obiectivului de investiții de interes județean, prin efectuarea de plăți nelegale ce constau în decontarea de lucrări care la momentul facturării nu erau executate, fiind executate ulterior și care au condus la calculul de *beneficii nerealizate* de la data efectuării plății și până la data efectivă a realizării lucrărilor, în sumă totală de **82.532 lei** și prin plata de *dobânzi penalizatoare*, calculate de creditor, în sumă totală de 26.000 lei.

B. La data de 31.12.2014 nu au fost înregistrate corect în contabilitate suma de **2.598.437 lei** și suma de **2.782.320 lei**, reprezentând contravaloarea împrumutului acordat pentru investiții.

Pentru plata cu întârziere a ratelor de credit, precum și a dobânzilor aferente, conform clauzelor contractuale, unitatea creditoare a calculat dobânzi penalizatoare în sumă totală de **1.087.866 lei**, care au fost plătite de entitate drept cheltuieli neeconomice.

Județul Prahova:

A. Din verificările efectuate cu privire la modul de utilizare a împrumutului contractat de entitate de la Banca Comercială Română S.A., pentru finanțarea obiectivului de investiții „*Construire blocuri de necesitate*” s-a constatat faptul că:

A fost efectuată plata nelegală a sumei de **481.000 lei**, reprezentând atât taxa de depozitare la groapa publică, în condițiile în care constructorul nu a plătit această taxă

operatorului de salubritate de pe raza municipiului Câmpina, cât și cantități de lucrări neexecutate, pentru care entitatea a calculat majorări de întârziere în sumă de **76.000 lei**.

Judetul Satu Mare:

A. În urma verificării pe teren a modului de respectare a prevederilor legale privind decontările pentru obiectivul de investiții „*Restabilirea conexiunii rutiere dintre Sanislau (RO) și Ömböly (HU)*” s-a constatat existența de neconformități între contravaloarea unor cantități de materiale și a unor articole de deviz cuprinse în situații de lucrări, neidentificate faptic, pentru care a fost efectuată plata sumei de **81.343 lei**.

Județul Suceava:

A. Nu au fost respectate termenele de rambursare a ratelor scadente aferente împrumuturilor contractate, fapt ce a determinat înregistrarea sumei totale de **978.490 lei**, reprezentând penalități, dobânzi și comisioane restante

B. Nu a fost înregistrată în evidența contabilă suma totală de **164.772.460 lei**, reprezentând împrumuturile cedate asociațiilor, ratele de împrumut și dobânzile aferente acestora.

Au fost utilizate fonduri pentru plata cheltuielilor necuprinse în finanțarea din împrumuturi garantate de stat, cum ar fi cheltuieli de judecată, cheltuieli de executare silită, rate și dobânzi în sumă totală de **31.450.406 lei**.

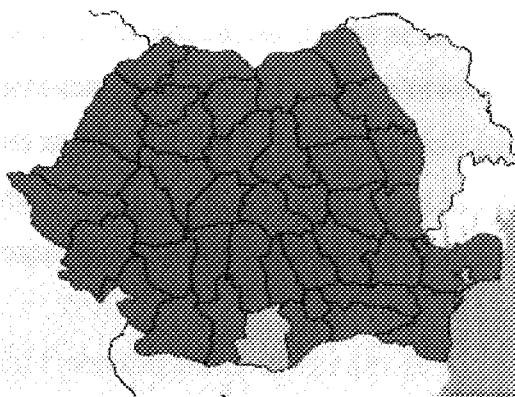
Nu a fost înregistrată în evidența contabilă sumă totală de **44.728.412 lei**, reprezentând diferențe rezultate din cursul valutar, diferențe dintre valoarea împrumutului contractat și valoarea preluată de la unitatea administrativ teritorială și valoarea obiectivului finalizat și recepționat, finanțat din împrumutul extern.

Nu a fost înregistrată în evidența contabilă suma totală de **10.013.582 lei**, reprezentând credite externe contractate, dobânzi și rate de rambursare aferente acestora.

Județul Teleorman:

A. În perioada 2013-2014 au fost efectuate plăți, reprezentând rate leasing pentru autoturismul Dacia Duster achiziționat nelegal în anul 2012. Valoarea estimată a prejudiciului creat bugetului local prin plata nelegală a ratelor la contractul de leasing a fost în sumă totală de **38.140 lei**. Pentru prejudiciul produs bugetului local au fost estimate majorări de întârziere de la data efectuării plăților și până la data de 23.01.2015, în sumă totală de **10.884 lei**.

B. Nu a fost înregistrată în registrul de evidență a datoriei publice locale și în registrul de evidență a garanțiilor locale, suma totală de **3.639.527 lei**, reprezentând valoarea totală a datoriei publice locale constituită din valoarea finanțării contractate, precum și din valoarea garanțiilor emise de unitatea administrativ-teritorială pentru garantarea creditului de investiții contractat.

Județul Tulcea:

B. Nu a fost constituit fondul de risc în sumă de **2.981 lei** la termenele stabilite și în cuantumul stabilit potrivit hotărârii consiliului local, deși s-au efectuat trageri din creditul contractat de către împrumutat, prima tragere fiind efectuată în data de 18 iulie 2014.

Județul Vrancea:

B. Nu a fost recepționat ca activ fix corporal în sumă totală de **4.009.260 lei** obiectivul de investiții finalizat, aferent proiectului *"Proiectare și execuție lucrări pentru obiectivul – Refacere infrastructură strada Brăilei din municipiul Focșani"*, finanțat din împrumuturile contractate de unitatea administrativ-teritorială și totodată, a fost înregistrat în mod eronat în evidența contabilă la data de 31.12.2014.

Nu a fost înregistrat în evidența contabilă ca activ fix corporal în valoare de **1.959.528 lei** obiectivul de investiții aferent proiectului *"Refacere infrastructură străzi în municipiul Focșani – str. Cuza Vodă – Bucegi"*, finanțat din împrumuturile contractate de unitatea administrativ-teritorială.

Nu a fost înregistrată în evidența financiar-contabilă suma de **6.721.470 lei**, reprezentând redevența datorată, aferentă bunurilor date în administrare.

Totodată, din cuprinsul rapoartelor de control întocmite cu privire la respectarea regularității și a prevederilor legale privind contractarea, garantarea, utilizarea și rambursarea finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale, au rezultat următoarele aspecte comune:

➤ Evidența datoriei publice locale înscrise în *Registrul datoriei publice locale* și în *Registrul garanțiilor locale* nu este organizată potrivit reglementărilor legale în vigoare.

➤ *Registrul datoriei publice* nu a fost publicat pe pagina de internet, în conformitate cu prevederile legale.

➤ Nu au fost raportate în fiecare lună datele privind datoria publică locală pe perioada utilizării și rambursării împrumuturilor contractate sau garantate, precum și faptul că s-au raportat date eronate către Ministerul Finanțelor Publice.

➤ Nu a fost desemnată, prin hotărâre a Consiliului local al unității administrativ-teritoriale, o persoană care să conducă *Registrul datoriei publice locale*, precum și *Registrul garanțiilor locale*. Nu au fost transmise copiile documentelor care atestă contractarea și garantarea împrumuturilor, conform prevederilor legale.

➤ Nu a fost ținută evidența garanțiilor acordate pentru împrumuturile contractate și garantate cu veniturile proprii ale bugetului local (inclusiv în Arhiva electronică de garanții reale mobiliare).

➤ Nu au fost respectate prevederile legale privind *autorizarea de către Comisia de autorizare a împrumuturilor locale și a tragerilor efectuate din finanțarea rambursabilă contractată*.

➤ Pentru acoperirea riscurilor financiare care decurg din garantarea împrumuturilor nu s-a constituit fond de risc.

Erorile/abaterile de la legalitate și regularitate, constatate de camerele de conturi teritoriale ale Curții de Conturi ca urmare a efectuării acțiunilor de control cu tema "*Controlul legalității contractării sau garantării, precum și a utilizării și rambursării finanțărilor rambursabile la nivelul unităților administrativ-teritoriale*", nu au influențat semnificativ *Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014* întocmit la nivelul MFP.

Menționăm faptul că pentru abaterile constatate au fost dispuse măsuri de corectare prin deciziile emise de către Camerele de Conturi teritoriale ale Curții de Conturi a României, iar în cazul U.A.T.O. Râmnicu Sărat județul Buzău au fost efectuate și propuneri de sesizare a organelor de urmărire penală.

IV. CONCLUZIILE GENERALE REZULTATE ÎN URMA MISIUNII DE AUDIT ȘI RECOMANDĂRILE ECHIPEI DE AUDIT

În timpul misiunii de audit financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2014, la MFP a fost întocmit un proces-verbal de constatare în cadrul căruia au fost detaliate abaterile de la legalitate și regularitate, precum și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului. Pentru aceste abateri au fost formulate recomandările echipei de audit cu privire la măsurile ce urmează a fi luate pentru înlăturarea deficiențelor constatate, după cum urmează:

1. La nivelul MFP, Procedurile operaționale PO-36.17/2010 privind raportarea statistică a datoriei guvernamentale prin Notificarea fiscală anuală a deficitului și datoriei guvernamentale, PO-36.18/2010 privind completarea chestionarului de prenotificare, PO-36.19/2010 privind raportarea trimestrială a datoriei guvernamentale și PO-36.20/2010 privind completarea chestionarului datoriei guvernamentale nu au fost actualizate ca urmare a modificărilor Sistemului european de conturi naționale și regionale din Uniunea Europeană (SEC 2010).

În timpul auditului financiar, procedurile operaționale au fost revizuite.

2. Din verificările efectuate a rezultat faptul că în anul 2014 nu au fost emise certificate de trezorerie cu scadența la 3 luni, așa cum era prevăzut în Strategia de administrare a datoriei publice guvernamentale. De asemenea, s-a constatat faptul că MFP nu a întocmit trimestrial calendarul emisiunilor de titluri de stat, ci numai anual.

Recomandare: Corelarea acțiunilor întreprinse cu privire la dezvoltarea pieței interne a titlurilor de stat cu cele stabilite în strategie, respectiv în calendarul emisiunilor de titluri de stat.

3. Ca urmare a verificării efectuate s-a constatat faptul că în anul 2014 MFP a contractat datorie publică pe bază de legi speciale constând în emisiuni de titluri de stat pentru acordarea de despăgubiri persoanelor fizice care au constituit depozite la Casa de Economii și Consemnațiuni C.E.C. în vederea achiziționării de autoturisme precum și pentru punerea în execuție a hotărârilor judecătorești, însă în disponibilitățile Trezoreriei nu a fost înregistrată contravaloarea acestor împrumuturi de stat.

Cu toate că, în fapt, aceste „titluri de stat” nu au reprezentat împrumuturi de stat, la scadență acestea au fost răscumpărate de MFP prin împrumuturi din disponibilitățile trezoreriei statului.

Mai mult, din verificarea efectuată a rezultat că suma totală de 194.443,83 lei reprezentând valoarea totală nominală a titlurilor de stat seria CEC 2014 și suma totală de 53.319.087,14 lei reprezentând valoarea totală nominală a titlurilor de stat seria BRD/2014, seria BRD/1/2014 și seria BRD/2014/1, nu au fost evidențiate în „Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014” ca instrument de datorie publică. De asemenea, datele din Contul general al datoriei publice guvernamentale directe nu sunt în concordanță cu datele din contabilitatea generală a Trezoreriei Statului.

De altfel, ca urmare a acțiunii de documentare efectuate la BRD Groupe Société Générale - S.A, s-a constatat faptul că banca nu a înregistrat titlurile de stat emise de MFP ca instrumente de datorie, aceste titluri nefiind achiziționate în fapt de către BRD Groupe Société Générale - S.A.

*În concluzie, datele din Contul general al datoriei publice guvernamentale directe nu oferă informații privind contractarea datoriei publice guvernamentale directe pe bază de legi speciale în sumă totală de **53.513.530,01 lei (11.939.387,78 euro)**.*

Recomandări: Evidențierea tuturor operațiunilor efectuate în vederea reflectării unei imagini reale și fidele a contului general al datoriei publice, respectiv refacerea contului general al datoriei publice. Respectarea prevederilor legale referitoare la modul de contractare a datoriei publice guvernamentale directe pe bază de legi speciale, precum și eliminarea unor astfel de practici.

4. Din verificarea datelor raportate în Contul general al datoriei publice guvernamentale la data de 31 decembrie 2014, privind instrumentele de datorie publică guvernamentală directă contractate în anul 2014 cu cele evidențiate în Subregistru al datoriei publice guvernamentale directe, a rezultat faptul că pentru două emisiuni de obligațiuni aferente anului 2014 au fost înregistrate eronat informații în subregistru al datoriei publice guvernamentale directe. Deficiența a fost remediată în timpul misiunii de audit.

5. Din verificarea informațiilor prevăzute de Contul general al datoriei publice guvernamentale la data de 31 decembrie 2014, la secțiunea B, a rezultat faptul că la – Perioada pentru care se angajează finanțarea – a fost trecută perioada generală, iar nu perioada exactă pentru care s-au emis obligațiunile denominate în euro și obligațiunile denominate în USD pe piața externă.

Recomandare: Completarea datelor din Contul general al datoriei publice guvernamentale conform prevederilor Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, aprobate prin OMEF nr. 1059/2008.

6. Din verificarea efectuată s-a constatat că datele înscrise în „Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014” aferente Împrumutului pentru finanțarea Proiectului pri-

vind construcția de locuințe sociale II, ratificat prin Legea nr. 483/29.11.2003 și Împrumutului pentru finanțarea Proiectului privind construcția de locuințe sociale, ratificat prin OUG. nr. 110/2001 contractate de la BDCE nu oferă o imagine fidelă a tranzacțiilor efectuate pe tipuri de instrumente la data de 31.12.2014.

Recomandare: Corelarea datelor din evidența financiar-contabilă cu cele din Contul general al datoriei publice în vederea reflectării unei imagini fidele a contului general al datoriei publice.

7. Cu privire la modul de derulare a împrumuturilor contractate de la guverne și agenții guvernamentale străine, instituții financiare internaționale sau de la alte organisme financiare internaționale au fost identificate, în mai multe cazuri, întârzieri înregistrate în încheierea acordurilor de împrumut subsidiare/acordurilor subsidiare, acest aspect devenind astfel o practică. Consecința acestui aspect constă în demararea cu întârziere a proiectelor finanțate din împrumuturi și nefinalizarea acestora la termenele stabilite prin acordurile de împrumut.

Recomandare: Elaborarea unor proceduri proprii prin care să se stabilească termene precise, astfel încât să fie asigurată respectarea angajamentelor asumate prin acordurile încheiate cu organismele și/sau instituțiile financiare internaționale.

8. Din verificarea efectuată la Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale - MADR cu privire la legalitatea utilizării sumelor provenite din împrumutul BIRD 4875RO au rezultat deficiențe constând în angajarea și efectuarea unor cheltuieli pentru achiziția fictivă de bunuri de natura materialelor consumabile, plăți care nu au avut la bază documente justificative întocmite potrivit prevederilor legale. S-a constatat că MFP a efectuat trageri fără a analiza temeinic documentația propusă de MADR în vederea efectuării tragerilor.

Recomandare: Analizarea temeinică a documentației propuse de beneficiarii proiectelor finanțate din împrumuturi contractate de la bănci comerciale și alte instituții financiare, precum și a raportărilor transmise de aceștia.

Concluzia generală cu privire la exactitatea și realitatea datelor raportate în contul general al datoriei publice la data de 31 decembrie 2014 este că acestea reflectă o imagine fidelă a tranzacțiilor efectuate pe tipuri de instrumente, soldul final al datoriei publice nefiind influențat de deficiențele constatate provenite din evidențierea necorespunzătoare a instrumentelor de datorie publică.

V. OPINIA ECHIPEI DE AUDIT

În consecință, față de aspectele constatate cu ocazia misiunii de audit la Ministerul Finanțelor Publice și față de abaterile constatate la entitățile subîmprumutate de acesta, precum și la autoritățile administrativ-teritoriale prin acțiunile de control efectuate de Curtea de Conturi și încheiate până la data prezentului raport, în conformitate cu prevederile art. 347 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și față de valorificarea actelor rezultate din aceste activități și faptul că abaterile consemnate în prezentul Raport de audit nu afectează semnificativ Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014, exprimăm o opinie cu rezerve, cu **paragraf de evidențiere a anumitor aspecte**.

În opinia noastră, cu excepția efectelor aspectelor evidențiate în paragraful de mai sus, Contul general anual al datoriei publice pe anul 2014, luat în ansamblul său, a fost întocmit, din toate punctele de vedere semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare a datoriei publice aplicabil în România și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare a MFP la data de 31 decembrie 2014 și a celorlalte informații referitoare la datoria publică în perioada supusă auditului.

Opinia cu rezerve, cu paragraf de evidențiere a aspectelor mai sus menționate, este exprimată deoarece se constată faptul că probele de audit colectate sunt suficiente și adecvate, iar denaturările individuale sau cumulate sunt semnificative, dar nu au efecte generalizate asupra Contului general anual al datoriei publice ca întreg.

VI. PROPUNERI PRIVIND ÎMBUNĂTĂȚIREA CADRULUI LEGISLATIV

1. Conform prevederilor art. 4 (1) din OUG nr. 64/2007, Guvernul este autorizat să angajeze în numele și în contul statului obligații de natura datoriei publice guvernamentale numai prin MFP, în scopul *finanțării deficitului bugetului de stat, a refinanțării și rambursării datoriei publice guvernamentale și menținerea în permanență a unui sold corespunzător în Contul curent general al Trezoreriei Statului, stabilit de Ministerul Economiei și Finanțelor*. În același scop, MFP a utilizat și sumele angajate în numele și în contul statului pentru **finanțarea unor programe/proiecte sau a altor necesități prioritare pentru economia românească**, prin introducerea unui articol în legile care ratifică acordurile de împrumut.

Pentru exemplificare, prezentăm în tabelul de mai jos un număr de 8 acorduri de împrumut încheiate pentru finanțarea unor programe/proiecte sau alte necesități prioritare pentru economia românească, care, în fapt, au fost utilizate pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și pentru refinanțarea datoriei publice guvernamentale:

Act normativ	Articol introdus în Legea de ratificare
Legea nr. 179 din 16 decembrie 2014 pentru ratificarea Acordului de împrumut (<i>Proiectul privind reforma sectorului sanitar – îmbunătățirea calității și eficienței sistemului sanitar</i>) dintre România și BIRD, semnat la București la 17 iunie 2014	Art. 4: <i>Sumele trase din împrumut și virate în contul de valută deschis pe numele MFP la BNR se utilizează pe măsura necesităților de finanțare a deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice guvernamentale ...</i>
Legea nr. 180 din 16 decembrie 2014 privind ratificarea Acordului de împrumut (<i>Primul împrumut pentru politici de dezvoltare privind eficientizarea finanțelor publice și creșterea economică</i>) dintre România și BIRD, semnat la București la 17 iunie 2014	Art. 2: <i>Sumele trase din împrumut și virate în contul de valută deschis pe numele MFP la BNR se utilizează pe măsura necesităților de finanțare a deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice guvernamentale ...</i>
Legea nr. 68/2012 pentru ratificarea Acordului de împrumut (<i>Proiectul privind modernizarea sistemului de asistență socială</i>) dintre România și BIRD, semnat la București la 8 iulie 2011	Art. 3: <i>Sumele disponibilizate din împrumut prevăzut la art. 1 se virează în contul de valută deschis pe numele MFP la BNR și se utilizează pe măsura necesităților de finanțare a deficitului bugetului de stat și de refinanțare a datoriei publice ...</i>

Legea nr. 212 din 27 iunie 2013 privind ratificarea Acordului de împrumut (*Proiectul de modernizare a administrației fiscale*) dintre România și BIRD, semnat la București la 8 mai 2013

Art. 3: Sumele trase din împrumut și virate în contul de valută deschis pe numele MFP la BNR se utilizează pe măsura necesităților de finanțare a deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice guvernamentale, în conformitate cu prevederile OUG nr. 64/2007 privind datoria publică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările ulterioare.

OG nr. 51 din 19 septembrie 2012 privind ratificarea Acordului de împrumut (*Împrumut pentru politici de dezvoltare cu opțiune de amânare a tragerii*) dintre România și BIRD, semnat la București la 11 septembrie 2012, aprobat prin Legea nr. 11 din 4 martie 2013

Art. 3: Sumele trase din împrumut și virate în contul de valută deschis pe numele MFP la BNR se utilizează pe măsura necesităților de finanțare a deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice guvernamentale, ...

OG nr. 98 din 9 septembrie 2009 pentru ratificarea Acordului de împrumut (*Primul împrumut pentru politici de dezvoltare*) dintre România și BIRD, semnat la București la 1 septembrie 2009

Art. 2: Sumele trase din împrumut și virate în contul de valută deschis pe numele MFP la BNR se utilizează pe măsura necesităților de finanțare a deficitului bugetar, ...

Legea nr. 128 din 21 iunie 2011 privind ratificarea Acordului de împrumut (*Al doilea împrumut pentru politici de dezvoltare*) dintre România și BIRD, semnat la București la 2 februarie 2011, și modificarea art. 3 din OUG nr. 98/2009 pentru ratificarea Acordului de împrumut (*Primul împrumut pentru politici de dezvoltare*) dintre România și BIRD, semnat la București la 1 septembrie 2009

Art. 2: Sumele trase din împrumut și virate în contul de valută deschis pe numele MFP la BNR se utilizează pe măsura necesităților de finanțare a deficitului bugetului de stat și refinanțării datoriei publice, ...

OG nr. 112 din 21 decembrie 2011 privind ratificarea Acordului de împrumut (*Al treilea împrumut pentru politici de dezvoltare*) dintre România și BIRD, semnat la București la 20 decembrie 2011, aprobat prin Legea nr. 170 din 9 octombrie 2012.

Art. 2: Sumele trase din împrumut și virate în contul de valută deschis pe numele MFP la BNR se utilizează pe măsura necesităților de finanțare a deficitului bugetar și refinanțării datoriei publice, ...

Cu toate că OUG nr. 64/2007, aprobată prin Legea nr. 109/2008, prevede la art. 4 (1) litera d) faptul că Guvernul este autorizat să angajeze în numele și în contul statului obligații de natura datoriei publice guvernamentale **în scopul finanțării pe bază de lege a unor programe/proiecte sau a altor necesități prioritare pentru economia românească**, din verificările efectuate s-a constatat că a devenit o practică introducerea unui articol în Legea de aprobare a acordului de împrumut încheiat în scopul finanțării unor programe/proiecte articol de lege care permite ca sumele împrumutate să fie utilizate în fapt pentru **finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice guvernamentale**, destinații care nu sunt specificate în acordul de împrumut.

Precizăm că împrumuturile de la guvernele și agențiile guvernamentale străine, instituțiile financiare internaționale sau de la alte organisme internaționale se contractează în baza Legii nr. 590/2003 *privind tratatele*, care stipulează la art. 22 în mod clar ce trebuie să conțină actul normativ de ratificare, respectiv *„Actul normativ de ratificare, aprobare, aderare sau acceptare conține, de regulă, un articol unic care prevede mențiunea se ratifică ..., se aprobă ..., se aderă la ..., se acceptă ..., urmată de titlul complet al tratatului, însoțit de celelalte elemente de identificare”*.

În concluzie, prin introducerea în Legea de aprobare a acordului de împrumut a articolului care permite ca sumele împrumutate să fie utilizate în fapt pentru **finanțarea deficitului bugetului de stat și refinanțarea datoriei publice guvernamentale**, nu au fost respectate prevederile Legii nr. 590/2003, în sensul că au fost prevăzute articole suplimentare.

Recomandare: Ratificarea prin lege a acordului de împrumut așa cum a fost semnat de părți, fără introducerea în lege a unor articole prin care să se modifice prevederile acordului semnat, iar utilizarea sumelor împrumutate să se facă cu respectarea prevederilor din acordul de împrumut.

2. Potrivit prevederilor art. 198 din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal: **„Articolele 9 și 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 439 din 28 iunie 2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 109/2008, cu modificările ulterioare, se abrogă”**.

Menționăm faptul că articolele 9 și 10 din Cap. III, din OUG nr. 64/2007 prevedeau sancțiuni și anume:

”Art. 9. (1) Folosirea ori prezentarea de documente sau date false, inexacte ori incomplete pentru primirea aprobărilor sau garanțiilor necesare acordării finanțărilor rambursabile prevăzute de prezenta ordonanță de urgență, care are ca rezultat obținerea pe nedrept a acestor fonduri, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani.

(2) Dacă fapta prevăzută la alin. (1) a produs consecințe deosebit de grave, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Tentativa se pedepsește.

Art. 10, (1) Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor provenite din finanțările rambursabile contractate direct sau garantate de stat ori de unitățile administrativ-teritoriale constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Dacă fapta prevăzută la alin. (1) a produs consecințe deosebit de grave, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(3) Tentativa se pedepsește.”

Recomandare: Având în vedere faptul că nu există sancțiuni pentru neutilizarea împrumuturilor în scopul pentru care au fost contractate, se impune reintroducerea acestora în legislația actuală care reglementează datoria publică.

3. H.G. nr. 1.470/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică, în conținutul Anexei "NORME METODOLOGICE de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 64/2007 privind datoria publică" la punctul 3. "Art. 3 din Ordonanța de urgență: ..., alin. (6), alin. (7) și alin. (8), prevede următoarele aserțiuni:

(6) Conducerea Ministerului Finanțelor Publice și personalul însărcinat să exercite atribuții de administrare a datoriei publice guvernamentale nu răspund civil, contravențional sau penal, după caz, în condițiile îndeplinirii cu bună-credință și fără neglijență gravă a oricărui act sau fapt în legătură cu exercitarea, în condițiile legii, a atribuțiilor de administrare a datoriei publice guvernamentale.

(7) Constatarea îndeplinirii cu rea-credință și/sau gravă neglijență a atribuțiilor de administrare a datoriei publice guvernamentale se realizează de către ministrul finanțelor publice, la propunerea motivată a organelor cu atribuții de control intern din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

(8) În cazul constatării unui prejudiciu, statul, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice, se poate îndrepta împotriva persoanelor vinovate de încălcarea cu rea-credință și/sau din neglijență gravă a obligațiilor profesionale de administrare a datoriei publice guvernamentale.”

Prin intrarea în vigoare a prevederilor art. III, lit. a) din Legea nr. 324/2009 pentru aprobarea O.U.G. nr. 46/2009 privind îmbunătățirea procedurilor fiscale și diminuarea evaziunii fiscale, a fost abrogat art. 3, alin. (6), alin. (7) și alin. (8) din OUG nr. 64/2007 privind datoria publică, în acest mod fiind eliminate răspunderi și sancțiuni.

Apreciem faptul că reglementările legale în vigoare, cu privire la *datoria publică*, prezintă inadvertențe legislative între prevederile din HG nr. 1.470/2007 și cele din OUG nr. 64/2007, precum și cele din Legea nr. 324/2009.

Recomandăm, în acest sens, corelarea prevederilor legale ale celor două acte normative, HG nr. 1470/2007 și Legea nr. 324/2009, respectiv abrogarea și a prevederilor punctului 3 din Anexa HG nr. 1470/2007.

*
* *

Drept concluzie generală se menționează faptul că, în perioada 1990-2014, datoria publică a României a crescut într-un ritm superior celui de creștere economică, în timp ce populația României a fost în scădere permanentă. Cu toate că din punct de vedere al ponderii datoriei publice și al deficitului în PIB, România se situează sub limitele prevăzute prin Tratatul de la Maastricht și printre primele țări din UE, în ceea ce privește nivelul de trai se constată un decalaj important față de statele membre ale UE, țara noastră poziționându-se pe penultimul loc. De asemenea, politica economică a României trebuie concentrată în scopul *creșterii produsului intern brut – PIB* atât prin dezvoltarea sectorului industrial și a sectorului agricol, cât și prin continuarea investițiilor în domeniul construcțiilor și al serviciilor.

